

CONSELL DELS IL·LUSTRES COL·LEGIS
D'ADVOCATS DE CATALUNYA

Informe sobre l'estat de l'administració de justícia a Catalunya 2016

**CÀTEDRA UAB-CICAC: OBSERVATORI SOCIAL I ECONÒMIC DE LA
JUSTÍCIA**

Resum executiu

En els estudis d'avaluació de l'administració de justícia de països del nostre entorn no s'identifiquen paràmetres i indicadors universalment utilitzats, si bé n'hi ha força de comuns, generalment estructurats al voltant de tres grans eixos: **l'eficiència, la qualitat i la independència judicial**.

La major part dels informes d'avaluació revisats compleixen una funció merament descriptiva i informativa. No obstant això, alguns realitzen recomanacions concretes sobre la base dels resultats obtinguts o estan vinculats a instruments de gestió o a processos de millora de la qualitat de la justícia.

En el sistema d'avaluació de l'administració de justícia a Catalunya que hem adoptat, hi destaquen els següents resultats:

Creixen els recursos humans dedicats a la justícia. L'any 2015 ha crescut el nombre de jutges i magistrats per cada 100.000 habitants fins a situar-se en els 11,5, però és encara per sota la mitjana espanyola (12,6). La resta de plantilles de l'administració de justícia s'ha mantingut estable.

Baixa la litigiositat. L'any 2015 la litigiositat a Catalunya ha continuat la tendència a la baixa iniciada el 2009 i s'ha reduït un 6,0% respecte 2014, fins als 164,8 assumptes per cada 1.000 habitants. La litigiositat catalana és menor a l'espanyola en totes les jurisdiccions, però destaca especialment en la contenciosa administrativa, en què s'ingressen menys de la meitat d'assumpes per habitant que al conjunt de l'Estat.

Baixa la pendència, però també la productivitat. L'any 2015 s'han resolt més assumptes (1,29 M) dels que s'han ingressat (1,24 M) i, per tant, l'estoc d'assumpes pendents al final de l'any s'ha reduït, per cinquè any consecutiu. Això no es deu a un increment en l'eficiència de l'administració, sinó a que la caiguda en l'ingrés d'assumpes està sent més intensa que la caiguda en el nombre d'assumpes resolts. De fet, el nombre d'assumpes resolts per jutge o magistrat acumula una caiguda del 25,8% en els darrers sis anys.

Valoració mitja-alta de la qualitat de les sentències. L'any 2016, els advocats catalans han valorat la qualitat jurídica de la darrera sentència de primera instància que els ha estat notificada, prenent en consideració la valoració probatòria, la fonamentació jurídica i la congruència, amb un 3,4 sobre 5. La qualificació obtinguda per les de segona instància ha estat, igualment, d'un 3,4.

Menys sentències dictades per jutges de carrera. L'any 2015, el 83,3% de les sentències civils, el 86,0% de les penals, el 77,5% de les contencioses i el 91,2% de les socials de Catalunya van ser dictades per jutges de carrera, i la resta per substituïts i suplents no professionals. Això implica un lleuger empitjorament en tots els ordres des de 2014, excepte en el contenciós. En tots els ordres jurisdiccionals el percentatge de sentències dictades per jutges de carrera és

més baixa a Catalunya que al conjunt de l'Estat, especialment a les jurisdiccions contenciosa i civil.

A l'ordre contenciós administratiu, més proporció de recursos i amb major probabilitat de prosperar. El percentatge de recursos respecte el de sentències, i de recursos elevats amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial de la sentència ha variat de forma moderada entre 2014 i 2015. A Catalunya destaca, tanmateix, la jurisdicció contenciós-administrativa: s'ha incrementat notablement tant el percentatge de recursos d'apel·lació com la probabilitat que prosperin.

El percentatge de judicis celebrats respecte als assenyalats es manté estable, excepte als judicis mercantils, que cau de forma continuada. Aquesta davallada es manté des de 2007, talment que s'han passat de celebrar el 87,7% dels judicis assenyalats al 58,6% l'any 2015. Al conjunt de l'Estat se'n celebren el 75,7%.

La valoració del tracte dispensat per l'administració de justícia als advocats catalans és mitjana-alta. La qualitat del tracte rebut en la darrera actuació processal ha estat qualificada, de mitjana, amb un 3,6 sobre 5 en referència al jutge o magistrat; un 3,3 en el cas del lletrat al servei de l'administració de justícia, i amb un 3,6% en el cas del personal del jutjat. Els advocats penalistes catalans el valoren amb un 2,9 sobre 5 el tracte dispensat pel sistema de justícia penal a les víctimes de delictes.

Les queixes per escrit per cada 100.000 assumptes han crescut a 2015, de 101,0 a 124,2, i han trencat una tendència a la baixa iniciada a 2007.

La durada estimada dels assumptes resolts creix de forma continuada en els recursos civils de les audiències provincials i en els assumptes dels jutjats socials, i són substancialment més llargs a Catalunya respecte el conjunt de l'Estat els recursos civils, els sumaris i els judicis amb jurat a les audiències provincials.

La durada mitjana dels procediments a Catalunya l'any 2016 ha estat de 38,9 dies per admetre a tràmit una demanda; 128,9 dies entre l'assenyalament i l'acte; 620,4 dies des de la presentació de la demanda fins a les sentències de primera instància i 577,3 fins a les de segona instància, segons l'enquesta realitzada als advocats catalans. En un 25,0% dels casos, l'acte assenyalat s'ha acabat suspenent. En el cas de la jurisdicció penal, la instrucció més antiga en la que està intervenint l'advocat té una durada acumulada mitjana de 2.248,5 dies (6,2 anys).

La protecció dels drets de les persones que compleixen pena de presó: una assignatura pendent. El grau de protecció dels drets de les persones que compleixen penes de presó dispensat per l'administració penitenciària i pels jutjats de vigilància penitenciària, rep una valoració mitjana per part dels advocats catalans de 2,8 sobre 5 per part dels advocats catalans, amb un 38,9% de valoracions baixes o molt baixes, i cap valoració molt alta.

La utilització de l'assumpte com a unitat de mesura de l'activitat judicial requereix ser revisat. Una part de les dades que s'exposen en aquest informe provenen de l'estadística judicial del CGPJ, que usa l'assumpte com a unitat de mesura per construir diversos indicadors d'ús, eficiència i qualitat de la justícia. Això no obstant, l'assumpte és un concepte de creació pròpia per als informes estadístics sense referències clares ni en la normativa processal ni en la doctrina. A més, la validesa de l'indicador sembla discutible, en tant que en el recompte d'assumpes s'hi inclouen procediments molt dispars.

L'estadística judicial disponible resulta incompleta en tant que no permet avaluar aspectes rellevants de la qualitat de l'administració de justícia. És a saber, la ponderació entre càrrega de treball i recursos disponibles; l'eficiència econòmica en termes de cost per cas; l'acompliment de terminis legals o raonables en els procediments; la puntualitat en la celebració dels actes; l'exactitud, integritat i accessibilitat dels expedients judicials; les percepcions dels ciutadans usuaris i no usuaris; el respecte als drets dels detinguts; l'accessibilitat de la justícia i la independència judicial.

Presentació

Al gener del 2015 es va crear la Càtedra UAB-CICAC, “Observatori social i econòmic de la justícia”, fruit del conveni signat per les dues institucions amb el suport de l’Obra Social “la Caixa”.

A l’abril d’aquell mateix any es va presentar *l’Informe sobre la reforma de l’organització judicial i el seu impacte a Catalunya*, en el qual s’exposaven els efectes que podia provocar l’aprovació del projecte de llei de reforma de la LOPJ presentat aleshores pel Govern de l’Estat. L’estudi incloïa un capítol que presentava una radiografia de la situació de l’administració de justícia a Catalunya amb relació a diversos aspectes.

Aquest segon informe, dedicat a l’avaluació de l’administració de justícia, pretén continuar aquell treball i oferir una anàlisi més completa sobre el funcionament d’aquest servei públic a Catalunya, tot proposant un sistema d’avaluació propi que ens hauria de permetre conèixer anualment la seva situació i evolució.

El capítol 1 introdueix els conceptes bàsics emprats en l’avaluació de les polítiques públiques, i explica alguns exemples internacionals de sistemes d’avaluació i monitoratge de l’administració de justícia, així com els desenvolupats fins avui a Espanya i Catalunya. Això permet identificar qui són els agents que duen a terme aquesta avaluació, quins són els principals paràmetres que utilitzen, i quins són els corresponents indicadors que s’hi troben. L’anterior es completa amb algunes consideracions sobre la imbricació entre l’avaluació i els processos de millora i rendiment de comptes en el camp de la justícia.

L’estudi del primer capítol serveix per inspirar la nostra proposta de sistema d’avaluació, que s’utilitza en el capítol 2 per exposar els resultats de l’avaluació de l’administració de justícia a Catalunya a partir de les dades del 2015, últim any del que hi ha les dades disponibles completes d’estadística judicial del CGPJ. Aquestes dades permeten fer algunes reflexions sobre la validesa i fiabilitat dels indicadors de l’activitat judicial, i posar de manifest els aspectes rellevants de la qualitat de la justícia que, a la llum de les experiències internacionals, no queden coberts en el nostre sistema actual d’indicadors.

Finalment, en el capítol 3 es presenten els resultats d’una enquesta panel realitzada per l’Observatori a una mostra d’advocats de Catalunya, la qual ha estat dissenyada expressament per a aquest Informe. Es tracta d’una iniciativa pionera destinada a generar dades originals sobre la qualitat de l’administració de justícia relatives a alguns aspectes no coberts pel sistema d’indicadors disponible, que es comenten el final del capítol.

L’Informe es tanca amb unes conclusions finals, que recullen les principals reflexions d’aquest treball sobre l’avaluació de l’administració de justícia, i els resultats de l’avaluació d’aquest servei a Catalunya l’any 2016.

L'Observatori, d'acord amb els seus objectius, pretén donar la màxima difusió a aquest primer Informe anual per tal de posar-lo a disposició de tots els operadors jurídics i els agents implicats en l'administració de justícia, a fi que pugui ser analitzat i debatut. Amb aquest treball pretenem aprofundir en el coneixement de l'estat de la justícia a Catalunya, amb la voluntat de tenir una clara incidència i contribuir així a la seva millora com a servei públic.

Aquest Informe ha estat elaborat per Jaume Blasco Julià, analista de polítiques públiques; pel Dr. Manuel-Jesús Cachón Cadenas i el Dr. Enric Fossas Espadaler, co-directors de la càtedra, i per la Dra. Consuelo Ruiz de la Fuente i Andrea Pey Rubio, investigadores de la càtedra.

Dr. Manuel-Jesús Cachón Cadenas i Dr. Enric Fossas Espadaler

Principals abreviatures i sigles utilitzades:

AJG	Assistència Jurídica Gratuïta
CCAA	Comunitats Autònomes
CGPJ	Consell General del Poder Judicial
CEPEJ	Comissió Europea per l'Eficàcia de la Justícia
CRAJ	Comissió de Relacions amb l'Administració i la Justícia
ICAB	Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona
NCSC	Centre Nacional per Tribunals Estatals
RAL	Resolució Alternativa de Litigis
TCPS	Estàndards d'actuació dels tribunals de primera instància (Trial Court Performance Standards)
TSJC	Tribunal Superior de Justícia de Catalunya

Sumari

RESUM EXECUTIU	3
PRESENTACIÓ	7
1. L'AVUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA EN L'ÀMBIT INTERNACIONAL	13
1.1 INTRODUCCIÓ	13
1.2 L'AVUACIÓ DE POLÍTIQUES PÚBLIQUES: CONCEPTES GENERALS	14
1.3 L'AVUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA EN PERSPECTIVA COMPARADA	19
1.4 AVUAR PER MILLORAR: LA IMBRICACIÓ ENTRE AVUACIÓ I GESTIÓ	30
1.5 CONCLUSIONS	37
2. L'AVUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA A CATALUNYA: ANÀLISI DE L'ESTADÍSTICA JUDICIAL DE 2015	39
2.1 INTRODUCCIÓ	39
2.2 ELS RECURSOS	39
2.3 L'ÚS DE LA JUSTÍCIA	47
2.4 L'EFICIÈNCIA DELS ÒRGANS JUDICIALS A CATALUNYA	52
2.5 LA QUALITAT DE L'ACTIVITAT JUDICIAL A CATALUNYA	74
2.6 LA VALIDESA I FIABILITAT DELS INDICADORS DE L'ACTIVITAT JUDICIAL	92
2.7 ASPECTES RELLEVANTS DE LA QUALITAT DE LA JUSTÍCIA NO COBERTS PEL SISTEMA D'INDICADORS	94
3. EL PANEL D'ADVOCATS PER L'AVUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA: RESULTATS DE LES ONADES 1 I 2 DE 2016	99
3.1 INTRODUCCIÓ	99
3.2 SÍNTESI DELS RESULTATS	103
3.3 ADMISSIÓ A TRÀMIT DE DEMANDES	105
3.4 ASSENYALAMENTS	106
3.5 SENTÈNCIES DE PRIMERA INSTÀNCIA	108
3.6 SENTÈNCIES DE SEGONA INSTÀNCIA	112
3.7 DEMANDES D'EXECUCIÓ	116
3.8 ÚS DE LA JUSTÍCIA	120
3.9 JUSTÍCIA PENAL	124
3.10 ELS REPTES DEL PANEL L'ANY 2017	128
4. CONCLUSIONS: L'ESTAT DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA A CATALUNYA	129
BIBLIOGRAFIA	143

1. L'avaluació de l'administració de justícia en l'àmbit internacional

1.1 Introducció

L'avaluació en l'àmbit de l'administració de justícia està prenent, en els darrers anys, un nou significat. Partint d'una tradició avaluativa pròpia, centrada en l'anàlisi de la qualitat jurídica de casos concrets i confinada a la comunitat de juristes, relativament impermeable a influències externes, l'administració de justícia s'està veient progressivament sotmesa al mateix escrutini extern que pesa sobre qualsevol servei públic: l'exigència de retre comptes sobre què s'assoleix amb els recursos assignats. En aquest sentit, entren en joc nous paràmetres de valoració compartits amb altres branques de l'administració pública, com ara la productivitat, l'eficiència, la promptitud o la puntualitat, que s'estan afegint als més tradicionals d'independència, imparcialitat o qualitat jurídica de les decisions de jutges i magistrats, propis i exclusius de l'administració de justícia com a poder de l'estat de dret.

Aquesta ampliació del focus en l'avaluació de l'administració de justícia està associada a diversos factors. D'una banda, als mateixos factors que han promogut l'avaluació en tots els sectors de l'administració i que estan associats a l'emergència de la Nova Gestió Pública: és a saber, l'exigència d'eficàcia i eficiència en l'assoliment dels objectius que donen raó de ser als serveis i polítiques públiques i no només del compliment de la legalitat en els procediments, com era propi en l'administració pública tradicional; el reconeixement del ciutadà com a usuari-client dels serveis públics, i no com a beneficiari passiu; i la consideració dels béns públics com a objectes tangibles, l'assoliment dels quals pot i ha de ser mesurat, en el marc d'un ràpid desenvolupament dels sistemes d'informació i dels mètodes quantitius per a l'anàlisi del rendiment de les administracions. D'altra banda, l'eixamplament de la perspectiva en l'avaluació de la justícia es deu, també, a un canvi en la concepció del rol dels jutges i magistrats: de considerar-los decisors aïllats i protegits constitucionalment i institucionalment de qualsevol influència externa o restricció organitzativa, a la d'actors que, si bé han d'exercir la potestat jurisdiccional amb independència i imparcialitat, conformen una organització pública orientada al servei, sobre la qual pesen les mateixes exigències d'eficiència i d'assoliment de resultats que sobre la resta de l'administració pública. Podem afirmar, en síntesi, que s'ha produït una ampliació del focus tant en la unitat d'anàlisi (dels jutges individuals i les seves decisions a les organitzacions que constitueixen l'administració de justícia), com en els mètodes d'anàlisi (dels estudis de cas qualitius a l'anàlisi quantitativa sistemàtica) i en els criteris d'avaluació (de la qualitat jurídica de les decisions a l'eficàcia i l'eficiència de l'administració de justícia en la provisió de serveis).¹

Això no obstant, l'avaluació de polítiques públiques en l'àmbit de la justícia és un camp relativament jove en el qual romanen encara diversos reptes i dificultats, alguns propis de l'àmbit de la judicatura i d'altres compartits amb l'avaluació d'altres sectors de l'administració pública. El debat és particularment viu i obert sobre quins són els paràmetres de

¹ Mohr i Contini, 2014; McIntyre, 2014

l'administració de justícia que s'han d'avaluar (què vol dir “qualitat” o “èxit” en l'àmbit de la justícia?); sobre com es poden mesurar de forma objectiva, vàlida i fiable; i sobre qui ha de realitzar aquestes mesures, per garantir la independència i la qualitat en l'avaluació. I, més enllà d'esclarir com avaluar adequadament, la controvèrsia ateny també com utilitzar el coneixement generat per millorar l'administració de justícia, i evitar que l'enfocament en la productivitat i l'eficiència introdueixi incentius negatius i distorsions en la funció judicial, particularment en la qualitat jurídica de les decisions.

En les seccions que segueixen abordem cadascuna d'aquestes qüestions. La secció 1.2 obre amb una presentació introductòria sobre com s'avaluen les polítiques públiques en general. La secció 1.3 explica, en perspectiva comparada, com s'està realitzant, actualment, l'avaluació en l'àmbit de l'administració de justícia. La secció 1.4, finalment, tracta sobre com imbricar l'avaluació amb els processos de millora i rendiment de comptes de l'administració.

1.2 L'avaluació de polítiques públiques: conceptes generals

Els paràmetres a avaluar

La primer qüestió que s'ha de resoldre en dissenyar un sistema d'avaluació és determinar què avaluar, és a dir, identificar quins aspectes són els més rellevants per caracteritzar el funcionament i assoliments d'un programa, política o servei. Existeix, en aquest sentit, una tensió entre l'afany d'exhaustivitat i la necessitat de síntesi, això és, entre la voluntat de cobrir tots els aspectes mínimament rellevants del funcionament i assoliments del programa o servei i la conveniència de prioritzar estratègicament un nombre limitat de paràmetres.

Cal tenir en compte que una quantitat excessiva d'informació socava tant la funció de rendiment de comptes a la ciutadania com l'ús intern de la informació per a processos de millora, que és el que, en darrer terme, justifica l'esforç de realitzar l'avaluació. Per tant, el repte esdevé triar estratègicament un nombre limitat de paràmetres que aconsegueixi, alhora, cobrir els aspectes més rellevants del servei o política. Per fer-ho, és freqüent començar per la construcció de la **teoria del canvi** o cadena de valor de la política pública objecte d'avaluació, que és un esquema analític concebut per especificar, de forma simple, el procés mitjançant el qual s'espera que la política pública produeixi els béns públics desitjats.

Aquest tipus d'esquema sol estructurar el procés en cinc categories: les necessitats, els inputs, les activitats, els “outputs” i els “outcomes”, en cadascuna de les quals és possible identificar diversos paràmetres mereixedors d'atenció en l'avaluació: els paràmetres de **necessitat** són aquells que descriuen i caracteritzen la situació insatisfactòria o problema que l'administració intenta abordar; els **inputs** fan referència als recursos (humans, financers, materials, etc.) que l'administració dedica a intentar solucionar el problema o cobrir la necessitat; les **activitats** caracteritzen allò que l'administració fa, concretament, per donar resposta al problema, anomenant-se “**throughputs**” tots els resultats intermedis que es generen en el procés; els “**outputs**” són els productes directes de l'activitat; i els “**outcomes**”, finalment, fan referència a l'impacte de les activitats sobre el problema o necessitat que donava raó de ser a la

intervenció pública en primer lloc. Si prenem com a exemple senzill un programa de formació ocupacional per a la població penitenciària propera a finalitzar la condemna, el nivell educatiu i experiència laboral de la població objectiu o el nivell d'atur dels qui recentment han finalitzat la condemna serien paràmetres de necessitat; els inputs farien referència al pressupost, material, i personal dedicat a la formació; l'output el constituïrien el nombre d'interns formats, i els "outcomes" d'interès serien la inserció i permanència al mercat laboral dels participants en la formació. Resulta particularment rellevant la diferència entre els outputs (el producte directe de l'activitat, del qual les administracions solen tenir bon coneixement) i l'outcome (l'efecte d'aquests productes sobre la realitat externa), que és el que sol interessar als ciutadans i sobre el que pitjor coneixement té l'administració.

L'avaluació de polítiques públiques posa cada cop més atenció en la identificació i mesura dels "outcomes", ja que són els paràmetres que veritablement capturen el concepte d'èxit de les polítiques públiques –en termes d'assoliment dels canvis socials, econòmics o ambientals desitjats– enlloc de descriure el que la política és, fa o costa, que tot i ser una informació molt útil per a la gestió, resulta poc rellevant per a que la ciutadania jutgi els mèrits de la política o programa. Això no obstant, identificar l'outcome (és a dir, el mateix concepte d'èxit) de la política pública que es vol avaluar no sempre és senzill. Ho és per a programes o intervencions concretes en què els objectius són clars, tangibles i fins i tot han estat explicitats en algun document: per exemple, un programa per reduir la reincidència penitenciària o incrementar la producció de sentències dels jutges. Emprant una metàfora de Zygmunt Bauman, aquests programes són míssils balístics que apunten a un problema concret, i per tant l'èxit es pot mesurar en termes de la reducció assolida en aquest problema que ha motivat la intervenció pública.

Això no obstant, moltes polítiques públiques parteixen d'objectius abstractes, ambigus, canviants o políticament debatuts, i són per tant anàlogues als míssils intel·ligents, atès que l'objectiu no està inequívocament predeterminat en el disseny de la política. És el cas, per exemple, de l'educació, on el debat és permanent sobre si l'èxit es troba en l'excel·lència o en la igualtat, si rau en les competències bàsiques com la lectoescriptura i les matemàtiques o en altres competències, de vegades menystingudes, com la creativitat i l'esperit crític. I és el cas, certament, de l'administració de justícia, ja que els components nuclears de la funció judicial, com ara proveir justícia als ciutadans, protegir-ne els drets, resoldre'n les disputes d'una forma institucionalitzada o contribuir a la governança normativa (és a dir, clarificar i desenvolupar la llei en cada interpretació i aplicació que se'n fa), escapen a una definició operativa inequívoca. Com veurem a la secció 1.3, davant d'aquest concepte d'èxit particularment esquiú, els sistemes d'avaluació de les administracions de justícia han tendit a centrar-se en els paràmetres d'input, els throughputs o els outputs (per exemple, el nombre de jutges per habitant, els temps mitjà de resolució dels casos o les sentències produïdes per any i jutge) que intenten capturar la qualitat o eficiència del procés, i deixar de banda els paràmetres d'outcome, que intenten ponderar-ne el resultat o impacte, i que continuen sent objecte d'una aproximació qualitativa i jurídica basada en els estudis de cas.

La mesura dels paràmetres

Un cop determinats els paràmetres que es volen avaluar, el segon gran repte en el disseny de l'avaluació és resoldre com mesurar-los. La diferència entre el **paràmetre o constructe** (és a dir, allò que volem mesurar) i la **mesura o indicador** (això és, la manera com mesurem aquest paràmetre o constructe) és subtil i no és rar que es confonguin. Per exemple, la satisfacció dels usuaris de l'administració de justícia és un dels paràmetres d'interès habituals, i l'indicador pot ser tant el nombre de queixes per escrit registrades, com una bateria de preguntes en un qüestionari de satisfacció administrat a una mostra d'usuaris.

Mentre que per a la selecció dels paràmetres l'important és que resultin rellevants per a avaluar un servei o programa, amb els indicadors ens preocupa la qualitat. Els dos criteris principals amb els quals es determina la qualitat d'una mesura o indicador són la **validesa**, que és el grau en què un indicador efectivament captura el constructe o paràmetre que vol mesurar, i la **fiabilitat**, que fa referència a la coherència i estabilitat de la mesura, és a dir, a la capacitat de generar un resultat molt similar quan una mateixa realitat es mesura diverses vegades, o quan la mesuren diversos observadors.

Un tercer criteri que guia l'elecció de l'indicador, que no és pròpiament un factor de qualitat, és la **viabilitat** per obtenir o generar les dades amb les quals poder realitzar la mesura periòdicament. En aquest sentit, resulta preferible emprar indicadors que es puguin nodrir dels registres administratius, és a dir, de les bases de dades de gestió de l'administració, que no pas haver de generar les dades ad hoc per a l'avaluació, la qual cosa sol haver-se de fer mitjançant enquestes. Això és perquè les enquestes requereixen temps, solen resultar econòmicament costoses, i en haver-se de basar en una mostra introdueixen un cert error mostral en la mesura. A més, les enquestes indueixen també errors de mesura que es deriven d'haver de demanar a la gent que reportin determinat tipus d'informació, que poden no recordar bé, poden respondre amb poca atenció, o poden tenir tendència a donar respostes socialment desitjables o a expressar estereotips que no es corresponen amb la seva experiència personal. Tornant a l'exemple de la formació ocupacional per a població penitenciària, és preferible mesurar la participació laboral emprant els registres de la Seguretat Social, que fer-ho amb una enquesta telefònica. Malgrat que la mesura que permeten els registres de la seguretat social no és plenament vàlida (informa de la situació laboral en el darrer dia laborable de cada trimestre, i per tant pot no capturar períodes breus d'ocupació o desocupació), la informació és ràpida, fiable, barata i cobreix tota la població d'interès, mentre que una enquesta és necessàriament més lenta i cara, i cobriria només una mostra de la població, que podria estar reportant informació de forma no veraç.

Això no obstant, hi ha paràmetres que no es poden nodrir de cap base de dades, perquè el registre administratiu que podria recollir la informació d'interès no ho fa, o bé per què el tipus de paràmetre és impropï d'una base de dades de gestió. Per exemple, el paràmetre de justícia procedimental pot mesurar-se, entre d'altres formes, per la percepció que el ciutadà usuari tingui d'haver estat escoltat al llarg d'un procés judicial. Aquest tipus d'informació s'ha de generar, necessàriament, mitjançant un qüestionari ad hoc, ja que no és una informació

administrativa que pugui estar en una base de dades de gestió. En casos com el de l'exemple, el repte no és només dissenyar la mostra d'usuaris a qui enquestar sinó, sobretot, aconseguir redactar les preguntes de tal manera que capturin de forma vàlida i fiable el paràmetre que es vol mesurar.

La selecció de les mesures hauria de ser, en teoria, posterior i independent a la dels paràmetres d'interès: primer cal determinar què és rellevant per caracteritzar adequadament la qualitat i bon funcionament d'una política o servei, i després escatir quina és la millor manera de mesurar cadascun dels paràmetres seleccionats. A la pràctica, tanmateix, l'elecció de què mesurar sol estar condicionada per la viabilitat de mesurar-ho, és a dir, per la disponibilitat de dades. Es tracta d'una estratègia pragmàtica en l'elecció de paràmetres i indicadors que introdueix, tanmateix, biaixos en la configuració dels sistemes d'avaluació, talment que acaben prioritzant aspectes fàcilment mesurables (si bé no necessàriament rellevants) en detriment d'altres que potser són més rellevants però també més complexes de mesurar, ja sigui perquè és difícil construir una escala de mesura satisfactòria, o perquè no existeixen les dades amb les quals realitzar la mesura i caldria dissenyar i administrar una enquesta. Aquesta situació se sol il·lustrar amb l'acudit d'una persona que, en plena nit, se'n troba una altra que busca les claus de casa seva sota la llum d'un fanal: "està segur que les ha perdut per aquí?" – li pregunta, a la fi, després d'una bona estona d'ajudar-lo a buscar-les infructuosament. "No", li respon, "les he perdut allà dalt, però és que allà és molt fosc, i aquí, si més no, hi ha una mica de llum". En el cas de l'avaluació de polítiques públiques, i especialment en la de l'administració de justícia, la llum del fanal sol il·luminar millor els recursos, processos i resultats (inputs, throughputs i outputs) que els impactes (outcomes).

Del monitoratge a l'estimació d'impacte

Dins el rang d'instruments d'anàlisi aplicats a l'avaluació se solen distingir dos enfocaments diferents: el monitoratge i l'avaluació pròpiament dita. El **monitoratge** consisteix a fer un seguiment continuat i sistemàtic d'un conjunt d'indicadors per caracteritzar el funcionament i rendiment d'una determinada política. L'exercici és tal com hem descrit en les seccions prèvies: seleccionar paràmetres rellevants sobre el programa o servei; determinar els indicadors i les fonts de dades amb què alimentar-los, i anar-ne realitzant el seguiment de forma periòdica en el temps. Sovint, cada indicador compta amb algun tipus d'estàndard o valor de referència amb el que comparar-se: pot ser un valor objectiu fixat políticament o determinat per algun organisme internacional, el valor d'un període anterior que es pretén millorar, la mitjana d'altres països o comunitats, o el valor obtingut pels països o comunitats capdavaners (això és el que s'anomena, habitualment, "benchmarking"). Generalment, aquests sistemes de monitoratge (també anomenats sistemes d'indicadors) mantenen un disseny estable en el temps, talment que es poden analitzar series temporals de dades i generar informes periòdics en els quals s'identifiquen senyals d'alerta, associats a objectius no assolits o a tendències d'empitjorament en algun indicador.

Per contra, l'**avaluació pròpiament dita**, és un exercici de caràcter més episòdic i intensiu, consistent a respondre una o varies preguntes d'avaluació que, en un determinat moment,

resulten rellevants. Tot i que no exclusivament, una part important de les avaluacions consisteixen a estimar l'impacte d'una política o programa, és a dir, a respondre la pregunta sobre si la política ha generat, efectivament, un canvi en el problema o necessitat social que li donava raó de ser i quantificar la magnitud d'aquest impacte. Les estimacions d'impacte solen comportar un cert nivell de complexitat metodològica: d'una banda, i de la mateixa manera que succeeix amb un sistema de monitoratge, cal primer identificar el paràmetre sobre el qual es vol estimar l'impacte (per exemple, la participació laboral de la població penitenciària, la reincidència delictiva o la confiança dels ciutadans en l'administració de justícia) i després trobar la manera de mesurar-lo de forma vàlida i fiable. Però, a més, s'hi afegeix un tercer repte: inferir una relació causal entre la política pública i la variació en l'outcome. Això es deu a que la majoria de paràmetres (com, per exemple, la confiança en la justícia, la reincidència delictiva o la participació laboral de la població penitenciària) solen variar empenyos per múltiples factors (com ara l'activitat econòmica, la dinàmica del mercat laboral o el clima polític), sovint tant o més influents que la mateixa política pública que es vol avaluar. Per tant, cal discernir quina part de la variació es pot atribuir causalment al programa o política pública i quina es deu a la resta de factors.

Per poder estimar l'impacte, l'estratègia metodològica sol consistir a formular una hipòtesi contrafactual, és a dir, a inferir com hagués evolucionat el paràmetre de l'outcome si el programa o política no hagués existit, la qual cosa, al seu torn, s'aconsegueix identificant un grup de comparació, similar al dels beneficiats o afectats per la política o programa, però que no hagi estat exposat a la política o programa. Per exemple, diversos estudis d'avaluació han analitzat l'impacte sobre la reincidència delictiva de la creació de tribunals especialitzats (en crims relacionats amb les drogues, el trànsit o la violència masclista, per exemple, o bé en acusats que pateixen malalties mentals). L'estratègia metodològica sol consistir, en primer lloc, a observar la reincidència delictiva de la població jutjada pels tribunals especialitzats. Com hem dit, la reincidència està influïda per diversos factors, no només pel tipus de tribunal que ha jutjat el cas o per les decisions que hagi pogut prendre, motiu pel qual el valor observat no resulta, en sí mateix, informatiu sobre l'impacte de la creació dels tribunals especialitzats. El segon pas rau, doncs, en comparar aquest valor de reincidència amb el valor observat, en el mateix període, per a un conjunt de persones de característiques molt semblants que hagin comès delictes molt similars, però que per motius exògens (per exemple, pel fet de viure en un territori en què no hi ha tribunals especialitzats) hagin estat jutjades en un jutjat generalista. De la diferència entre els valors dels dos grups (el grup de "tractats" i el grup de comparació) se n'infereix l'impacte de la creació dels tribunals especialitzats sobre la reincidència. La hipòtesi contrafactual subjacent en aquesta estratègia és que si la població jutjada per tribunals especialitzats ho hagués estat per un tribunal generalista, el valor de reincidència delictiva hagués estat el mateix que el del grup de comparació que és molt similar i que, efectivament, ha estat jutjat per un tribunal generalista. A la pràctica, tanmateix, l'estimació d'impacte ha d'afrontar nombroses limitacions que obliguen a sofisticar l'estratègia d'estimació de l'impacte, soscaven la robustesa dels resultats i de vegades, fins i tot arriben a fer impossible l'avaluació. El problema més freqüent és que no existeixi un grup de comparació possible, o que els grups de tractament i el comparació difereixin en característiques rellevants que no es poden controlar estadísticament, la qual cosa esbiaixa l'estimació d'impacte.

Ambdues estratègies, el monitoratge i les avaluacions pròpiament dites, incloent l'estimació d'impacte, són emprades en l'àmbit de l'avaluació de l'administració de justícia. Cadascuna serveix un propòsit diferent: els sistemes de monitoratge s'usen per avaluar el conjunt de l'administració de justícia, i realitzar un seguiment sobre com evolucionen un seguit de paràmetres els quals s'entén que caracteritzen la qualitat del sistema. Per contra, les estimacions d'impacte són adequades per escatir l'efecte d'una intervenció concreta (i no per al conjunt de l'administració de justícia), com ara la creació de tribunals especialitzats, un programa d'incentius econòmics a la productivitat dels jutges, o una reforma legal que limiti l'accés a la llibertat condicional per a determinats delictes, sobre un únic (o uns pocs) paràmetres concrets i quantificables. Són especialment freqüents en l'àmbit de la justícia penal, particularment ric en innovacions i intervencions concretes, i amb un outcome d'interès fàcilment quantificable sobre la base de registres administratius: la comissió de delictes i/o la reincidència delictiva. De fet, determinats tipus d'intervenció en l'àmbit penal (com, per exemple, la creació de tribunals especialitzats) han estat tan extensament aplicades i avaluades que ja han aparegut estudis de meta-avaluació que estimen l'impacte mitjà d'una mateixa intervenció aplicada en contextos diversos i analitzen els elements del disseny o del context de la intervenció que en determinen el major o menor impacte.

Pel seu enfocament sistemàtic i periòdic i per l'ambició de cobrir el funcionament i assoliments del conjunt de l'administració de justícia, el principal objecte d'interès d'aquest informe rau en els sistemes de monitoratge, més que en els estudis d'avaluació d'intervencions concretes. Els capítols 2 i 3 d'aquest informe presenten, precisament, la proposta de sistema de monitoratge de l'Observatori Social i Econòmic de la Justícia i en mostren els resultats per a l'any 2015, l'últim per al qual hi ha dades disponibles completes d'estadística judicial del CGPJ en el moment d'elaboració d'aquest informe. Abans, tanmateix, la secció següent exposa els resultats d'una revisió sobre què avaluen i com ho mesuren els principals sistemes de monitoratge de les administracions de justícia existents, els quals hem identificat en una revisió sistemàtica de la literatura internacional, i que hem emprat per inspirar la nostra pròpia proposta de sistema de monitoratge.

1.3 L'avaluació de l'administració de justícia en perspectiva comparada

Els sistemes de referència i els paràmetres avaluats

En primer lloc, la **Comissió Europea** elabora un informe sobre el funcionament de la justícia als estats membres de la Unió Europea, anomenat "*EU Justice Scoreboard*".² Aquest informe es planteja el propòsit d'identificar defectes potencials, millores i bones pràctiques; i mostrar les tendències en el funcionament dels sistemes de justícia nacionals amb el pas del temps. La mateixa Comissió deixa clar que no és l'objectiu de l'informe presentar un rànquing entre estats, sinó proporcionar una visió sobre com funcionen els sistemes nacionals europeus, sobre la base de varis indicadors que són d'interès comú entre els estats membres. Per tant, aquest informe és essencialment informatiu i descriptiu.

² http://ec.europa.eu/justice/effective-justice/files/justice_scoreboard_2016_en.pdf

Fins el moment, la Comissió Europea ha realitzat quatre edicions de l'informe, essent el més recent el de 2016. En ells, la Comissió desenvolupa una visió comparativa entre els diversos sistemes judicials, basant-se en tres grans constructes o paràmetres de valoració: l'eficiència, la qualitat i la independència judicial.

D'altra banda, la **Comissió Europea per a l'Eficiència de la Justícia (CEPEJ)**, va ser creada pel Comitè de Ministres del Consell d'Europa al setembre de 2002, i té com a principals funcions analitzar el funcionament dels sistemes judicials i orientar les polítiques públiques en l'àmbit de la justícia; millorar el coneixement sobre els terminis de funcionament i sobre la gestió del temps en els jutjats i tribunals dels estats europeus; promoure la qualitat de la justícia (a més de l'eficiència); facilitar la implementació dels estàndards europeus en l'àmbit de la justícia; i donar suport als estats membres en les seves reformes de l'administració de justícia.

En l'actualitat el CEPEJ està conformat per experts qualificats dels 47 estats membres del Consell d'Europa, que elaboren un informe sobre el funcionament de la justícia de forma bianual³. D'acord amb allò disposat als seus estatuts⁴, els paràmetres de valoració dels seus informes són l'eficiència, la qualitat i l'eficàcia.

Una altra experiència interessant i innovadora la trobem als **Estats Units d'Amèrica**, en què s'utilitza el mecanisme d'autoavaluació dels tribunals, amb l'objectiu d'extreure'n conclusions i proposar les millores que se'n derivin. Aquest és el cas del *Trial Court Performance Standards (TCPS)*⁵, publicació realitzada pel Departament de Justícia del govern dels Estats Units, dissenyada per avaluar i millorar l'actuació dels tribunals en la jurisdicció general⁶. Aquesta publicació constitueix una eina de gestió i planificació per als tribunals, els quals es pretén que la utilitzin, en cooperació amb les oficines administratives de justícia estatals, per a un procés d'autoavaluació i de formulació de propostes de millora. L'informe⁷ no es va elaborar per a promoure comparacions entre tribunals, ni com a part d'un procés regional o nacional d'acreditació per als tribunals estatals, ni tampoc per a l'avaluació individual dels jutges. El TCPS utilitza els següents paràmetres de valoració: accés a la justícia; celeritat i puntualitat; igualtat, imparcialitat i integritat; independència i responsabilitat; i confiança pública i seguretat.

També als Estats Units, i en un sentit similar, trobem les *Courtools*, elaborades pel *National Center for State Courts (NCSC)*⁸, organització sense ànim de lucre finançada a través de donacions i fundada pel president del Tribunal Suprem, Warren E. Burger, l'any 1971. Les

³<http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/2016/publication/CEPEJ%20Study%2023%20report%20EN%20web.pdf>

⁴http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/textes/Guidelines_en.pdf

⁵ <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/161570.pdf>

⁶ Es refereix als "Nation's general jurisdiction State trial courts" (<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/161570.pdf>, pàg. 10)

⁷ L'informe en qüestió data de 1997. Els *TCPS* foren una iniciativa pionera i el punt de partida d'altres iniciatives com les esmentades *Courtools*. Per més informació vegi's: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles/tcps.pdf> (1995)

⁸ <http://www.courtools.org>

Courtools estan concebudes com a eines per a recopilar la informació presentada pels tribunals sobre l'èxit que assoleixen en satisfer les necessitats i expectatives dels usuaris. Les *Courtools* proporcionen uns indicadors bàsics sobre el funcionament del jutjat, que es consideren un ingredient indispensable per a la rendició de comptes i per a la gestió efectiva de la justícia. La informació que s'hi recull proporciona als tribunals l'oportunitat d'establir una agenda de qüestions a debatre, que intenta induir un consens informat sobre els objectius que haurien d'esforçar-se a complir i les reformes a emprendre, i permetre el seguiment sobre l'èxit que estan obtenint en assolir-los.

Una altra entitat rellevant és l' **International Consortium for Court Excellence**, un consorci entre l' *Australasian Institute of Judicial Administration*, *The Federal Judicial Center* (EUA), el *National Center for State Courts* i el *Subordinate Courts of Singapore*. Aquest consorci compta amb la col·laboració del CEPEJ, el Banc Mundial i de l'organisme públic *Spring Singapore*. L'objectiu d'aquesta associació de països i regions és el de desenvolupar i mantenir uns paràmetres i eines mitjançant els quals els tribunals del món puguin, voluntàriament, avaluar i millorar la qualitat de la justícia i de l'administració judicial. Amb aquest objectiu, el 2008 es va elaborar per primera vegada l' *International Framework for Court Excellence* en el qual s'han anat introduint modificacions i millores de forma anual.

Finalment, a **Espanya**, l'informe sobre la "*Imagen de la justicia en la sociedad española*"⁹ realitzat per Demoscopia SA l'any 2000 per al Consell General del Poder Judicial sota la direcció de Juan José Toharia, presenta els resultats d'un baròmetre d'opinió amb el diagnòstic dels ciutadans espanyols sobre la situació de l'administració de justícia; i combina les dades estadístiques judicials del CGPJ amb les dades de l'opinió pública obtingudes pel Setè Baròmetre Extern d'opinió del CGPJ de l'any 2000.¹⁰ Aquest informe destaca la rellevància d'avaluar el funcionament de l'administració de justícia sobre la base de l'opinió dels ciutadans, precisament perquè l'administració de justícia es troba al seu servei. El director del baròmetre ja destacava l'any 2000 la importància que Espanya comptés amb protocols d'avaluació de la qualitat de la justícia, que en permetessin una avaluació continuada i rutinària, tal i com succeeix a Austràlia o Estats Units.¹¹ Aquesta necessitat continua pendent en l'actualitat, ja que cada intent d'avaluació de la justícia al nostre país comporta la construcció ad hoc de nous paràmetres de valoració o la reiteració dels que facilita el CGPJ. El baròmetre s'estructura en sis atributs essencials que ha de tenir una "bona justícia": independència, imparcialitat, responsabilitat, competència, accessibilitat i eficiència¹².

Un treball molt més recent a Espanya és el de l'Observatori de l'Activitat de la Justícia de la Fundació Wolters Kluwer, que des de 2009 publica de forma anual l'*Informe del Observatorio*

⁹ <http://www.unizar.es/deproyecto/programas/docusocijur/Pgs%20de%20Toharia.pdf>

¹⁰ Setè Baròmetre sobre la Imatge de la Justícia a Espanya: enquesta d'àmbit nacional en que són entrevistats individus majors de 18 anys, es prenen 1.200 mostres i l'entrevista es duu a terme de forma personal al domicili dels entrevistats per Demoscopia SA.

¹¹ TOHARIA, Juan José (dir.), "La imagen de la Justicia en la sociedad española", Consejo General del Poder Judicial (2000), p. 47.

¹² El propi informe defineix el que entén en cadascun dels sis atributs. TOHARIA, Juan José (dir.), "La imagen de la Justicia en la sociedad española", Consejo General del Poder Judicial (2000), pp. 48-56

de la actividad de la justicia en España, la darrera versió del qual és de l'any 2016 (amb dades de 2015)¹³. Aquest informe empra un panel de 10 indicadors permanent, que es nodreix de l'estadística judicial del CGPJ, per analitzar l'evolució de l'administració de justícia a Espanya. L'informe de la Fundació Wolters Kluwer conté els següents paràmetres o constructes: la càrrega de treball dels tribunals (amb tres indicadors: la càrrega de treball total, els jutges i magistrats necessaris en relació amb la càrrega de treball i la cobertura de la càrrega de treball per la planta judicial); la confiabilitat de les sentències de primera i segona instància (mesurada amb la confirmació de resolucions en apel·lació o suplicació. La confirmació de resolucions en cassació i les sentències dictades per jutges membres de la carrera judicial); la celeritat en la resposta judicial (mesurada amb els indicadors de raonable durada dels processos i la comparació interanual de la durada dels processos); el rendiment professional de jutges i magistrats (que es mesura amb el compliment dels mòduls judicials de dedicació); i l'execució de les resolucions judicials. Per tant, aquest informe utilitza com a paràmetres la qualitat i l'eficiència, però deixa fóra el paràmetre d'independència judicial, i per altra banda incorpora un paràmetre específic per a l'execució d'allò jutjat, és a dir, per a l'execució judicial. No obstant això, aquest paràmetre també es pot considerar com un component de l'eficiència.

A **Catalunya**, un primer esforç de diagnosi i avaluació de necessitats de l'administració de justícia fou el Llibre Verd de l'administració de justícia de 2005, elaborat pel Departament de Justícia de la Generalitat i el Consell de Justícia de Catalunya, que es basa, també, en l'estadística judicial del CGPJ. L'estudi es va estructurar en tres blocs descriptius sobre els recursos i estructura dels òrgans judicials a Catalunya; l'activitat judicial (emprant els indicadors de resolució i congestió del CGPJ) i la litigiositat. El Llibre Verd cloïa amb una proposta de quadre de comandament per al seguiment de l'administració de justícia a Catalunya amb els corresponents indicadors i desagregacions territorials, també basats en la disponibilitat de dades administratives del CGPJ. La proposta, que no es va arribar a posar en pràctica, pretenia desenvolupar el seguiment de l'eficiència i la qualitat. Això no obstant, a la web del Departament de Justícia s'hi publiquen anualment determinades estadístiques judicials: descripció de la planta i plantilla judicial; del pressupost inicial i executat; indicadors dels recursos humans i econòmics per habitant; indicadors de fluxos i estoc d'assumptes (taxes de pendència, resolució i litigiositat) per ordre jurisdiccional i tipus de jutjat o tribunal; assumptes gestionats i despesa en justícia gratuïta; activitat processal i subvencions als jutjats de pau, i idioma de les sentències. Cal destacar, igualment, que en el marc dels treballs per a l'elaboració del "Llibre Verd" de 2005 es va encomanar al Centre d'Estudis d'Opinió (CEO) de la Generalitat de Catalunya una enquesta sobre la percepció dels ciutadans de Catalunya respecte l'administració de justícia (la qualitat del servei, les instal·lacions i el personal) que n'actualitzava una altra realitzada pel mateix CEO l'any 1998. Des de llavors no se n'ha efectuat cap altra onada.

Un segon exercici sostingut de seguiment de l'administració de Justícia a Catalunya és l'informe sobre la Justícia que, de forma anual, publica l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona des de l'any 2007. L'informe fa el seguiment de l'estadística judicial del CGPJ en

¹³ <http://www.fundacionwolterskluwer.es/es/observatorio.asp>

matèria de moviment i acumulació d'assumpes (taxes de resolució, pendència i litigiositat) desagregada per ordres jurisdiccionals i, a nivell territorial, comparant Espanya sense Catalunya, Catalunya sense la demarcació de l'ICAB i la demarcació de l'ICAB, si bé alguns indicadors es desagreguen fins al nivell de jutjat o tribunal. A més, el darrer informe de l'ICAB inclou també una secció sobre la presència de la justícia als mitjans de comunicació, i una altra sobre l'opinió dels advocats de l'ICAB sobre la situació de la justícia, en la que es presenta una síntesi d'algunes de les preguntes que la Comissió de Relacions amb l'Administració i la Justícia (CRAJ) realitza als col·legiats mitjançant el "Baròmetre de la CRAJ".

Els indicadors de mesura

Dins d'aquestes grans categories que hem anomenat paràmetres de valoració, trobem un conjunt de mesures o indicadors específics que mesuren diferents aspectes concrets sobre l'eficiència, la qualitat i la independència d'un sistema judicial.

A continuació analitzarem aquells indicadors utilitzats pels informes esmentats a la secció anterior, per a mesurar la qualitat, l'eficiència i la independència de la justícia.

Indicadors d'eficiència

Per tal d'avaluar l'eficiència de l'administració de justícia es preveuen indicadors com la **taxa de resolució** (el coeficient del nombre de casos resolts pel nombre de casos admesos); el **nombre de casos pendents** (el nombre de casos no resolts al final de l'any per cada 100.000 habitants); la **durada del procediment** (mesurat en dies des de l'inici fins a la resolució); l'**edat dels casos pendents actius**, (mesurada com el nombre de dies des de la presentació de la demanda fins la data en què es realitza la mesura); la **durada raonable dels processos** (que mesura la durada dels processos dels diferents ordres jurisdiccionals en relació amb la durada òptima del procés per cada tipus d'òrgan judicial); i el **cost per cas**, (que són les càrregues pecuniàries per cas o el cost net per finalització).

Altres indicadors fan referència directa al treball dels jutges i magistrats, com són la **càrrega de treball dels òrgans judicials**, que relaciona la capacitat màxima de resolució en un any dels assumptes iniciats pel conjunt d'òrgans judicials (tenint en compte el mòdul d'entrada màxima d'assumpes establert per diverses resolucions del Ple del CGPJ) i el nombre d'assumpes ingressats a l'any als jutjats i tribunals. Els **jutges i magistrats necessaris en relació amb la càrrega de treball**, que mesura la necessitat d'augmentar el nombre total de jutges i magistrats segons la càrrega de treball rebuda durant l'any, tenint en compte la localització i l'especialitat jurisdiccional; el **compliment dels mòduls judicials de dedicació**, que mesura el nombre d'òrgans judicials que, amb el nombre d'assumpes resolts a l'any, pot considerar-se que assoleixen o superen la forma de dedicació establerta com a "rendiment exigible"; i, per últim, la **cobertura de les càrregues de treball judicial per la planta judicial** (càrrega de treball acumulat atès i no atès). Aquest indicador mesura la part del treball judicial pendent d'exercicis anteriors en els que no es van poder resoldre la totalitat dels assumptes plantejats, que sumat amb els ingressats en l'any d'estudi, és resolta en el període anual al que es refereix l'informe.

També hi ha indicadors que mesuren l'execució. Com és el cas de la Fundació Wolters Kluwer, que mesura **l'execució de les resolucions judicials**, entesa com el nombre d'execucions de sentències fermes dictades pels jutges o tribunals que han arribat a finalitzar en relació al nombre total d'execucions sol·licitades. De la mateixa manera, l' *International Framework for Court Excellence* mesura el **compliment de les ordres judicials**, que consisteix en la recuperació de les taxes penals i civils en proporció de les taxes imposades.

També mesuren l'eficiència els indicadors del **tractament puntual dels casos**, que mesura el percentatge de casos resolts dins dels paràmetres de temps establerts; la **custòdia abans del judici**, que mesura el temps en el que un investigat/acusat roman a la presó a l'espera del judici; la **integritat de l'expedient judicial**, que és el percentatge de l'arxiu de casos i registres que compleixen amb els estàndards d'exactitud, integritat i accessibilitat; la **certesa de la data del judici**, que és la proporció d'esdeveniments processals importants (judicis) que s'han realitzat a la data en que estaven programats en primer lloc; i el **compromís dels empleats**, que és el percentatge de funcionaris judicials i altres empleats del tribunal que afirmen participar productivament en la missió i el treball del tribunal (aquest és un indicador d'èxit del tribunal).

Taula 1.1 Paràmetres i indicadors d'eficiència en diversos sistemes de monitoratge

PARÀMETRE	INDICADOR	UE	INTERNAC.	EUA	ESPANYA	
		Comissió Europea i CEPEJ	International Framework for Court Excellence	TCPS i Courtools	Baròmetre Toharia	Wolters Kluwer
EFICIÈNCIA	Durada dels procediments					
	Taxa de resolució					
	Nombre d'assumpes pendents					
	Certesa de la data de judici					
	Puntualitat durant el procediment					
	Antiguitat dels casos pendents actius					
	Cost per cas					
	Càrrega de treball dels òrgans judicials i jutges necessaris segons la càrrega					
	Compliment dels mòduls de dedicació					
	Cobertura de les càrregues de treball per planta judicial					
	Compliment de les ordres judicials o execució					
	Temps de custòdia al detingut					
	Integritat dels expedients judicials					
	Compromís dels empleats					

Indicadors de qualitat

Respecte la qualitat de la justícia, en primer lloc s'avalua la seva **accessibilitat**, considerant principalment els indicadors de la disponibilitat d'informació en línia sobre el sistema judicial pel públic en general; el pressupost anual assignat a l'assistència jurídica (euros per habitant); el nombre total de casos d'assistència jurídica per 100.000 habitants; la previsió d'honoraris legals per iniciar un procediment o de taxes d'accés; la presentació electrònica de demandes; la comunicació electrònica entre els tribunals i les parts; la relació entre els tribunals i la premsa; l'accés en línia a resolucions judicials i la promoció de l'ús de mètodes de resolució alternativa de conflictes i els incentius per al seu ús.

Per avaluar la qualitat també es considera rellevant analitzar els **recursos** que disposa i els que inverteix l'administració en Justícia. Aquesta categoria la considerem el suficientment rellevant i ample com per ser considerada un sub-paràmetre. Dins d'aquesta categoria es troben els següents indicadors: la despesa general del govern en el sistema judicial (en euros per habitant i en % del PIB); els criteris utilitzats per assignar recursos financers dins del sistema judicial; el nombre de jutges i advocats per cada 100.000 habitants; la previsió de formació obligatòria pels jutges i els moments en que aquesta es realitza, i el nombre de jutges que participen en la formació contínua en aspectes legals de gestió dels tribunals, en les TIC i sobre ètica judicial. També hi ha altres indicadors com la distribució del pressupost per a justícia: el percentatge destinat a salaris, a noves tecnologies, a formació judicial, a assistència legal, o els costos judicials.

Alguns organismes o instruments com el CEPEJ o les *Courtools*, prefereixen avaluar la qualitat establint la categoria d' "**usuaris dels tribunals**" o "**satisfacció d'usuaris**" que inclou: la previsió de mecanismes de compensació per les queixes o pel mal funcionament del sistema judicial; l'obligació de proporcionar informació a les parts en relació amb el moment esperat dels procediments; la previsió de disposicions favorables aplicades als procediments per a certes categories de persones vulnerables, i la realització d'enquestes de satisfacció a usuaris. Fins i tot hi ha informes que mesuren també la **satisfacció dels empleats del tribunal** i avaluen la qualitat de l'ambient de treball i de les relacions entre treballadors.

Altres informes distingeixen la qualitat de la primera i segona instància, amb la finalitat d'avaluar l'actuació dels tribunals d'apel·lació. Els indicadors utilitzats són: la **qualitat del servei**, que s'avaluarà mitjançant la realització d'una enquesta a advocats i jutges sobre el sistema judicial d'apel·lació i els serveis administratius en apel·lació. També mesuren la qualitat, tant de la primera com de la segona instància, els indicadors de la **confirmació de les resolucions d'apel·lació o suplicació**, que és el resultat dels recursos d'apel·lació o suplicació formulats contra sentències i altres resolucions susceptibles d'impugnació dictades pels jutjats d'instància. Aquest indicador permet conèixer la qualitat subjectiva de les sentències d'instància. La **confirmació de resolucions en cassació**, que consisteix en examinar el nombre de confirmacions de resolucions judicials en les diverses sales del Tribunal Suprem en recursos de cassació admesos. Finalment, la proporció de **sentències dictades per jutges membres de la carrera judicial**.

Taula 1.2 Paràmetres i indicadors de qualitat en diversos sistemes de monitoratge

PARÀMETRE	INDICADOR	UE	INTERNAC.	EUA	ESPANYA	
		Comissió europea i CEPEJ	International Framework for Court Excellence	TCPS i Courtools	Baròmetre Toharia	Wolters Kluwer
QUALITAT	Taxes d'accés a la justícia					
	Obstacles a l'accessibilitat: geogràfics, lingüístics, etc.					
	Disponibilitat d'informació i sentències online					
	Transparència i responsabilitat de l'administració					
	Pressupost anual assignat a Justícia					
	Les diverses partides del pressupost anual assignat a Justícia					
	Nombre de jutges i magistrats					
	Productivitat de jutges i personal					
	Previsió de formació als jutges (obligatòria i contínua)					
	Mecanismes online de presentació de demandes					
	Promoció i ús dels mètodes RAL					
	Disponibilitat i ús d'eines de seguiment i avaluació					
	Satisfacció dels usuaris i/o dels treballadors (realització d'enquestes)					
	Previsió de mecanismes de compensació als usuaris de justícia					
	Previsió d'especialitats en el procediment per a col·lectius vulnerables					
	Confiabilitat de les resolucions					

Indicadors d'independència

Per últim, un element que és avaluat pels diversos organismes tant a nivell nacional com internacional, és la independència de l'administració de justícia. Aquí trobem indicadors com: la **percepció del públic sobre la independència dels tribunals i dels jutges**; i les **principals raons de la falta d'independència percebuda**. Aquestes percepcions del públic en general es contrasten amb les percepcions de les empreses sobre la independència judicial.

Altres indicadors que mesuren la independència judicial són: la composició del CGPJ d'acord amb el procediment de nomenament; les competències del CGPJ; quin poder defineix els criteris per a la determinació dels recursos del poder judicial; els criteris per a la distribució dels casos; el procediment de destitució dels jutges, i el procediment abstenció i recusació d'un jutge del cas.

Taula 1.3 Paràmetres i indicadors d'independència judicial en diversos sistemes de monitoratge

PARÀMETRE	INDICADOR	UE	INTERNAC.	EUA	ESPANYA	
		Comissió Europea i CEPEJ	Internat. Framework for Court Excellence	TCPS i Courtools	Baròmetre Toharia	Wolters Kluwer
INDEPENDÈNCIA	Percepció del públic sobre la independència judicial					
	Composició i funcions dels CGPJ					
	Criteris de distribució dels casos entre jutges					
	Funcionament del procediment de recusació i renúncia dels jutges					
	Representativitat de la planta judicial respecte la seva població					

1.4 Avaluar per millorar: la imbricació entre avaluació i gestió

Malgrat que de vegades no es té prou en compte, l'avaluació és una activitat merament instrumental per a la millora de programes i polítiques, no una finalitat en sí mateixa. El seu propi èxit (o “outcome”) ha de ser valorat no tant en termes de la quantitat o qualitat del coneixement generat, sinó en termes de la contribució d'aquest coneixement a la millora del rendiment i transparència de les polítiques públiques. Són les conseqüències de l'avaluació, especialment les reflexions i reformes que indueixi, i no l'avaluació en sí mateixa, les que poden revertir positivament en el funcionament i assoliments de l'administració de justícia. Això no obstant, la transformació del coneixement en millora no és automàtic, per la qual cosa la imbricació de l'anàlisi (i del coneixement que se'n deriva) en la gestió i el procés de formació de les polítiques públiques rep cada cop major atenció dels acadèmics.

De forma general, la literatura especialitzada esmenta cinc mecanismes d'ús de l'avaluació en la gestió pública. Els tres primers fan referència a la utilització de les conclusions o coneixement produït pels estudis d'avaluació: un **ús instrumental**, que consisteix a que els decisors emprin les conclusions que es deriven de l'avaluació per reformar o modificar algun component del programa o política objecte d'avaluació; l'**ús conceptual**, pel qual els resultats permeten millorar la comprensió del programa o política als responsables, gestors i resta de personal vinculat al programa o política, encara que no se'n derivi cap decisió concreta, i l'**ús per ampliació de la base de coneixement**, quan els resultats de l'avaluació permeten progressar en el coneixement de l'àmbit de la política pública de forma general, en aquest cas de l'administració de justícia, talment que l'aportació de l'avaluació pot ser emprada per qualsevol, no només pels responsables directes i el personal vinculat al programa o política. D'altra banda, s'han identificat dos tipus addicionals d'ús no instrumental: l'**ús processual**, que es deriva de la participació en el procés d'avaluació i consisteix en el desenvolupament de la mirada i capacitats analítiques en les persones que han participat en l'avaluació, més enllà dels mateixos avaluadors; i l'**ús simbòlic**, en què el coneixement derivat de les avaluacions no és usat tècnicament per a la reforma dels programes i polítiques, sinó com a recurs per part dels diferents actors que participen en el procés polític de formació de les polítiques públiques, ja sigui en la construcció de problemes o en la formulació, reforma o implementació de solucions.¹⁴

Aquests mecanismes d'ús de l'avaluació en la millora de les polítiques són de naturalesa informal, i tenen per objectiu l'assoliment d'una administració més reflexiva i un procés polític de formació de les polítiques públiques tècnicament més informat. Això no obstant, existeixen també mecanismes formals que integren el coneixement derivat d'estudis d'avaluació i de sistemes de monitoratge en sistemes de gestió, vinculats a incentius que generalment operen a nivell “micro” (per exemple, individual –jutges i magistrats- o d'unitats organitzatives bàsiques –jutjats i tribunals-). En l'àmbit de l'administració de justícia, n'hem identificat els cinc següents:

¹⁴ Fleischer i Christie, 2009

1. **Criteri de promoció dels jutges:** Els sistemes de promoció de jutges basats en el mèrit, per oposició al criteri d'antiguitat o a procediments discrecionals susceptibles de nepotisme i arbitrarietat, solen basar-se en mecanismes d'avaluació per a la mesura del mèrit. D'una banda, aquest ús té un efecte directe sobre la qualitat, ja que mena a la promoció dels jutges que oferiran un millor rendiment (considerant que el rendiment passat sigui un bon predictor del rendiment futur), però també té un efecte indirecte: l'afany dels jutges de promocionar hauria d'induir i motivar els jutges a assolir i mantenir l'excel·lència, quan l'excel·lència és el criteri de promoció. Probablement, la mera existència d'aquest tipus de mecanisme de promoció basada en el mèrit també incrementa la percepció d'excel·lència per part de la ciutadania.

Això no obstant, aquests tipus de mecanisme estan subjectes als mateixos riscos que qualsevol sistema d'incentius al rendiment: si els paràmetres seleccionats per determinar el mèrit no estan directament relacionats amb les funcions nuclears de la judicatura o si, com succeeix més freqüentment, només en són una representació parcial, el nexa entre avaluació i millora es pot afeblir i fins i tot pot arribar a generar efectes adversos sobre la qualitat i rendiment. És el cas de l' "efecte túnel" que es genera quan els sistemes d'avaluació del mèrit sobrerepresenten els paràmetres més fàcilment mesurables i objectivables, com ara la promptitud o la quantitat de casos tramitats, en detriment de la qualitat jurídica de les decisions judicials preses en la resolució d'aquests casos. L' "efecte túnel" que en resulta distorsiona el comportament dels jutges i els motiva a centrar-se en els paràmetres mesurats (això és, a tramitar molts casos, no necessàriament a tramitar-los bé, o fins i tot a desenvolupar comportaments estratègics com ara evitar casos que es preveuen particularment llargs o laboriosos). Atès que ser un bon jutge inclou però no es limita a tramitar els casos de forma expeditiva, avaluar un bon jutge implica necessàriament avaluar decisions judicials, la qual cosa transcendeix l'àmbit dels instruments d'avaluació de rendiment i d'indicadors. Per evitar que els costos d'aquestes distorsions acabin sobrepasant els beneficis, els sistemes d'avaluació del mèrit tendeixen, cada cop més, a incloure sistemes d'indicadors del rendiment com a input d'informació en el marc d'una valoració de la qualitat i competència del jutge, més que en el marc d'algorismes automàtics que determinen la prelatió dels candidats.¹⁵

2. **Incentius al rendiment:** Un segon mecanisme habitual consisteix a associar els indicadors de rendiment amb incentius econòmics, generalment en la forma d'un tram variable del salari, a fi d'intentar induir el manteniment de l'excel·lència. Com és lògic, els incentius econòmics comporten el mateix risc d'efecte túnel que els sistemes de promoció basada en el mèrit, especialment si l'incentiu econòmic es vincula només als assoliments en paràmetres fàcilment mesurables de la funció judicial que, encara que rellevants, resultin parcials i fins i tot secundaris. A més, s'hi afegeix el risc de "crowding out" de la motivació intrínseca, això és, que la integritat i motivació que se li suposa a un jutge per fer bé la seva feina quedin desplaçades pels incentius

¹⁵ McIntyre, 2014

econòmics, talment que l'excel·lència derivi en un objectiu interessat enlloc d'un atribut de la professionalitat.

Un cas que palesa particularment bé les conseqüències, tant positives com no desitjades, dels sistemes d'incentius basats en indicadors de rendiment és el dels *"módulos de dedicación"* espanyols. Els *"módulos"*, establerts pel CGPJ a finals dels anys 80 i posteriorment reformats als 2000, mesuraven la productivitat del jutge a través d'un algorisme i amb efectes sobre la remuneració. El sistema establia un temps estàndard per a cada procediment, segons el grau de dificultat que implicava, així com el temps assignat a tasques no relacionades amb els casos (per exemple, formació o tasques administratives), que es restava al total de temps dedicat a la feina de cada jutge. Al final de cada semestre el jutge era avaluat amb la fórmula: (nombre de casos de cada tipus * hores estàndard de cada cas) / (nombre d'hores de feina assignades a casos en aquell semestre). La fórmula genera un valor que es pot situar per sobre o per sota del valor de referència del 100%, que indicaria que, de mitjana, el jutge ha dedicat a cada cas el nombre d'hores estàndard. L'any 2003 es va vincular el resultat de l'avaluació amb un sistema d'incentius econòmics, i es va establir un salari compost d'una part fixa i una altra de variable, que dependria del rendiment individual: els jutges que excedissin el valor de referència de productivitat en més d'un 20% rebrien una remuneració addicional del 5% del seu salari, i els qui rendissin per sota el 80% patirien una reducció del 5%. En reacció a les crítiques dels jutges, una reforma de 2008 va eliminar la penalització per baixa productivitat i va introduir un complement del 3% per als qui situessin la seva productivitat entre el 100% i el 120% del valor de referència.

Bagues i Esteve-Volart van avaluar l'efecte dels *"módulos"* sobre la productivitat dels jutges: en el període de 2003 a 2005 van trobar que la producció total s'havia incrementat en un 7%, amb un increment de cost salarial del 2%. L'augment es va deure a un notable increment del nombre de jutges que va passar a produir més del 120% del valor de referència (amb una concentració de jutges produint just el 120% per accedir a l'incentiu econòmic) i un petit increment dels que produïen just per sobre del 100%. Tanmateix, destacava també una reducció del 25% dels jutges que produïen més d'un 160%, indicant un ajustament del comportament als valors de referència no només cap amunt, sinó també cap avall. Un cop s'introdueix la reforma de 2008, s'observa una reducció dels jutges que produeixen més del 120% (que corresponia a un complement salarial del 5%) i un increment dels que produeixen just per sobre el 100% (que donava dret a un incentiu del 3%), així com un increment dels que produïen menys del 80%, que ara ja no estaven penalitzats. En síntesi, els incentius havien estat efectius per a què els jutges ajustessin la seva feina a les expectatives representades per l'estàndard de productivitat. Els comportaments estratègics dels jutges per maximitzar el benefici d'acord amb el sistema comprenien l'increment de la producció però també la minimització de l'esforç per obtenir l'incentiu (just per sobre dels llindars que donaven lloc als complements), incloent el *"crowd-out"* de la motivació intrínseca per fer bé la feina, com sembla indicar la reducció de jutges amb rendiments per sobre el 160% de l'estàndard. Aquests

inconvenients podrien corregir esmenant el disseny del sistema i reintroduint les penalitzacions per rendiments sota el 80% i el premi per als que se situessin sobre el 160%. D'altra banda, l'avaluació de Bagues i Esteve-Volart menciona la possibilitat que, més enllà d'alterar la productivitat, el sistema d'incentius podria haver reduït la percepció de rellevància i els assoliments en altres paràmetres, com ara la qualitat o la claredat de les decisions judicials.¹⁶

3. **Sistemes de negociació basada en la informació:** Els dos mecanismes anteriors redueixen la multiplicitat de paràmetres que constitueixen la funció judicial, i que són incommensurables, a un únic o uns pocs criteris. Com hem vist, això induïx que els jutges prioritzin el criteri incentivat respecte d'altres, que poden ser més rellevants perquè estan relacionats amb la qualitat jurídica de les seves decisions, però que són més difícils de mesurar. Per intentar superar aquest inconvenient, l'administració de justícia d'Holanda ha desenvolupat un sistema que, d'una banda, recol·lecta informació quantitativa i qualitativa sobre diversos paràmetres, no únicament indicadors quantitius, i de l'altra, emprà el coneixement generat com a base per a un procés de diàleg i negociació sobre l'assignació i distribució de recursos econòmics, enlloc d'usar-la en un algorisme que determini les promocions o incentius econòmics.

Mohr i Contini (2014) refereixen que, en primer lloc, el sistema holandès compta amb un mecanisme anomenat "Lamicie", similar als mòduls espanyols, consistents a determinar el nombre de minuts que, de mitjana, es necessiten per resoldre cada tipus de procediment i determinar l'assignació de recursos entre jutjats d'acord amb la producció de procediments de l'any anterior. D'altra banda, s'ha dotat als jutjats d'un consell administratiu, compost d'un gerent, el president del tribunal i els presidents de cada jurisdicció del tribunal, que és responsable d'elaborar un pla anual que planifiqui la producció de l'exercici següent, incloent propostes de millora financeres i organitzatives per millorar la productivitat. Aquests plans es negocien i aproven amb el consell del poder judicial holandès, que és qui assigna els recursos, i a qui posteriorment cal presentar una memòria i retre comptes sobre els assoliments de l'exercici, la qual cosa influeix en l'assignació de recursos per a l'exercici següent. Al seu torn, el consell del poder judicial ha de negociar prèviament amb el ministeri de justícia el preu de cada tipus de procediment i la "compra" de procediments per a l'exercici, subjecte al pressupost aprovat pel parlament, en un marc de separació entre pagador i proveïdor similar al que s'empra més habitualment en els sistemes sanitaris. Per tant, Lamicie no és un algorisme que determina la distribució de recursos, sinó la base per a una negociació, primer entre el ministeri i el consell del poder judicial, i després entre el consell i cadascun dels tribunals (no entre jutges individuals), als quals prèviament s'ha dotat de capacitat gerencial i autonomia organitzativa mitjançant el "consell administratiu".

A nivell nacional, el sistema permet que el ministeri compri una determinada producció, i per tant, un cert retard o acceleració en la càrrega de casos. A nivell dels

¹⁶ Bagues i Esteve-Volart, 2010

tribunals, el mecanisme pressupostari negociat basat en la càrrega de casos estimula debats sobre com està operant el tribunal i com es poden emprar els recursos per millorar l'organització i fer-la més eficient. Els tribunals són autònoms per dedicar recursos a millores tecnològiques, canvi de protocols, contractació externa d'activitats quasi-judicials o contractació de jutges a temps parcial. Generalment, l'elaboració dels plans anuals no és una tasca exclusiva del consell administratiu, sinó que aquest endega un procés de discussió, formal o informal, en el que hi participen tots els jutges i personal administratiu, la qual cosa facilita tant la difusió de la informació sobre el rendiment del tribunal, com l'apropiació del pla per part d'aquells que l'han d'implementar.

En segon lloc, per evitar que Lamicie empenyi l'administració de justícia vers la productivitat i l'eficiència en possible detriment d'altres valors, es va combinar amb un altre sistema anomenat RechtspraakQ, que intenta adreçar les qüestions substantives de la qualitat, no només sobre la producció. Aquest altre sistema combina criteris de qualitat jurídica (per exemple, integritat i independència dels jutges, expertesa i uniformitat en aplicació de la llei, o proporció de sentències apel·lades a una instància superior) amb altres sobre la qualitat del servei (per exemple, temps d'espera o tracte dispensat als "clients"). El sistema s'alimenta d'enquestes a usuaris i al personal, auditories i revisions jurídiques entre iguals, i el registre de queixes. RechtspraakQ també està imbricat amb els processos de gestió i millora, ja que el consell del poder judicial holandès determina objectius generals de qualitat, que cada tribunal és autònom per decidir com assolir-los, i els resultats complementen els obtinguts per Lamicie en el procés de retiment de comptes, planificació i negociació del pressupost.

Finalment, cada quatre anys s'administra una enquesta en què litigants, advocats, fiscals i altres usuaris de repetició expressen la seva confiança en la justícia i avaluen aspectes concrets com la interacció amb el jutge, la comprensibilitat i rapidesa de les decisions o la puntualitat dels assenyalaments. En aquest exercici també es convoquen grups de discussió per aprofundir en la interpretació dels resultats de l'enquesta, així com una enquesta als jutges i personal administratiu per avaluar el seu propi desenvolupament professional, el rendiment dels caps, el consell d'administració, i els processos i protocols del tribunal. Les respostes es fan servir per adoptar millores. En síntesi, el cas holandès combina la negociació basada en informació enlloc d'algorismes, la separació entre pagador i proveïdor, el seguiment multidimensional quantitatiu i qualitatiu, que permet cercar un compromís entre valors econòmics, legals i socials de vegades en conflicte, i l'estructuració del tribunal com a nivell de governança judicial, amb autonomia i capacitat gerencial reforçades.

4. **Informació per a eleccions de retenció jutges.** Aquest mecanisme és gairebé exclusiu del sistema judicial dels EUA, en què s'empren les eleccions de retenció (és a dir, renovació) de jutges per sufragi universal com a sistema de retiment de comptes i de promoció de l'excel·lència. En aquest context, els sistemes de seguiment del rendiment dels jutges esdevenen una eina per a que el públic disposi d'informació rellevant amb la qual poder votar amb coneixement de causa i que les eleccions

acompleixin el seu propòsit. La hipòtesi subjacent és que els jutges amb millors avaluacions tindran més fàcil la reelecció. Els sistemes de seguiment elaborats amb aquest objectiu solen basar-se en cinc paràmetres: el coneixement de la llei, la integritat i el no biaix, la claredat en la comunicació, la professionalitat i la capacitat administrativa, i normalment es basen en qüestionaris estandarditzats amb diferents perfils de persones que han tingut tracte amb el jutge. La crítica a aquest mecanisme és triple: en primer lloc, hi ha dubtes sobre la validesa i fiabilitat de la mesura, tant perquè els advocats poden tendir a valorar els jutges segons si les seves decisions els hi han estat favorables o desfavorables, com perquè hi poden haver biaixos contra els jutges de minories ètniques i/o dones. De fet, hi ha evidències sobre l'existència de tots dos problemes. En segon lloc, resulta incert que els electors votin d'acord a aquestes valoracions del mèrit i competència del jutge, amb la qual cosa les eleccions no serien un mitjà eficaç per incentivar-ne l'excel·lència. Hi ha, en aquest sentit, evidència que la informació de les avaluacions influeix relativament poc en els votants, i que les eleccions són fonamentalment polítiques. La tercera crítica rau precisament en les conseqüències d'aquest fet: si les eleccions són fonamentalment polítiques, i el vot intenta influir en les decisions dels jutges o castigar-los per una decisió, el sistema pot acabar impel·lint els jutges a abandonar el que creuen correcte en favor del que creuen que és popular a fi d'incrementar les opcions de reelecció, la qual cosa soscava la independència judicial. El que està en qüestió, per tant, és si la qualitat i excel·lència del jutge, per la seva naturalesa, han d'estar sotmesos a l'escrutini democràtic, encara que sigui amb el suport d'informació objectiva sobre el rendiment i qualitat, el que constitueix una expressió més de la tensió entre legalisme i les preferències de les majories socials.¹⁷

5. **Instrument per a la auto-millora i el desenvolupament professional:** Els sistemes de monitoratge del rendiment i la qualitat s'empren, en ocasions, en el marc d'un sistema formal de desenvolupament professional, destinat a promoure processos individuals i voluntaris de reflexió i desenvolupament professional. Aquests instruments intenten pal·liar les poques oportunitats dels jutges per rebre comentaris i reaccions sobre el seu rendiment professional atès que: normalment treballen sols; el retorn que constitueixen els processos d'apel·lació els arriba amb molt retard respecte les decisions; no solen obtenir un retorn per part dels seus iguals, ni tan sols informal, ja que normalment no s'observen mútuament mentre operen en la seva capacitat professional, ni tampoc crítiques d'altres actors dels processos judicials, com ara advocats o litigants, que els solen tractar més aviat amb deferència. Davant aquest relatiu aïllament i manca de reflexió, el sistema genera un retorn d'informació estructurat i objectiu, sobre la base de qüestionaris a agents judicials o altres jutges, que assisteix el jutge en la identificació d'oportunitats i àmbits de millora en la seva tasca, sense amenaces d'avergonyiment públic o conseqüències sobre el salari o la promoció del jutge objecte d'avaluació, ni cap implicació per a qui respon el qüestionari i formula la crítica, ja que la resposta és anònima. La participació voluntària, dels jutges que és una de les virtuts d'aquest esquema, n'és també un dels

¹⁷ McIntyre, 2014

inconvenients, ja que el mecanisme depèn que el jutge participi i estigui disposat a utilitzar la informació per emprendre processos de millora. Probablement el major risc és que hi participin els millors jutges i no ho facin els de pitjor rendiment o qualitat, o una versió de l'efecte Mateu, això és, que hi participin els jutges més qualificats i que ja participaven en activitats de formació continuada i desenvolupament professional.

1.5 Conclusions

En aquest capítol hem mostrat el resultat d'una revisió d'estudis d'avaluació de l'administració de justícia de països del nostre entorn. Malgrat que no hem identificat paràmetres i indicadors universalment utilitzats, n'hi ha força de comuns, generalment estructurats al voltant de tres grans eixos: l'eficiència, la qualitat i la independència judicial.

La major part dels informes revisats compleixen una funció merament descriptiva i informativa. No obstant això, alguns realitzen recomanacions concretes sobre la base dels resultats obtinguts o estan vinculats a instruments de gestió o a processos de millora de la qualitat de la justícia.

En el capítol següent desenvolupem la nostra pròpia proposta per a l'avaluació de l'administració de justícia a Catalunya, emprant dades de l'estadística judicial del CGPJ. En la secció 2.7 que tanca el capítol 2 comparem el nostre sistema, necessàriament limitat pel tipus de dades disponibles en l'estadística judicial espanyola, amb els paràmetres i indicadors que hem identificat en els estudis internacionals de referència. Sobre la base d'aquesta comparació identifiquem els paràmetres rellevants que, a la nostra proposta, resten parcialment coberts o totalment descoberts. Part de les mancances les pal·liem en el capítol 3, amb els resultats del panel d'advocats de 2016, en el que hem demanat a una mostra de lletrats catalans una sèrie d'informacions sobre la darrera experiència que han tingut, en cada trimestre, amb una sèrie d'actes judicials. Altres mancances, tanmateix, només poden ser esmenades amb la millora de l'estadística judicial primària que genera el CGPJ i amb el desenvolupament de noves fonts de dades, com ara enquestes sistemàtiques als usuaris de l'administració de justícia i a la ciutadania. En parlem amb més detall en la secció final del capítol 2.

2. L'avaluació de l'administració de Justícia a Catalunya: anàlisi de l'estadística judicial de 2015

2.1 Introducció

En aquest capítol presentem una proposta de sistema d'avaluació de l'administració de justícia a Catalunya, basada en els registres administratius de l'estadística judicial del CGPJ, i n'informem els resultats per a l'any 2015.

Per a cada indicador n'expliquem la significació i rellevància per a la caracterització de l'administració de justícia, n'avaluem la variació entre 2014 i 2015, la sèrie temporal completa des de 2004 (any a partir del qual l'estadística judicial és força estable) i la comparació del resultat de Catalunya amb la resta de Comunitats Autònomes i/o amb el conjunt de l'Estat a 2015. La variació entre 2014 i 2015 s'avalua amb un codi de colors: verd clar, representa una millora de l'indicador d'almenys una desviació (respecte la sèrie històrica 2004-2014); verd fosc, una millora d'almenys dues desviacions; vermell clar, un empitjorament d'almenys una desviació; i vermell intens, un empitjorament d'almenys dues desviacions. Les variacions, positives o negatives, de menys d'una desviació respecte la sèrie històrica s'indiquen amb un signe “=”.

L'estadística judicial del CGPJ prové de les dades que recullen tots els òrgans judicials sota la supervisió dels lletrats al servei de l'administració de justícia (antics secretaris judicials). Aquestes dades constitueixen la principal i gairebé única font de dades primàries sobre el funcionament, eficiència i qualitat de l'administració de justícia. En aquest capítol hem realitzat un tractament de les dades recollides per l'informe “La justícia dato a dato” del CGPJ i no directament de la font primària.

A la penúltima secció del capítol, analitzem la validesa i fiabilitat de la informació que es deriva de l'estadística judicial del CGPJ, i per tant, la del nostre sistema d'avaluació. En la darrera secció, contrastem la nostra proposta amb els sistemes d'avaluació internacionals revisats en el capítol anterior, i sobre aquesta base determinem quins paràmetres rellevants sobre l'eficiència, la qualitat i la independència del sistema queden satisfactòriament coberts, parcialment coberts o descoberts.

2.2 Els recursos

Els principals mitjans amb els quals el sistema judicial realitza les seves activitats són els recursos econòmics i els recursos humans (jutges i magistrats, fiscals, lletrats al servei de l'administració de justícia, i funcionaris judicials). Sobre els recursos econòmics, tal com comentem al final del capítol, no existeix informació suficient per poder realitzar-ne un seguiment adequat. Sobre els recursos humans, l'estadística judicial del CGPJ ens informa que Catalunya comptava l'any 2015 amb 865 jutges i magistrats: 1 jutge degà, 649 dels ordres civil i

penal, 49 del contenciós administratiu, 81 del social, 30 jutges d'adscripció territorial i 55 jutges en expectativa de destí adscrits com a reforç.

Això implica que **a 2015 es va produir un creixement del nombre de jutges i magistrats del 9,1%** respecte 2014, equivalent a 72 jutges i magistrats addicionals que es van distribuir entre els ordres civil i penal (22), els jutges d'adscripció territorial (23), i els jutges adscrits com a reforç (27).

Per contra, la resta de plantilles de l'administració de justícia va patir variacions molt poc significatives respecte l'any anterior (Taula 2.1).

Taula 2.1 Recursos humans (Catalunya, 2014-2015)

Recursos humans				
Any	Jutges i magistrats	Fiscals	Lletrats adm. Justícia	Funcionaris judicials
2014	793	375	641	7.274
2015	865	375	635	7.284
Evolució		=	=	=

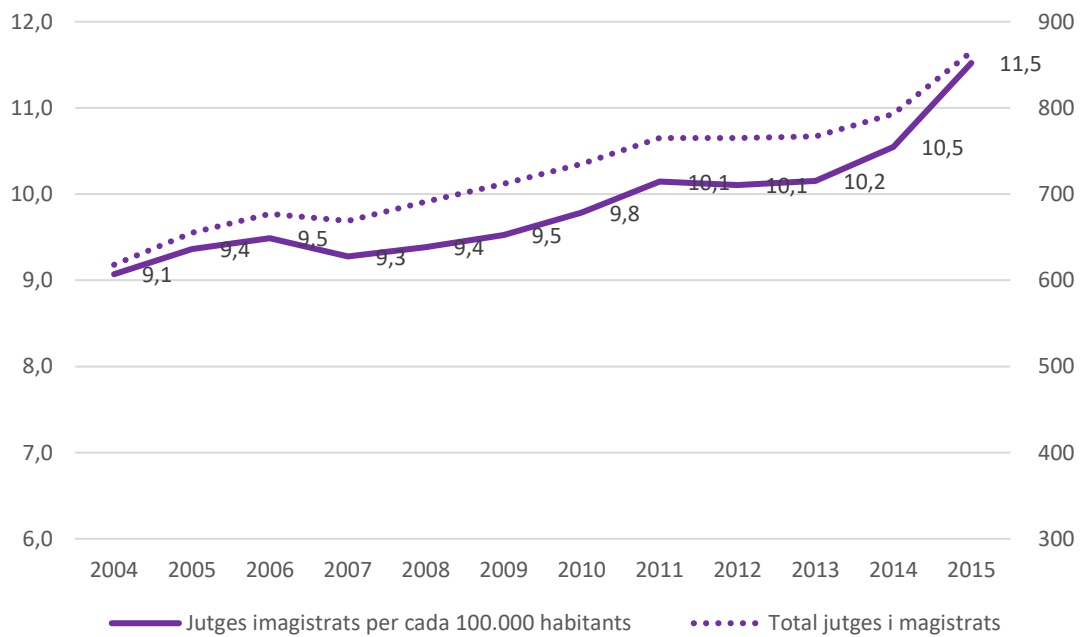
L'increment dels recursos humans de l'administració de justícia ha menat a la millora en els indicadors que ponderen els recursos amb indicadors de necessitat (mesurats en termes de població o d'activitat judicial): a 2015 hi havia a Catalunya 11,5 jutges i magistrats per cada 100.000 habitants, un més que l'any anterior, i es van ingressar 1.431 assumptes per jutge o magistrat, això és, 233 menys que l'any 2014 (Taula 2.2).

Taula 2.2 Recursos humans/ necessitat (Catalunya, 2014-2015)

Recursos humans/ necessitat		
Any	Jutges i magistrats per cada 100.000 habitants	Assumptes ingressats per jutge o magistrat
2014	10,5	1.664
2015	11,5	1.431
Evolució		

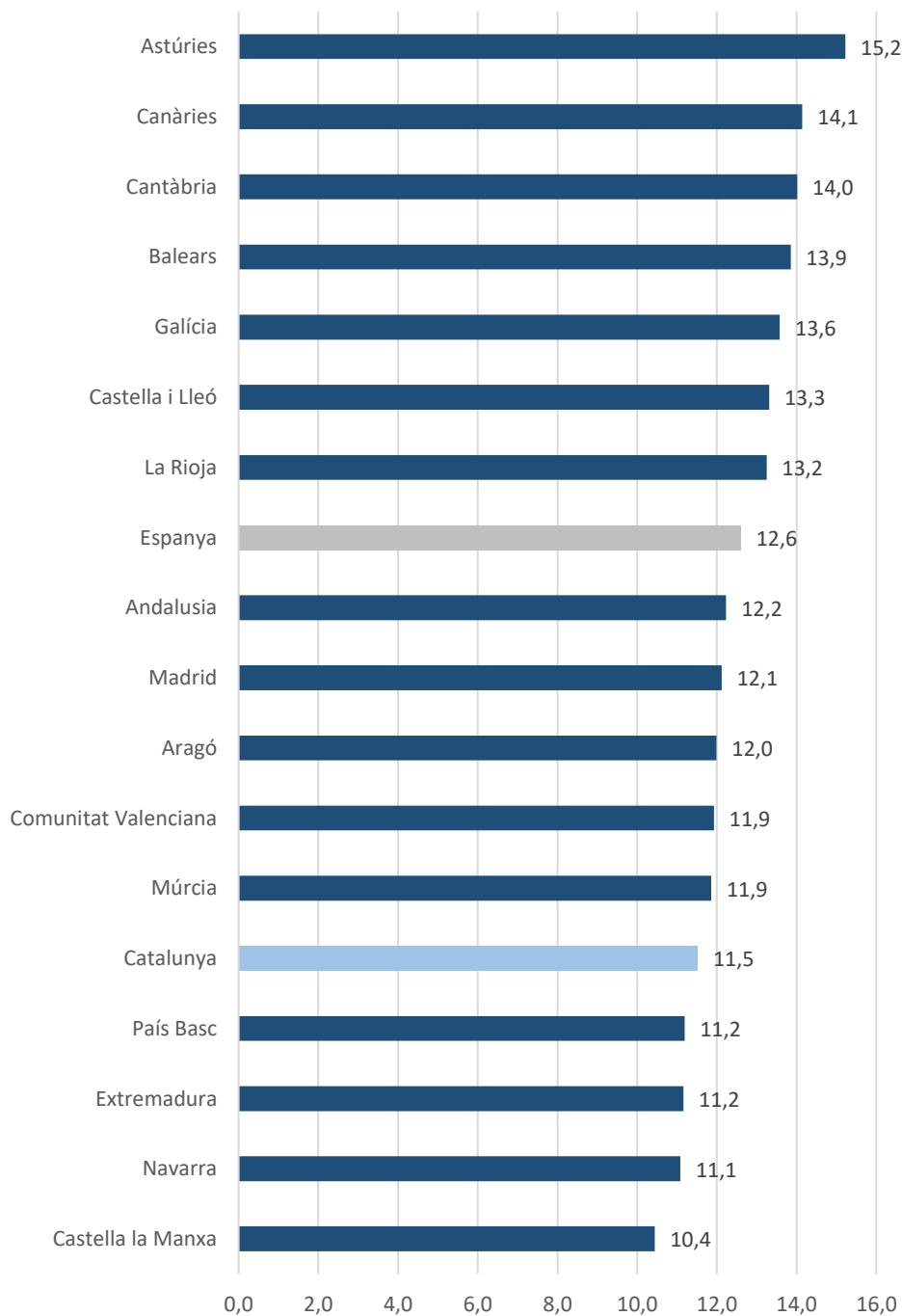
En perspectiva històrica l'increment del nombre de jutges i magistrats a 2015, tant en termes absoluts com relatius a la població de Catalunya, és coherent amb una tendència sostinguda des de l'any 2004, que es mostra al Gràfic 2.1.

Gràfic 2.1: Evolució de la plantilla de jutges (Catalunya, 2004-2015)

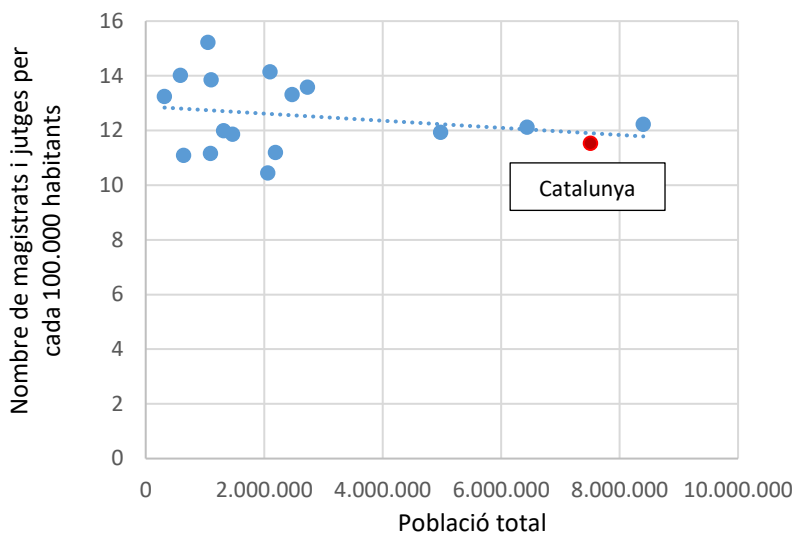
El nombre de jutges i magistrats relatiu a la població a Catalunya, malgrat l'increment sostingut d'aquesta darrera dècada, és encara relativament baix si es compara amb el de la resta de l'Estat. Al conjunt d'Espanya la proporció és de 12,6 jutges i magistrats per cada 100.000 habitants, això és 1,1 jutges i magistrats superior que a Catalunya, que actualment ocupa la tretzena posició entre les Comunitats Autònomes en aquest indicador (Gràfic 2.2). A la UE és de 15,0 jutges i magistrats per cada 100.000 habitants, un nivell que a l'Estat només assoleix Astúries.

Gràfic2.2: Total de jutges i magistrats per cada 100.000 habitants, per CCAA (2015)

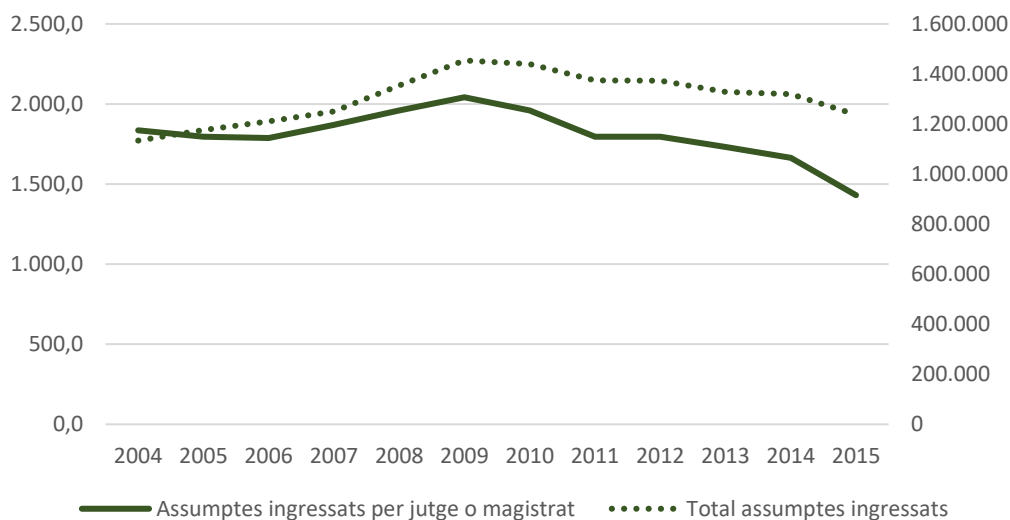
El Gràfic 2.3 mostra la relació entre nombre de jutges i magistrats per cada 100.000 habitants i la població total. De forma general, a major població, menor és la proporció de jutges i magistrats per cada 100.000 habitants, la qual cosa és comú a la majoria de serveis públics. Tanmateix, la relació és molt feble, especialment entre les CCAA amb menys població en què l'indicador pren valors molt dispars, de vegades superiors i de vegades inferiors als de les CCAA més grans com Andalusia, Catalunya –en vermell al gràfic–, o la Comunitat de Madrid.

Gràfic 2.3: Relació entre la població total i el nombre de jutges i magistrats per cada 100.000 habitants, per CCAA (2015)

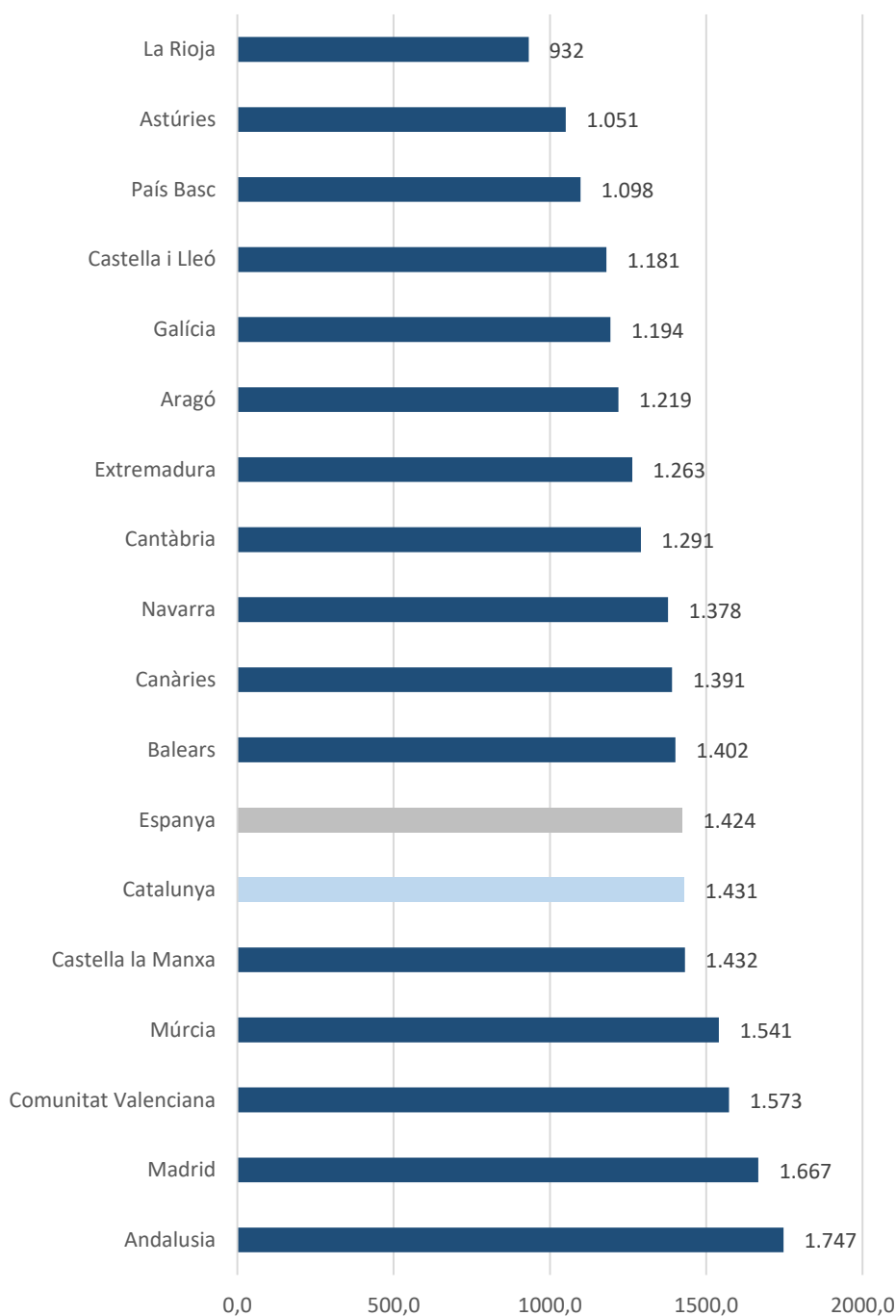
La capacitat dels recursos humans de l'administració de justícia respecte la necessitat es pot mesurar també en termes dels assumptes ingressats. En aquest sentit, la reducció de 1.664 a 1.431 assumptes per jutge o magistrat entre 2014 i 2015 continua una tendència descendent iniciada el 2009, que no només respon a l'augment de la plantilla de jutges i magistrats que s'observa al Gràfic 2.3, sinó també a la gradual reducció d'assumptes ingressats que es va iniciar ensems l'any 2009 (Gràfic 2.4).

Gràfic 2.4: Assumptes ingressats per jutge o magistrat (2004-2015)

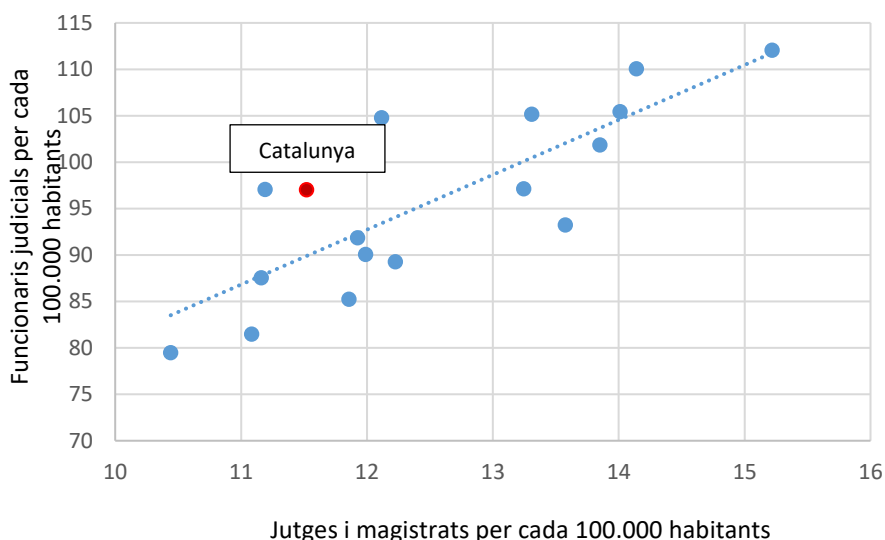
D'altra banda, el nombre d'assumpes registrats per jutge o magistrat a Catalunya és molt similar a la mitjana espanyola. Tot i que Catalunya es troba entre les Comunitats Autònomes en què l'indicador pren un valor més elevat, és igualment destacable que entre les més poblades (Andalusia, Catalunya, Madrid i la Comunitat Valenciana), Catalunya és on menys assumpes s'ingressen per jutge o magistrat (Gràfic 2.5).

Gràfic 2.5: Assumpes ingressats per jutge o magistrat (per CCAA, 2015)

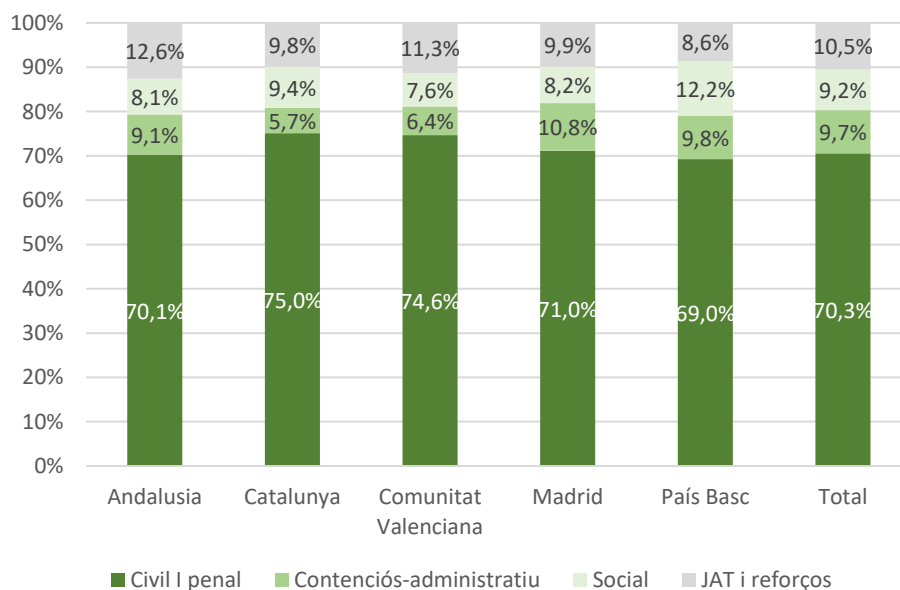
El Gràfic 2.6 mostra la relació entre el nombre de jutges i magistrats per cada 100.000 habitants i el nombre de funcionaris judicials, també per cada 100.000 habitants. Catalunya, en vermell, és en el rang baix d'ambdós indicadors, però molt especialment en el de jutges i magistrats. Juntament amb Madrid i País Basc, és de les Comunitats Autònomes amb major nombre de funcionaris judicials relatiu al de jutges i magistrats.

Gràfic 2.6: Relació entre els jutges i magistrats per cada 100.000 habitants i els funcionaris judicials per cada 100.000 habitants (per CCAA, 2015)

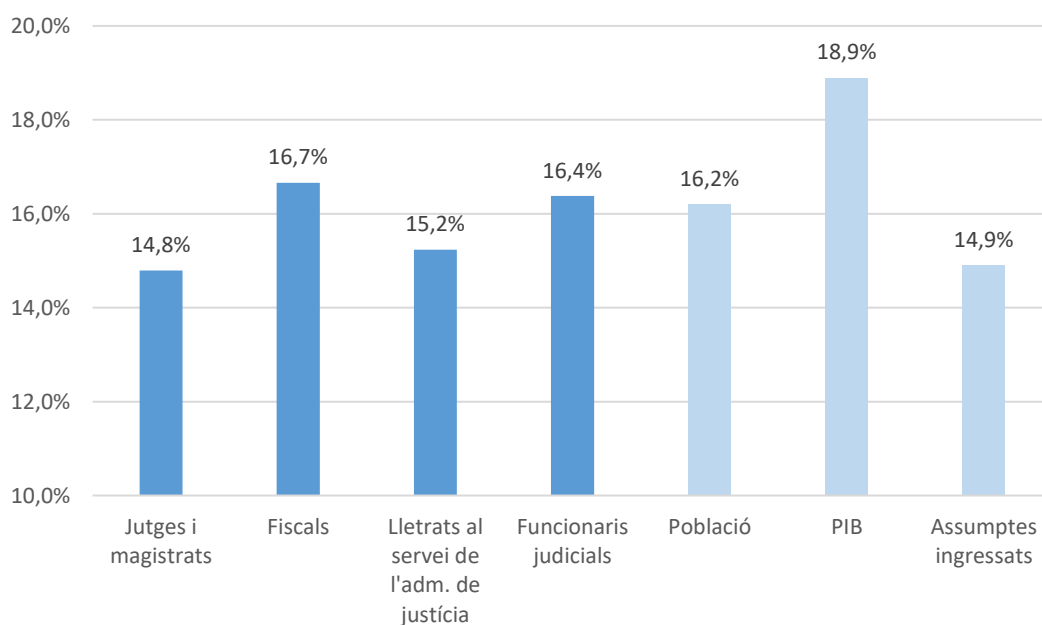
Cal destacar, igualment, que la composició de la plantilla de jutges i magistrats de Catalunya a 2015 presenta algunes particularitats respecte altres Comunitats Autònomes i el conjunt de l'Estat. Destaca una major proporció de jutges i magistrats de les jurisdiccions civil i penal, i en menys mesura de la social, compensada per una proporció sensiblement inferior a l'espanyola de jutges i magistrats de l'ordre contenciós administratiu (Gràfic 2.7).

Gràfic 2.7: Composició de la plantilla judicial per ordres jurisdiccionals (2015)

Finalment, el Gràfic 2.8 mostra el percentatge que Catalunya representa respecte a Espanya en diversos indicadors de recursos humans de l'administració de justícia (jutges i magistrats, fiscals, lletrats al servei de l'administració de justícia i funcionaris judicials) i en diversos indicadors de necessitat (població, producte interior brut i assumptes registrats). La plantilla judicial és proporcionada al pes de Catalunya en termes d'activitat judicial (fins i tot més gran del que correspondria quant al nombre de fiscals i funcionaris judicials). En termes de població compta amb menys jutges, magistrats i lletrats al servei de l'administració de justícia dels que li pertocarien, i amb més fiscals i funcionaris judicials. I en termes d'activitat econòmica, compta amb menys recursos humans de tot tipus en relació amb el pes de Catalunya respecte l'Estat.

Gràfic 2.8: Indicadors de recursos judicials i de necessitat (Catalunya com a percentatge del conjunt de l'Estat, 2015)

2.3 L'ús de la justícia

La litigiositat és un indicador de l'ús que els ciutadans fan de l'administració de justícia, ja que indica el nombre d'assumpes que s'ingressen per cada 1.000 habitants.

L'indicador té, no gensmenys, diverses interpretacions: d'una banda pot ser considerat un indicador de necessitat, ja que el requeriment que una societat té dels serveis de l'administració de justícia no només depèn de la mida de la població sinó també de la propensió d'aquesta població a fer ús de la justícia. Aquest ús, al seu torn, no només deriva de les característiques de la població sinó de factors contextuais, com poden ser una reforma legislativa que introdueixi nous delictes contra la seguretat del trànsit, la major conflictivitat laboral deguda a la crisi, o la reclamació massiva de compensacions per les clàusules sòl de les hipoteques. En aquest sentit, els recursos que s'assignen a l'administració de justícia s'haurien d'adequar a poder cobrir aquesta necessitat. A més a més, la proclivitat a fer ús de la justícia pot indicar l'existència de conflictes que no s'aconsegueixen prevenir o resoldre per altres vies i, en aquest sentit, com menor sigui la litigiositat, millor. D'altra banda, la litigiositat no és del tot independent de la qualitat de la justícia: una baixa litigiositat pot ser indicativa de la desconfiança dels ciutadans en què l'administració de justícia els proveirà una solució apropiada als seus litigis, en un temps raonable. I viceversa: una administració de justícia de qualitat pot induir els ciutadans a fer-ne un major ús. Finalment, cal tenir en compte que la litigiositat és també funció dels costos econòmics que implica recórrer a la justícia, tant en forma de taxes judicials com d'assistència legal. En aquest sentit, una baixa litigiositat podria indicar que la justícia és poc accessible i que una part de la població en resta exclosa per motius econòmics.

A Catalunya, la litigiositat s'ha reduït entre els anys 2014 i 2015 en tots els ordres jurisdiccionals. En conjunt, els assumpes ingressats a 2015 han estat 164,8 per cada 1.000 habitants, 10,6 menys que l'any anterior (una reducció del 6,0%). Malgrat les diverses interpretacions ja esmentades, interpretem aquest fet en un sentit positiu (Taula 2.3).

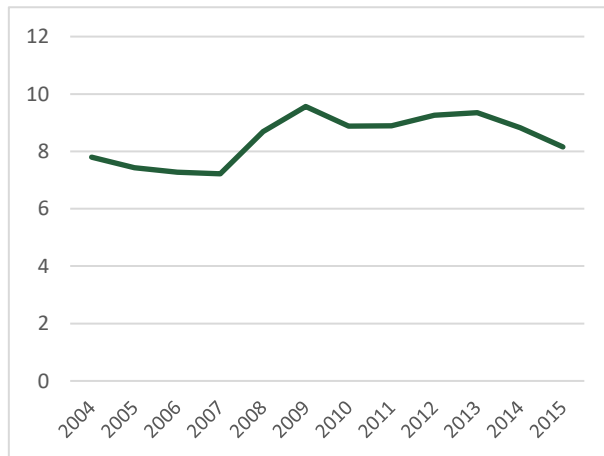
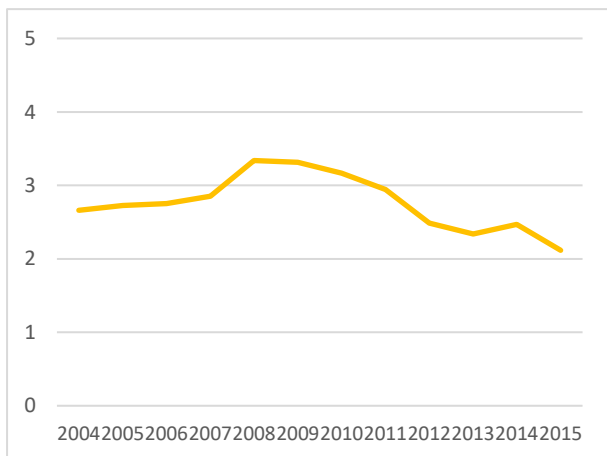
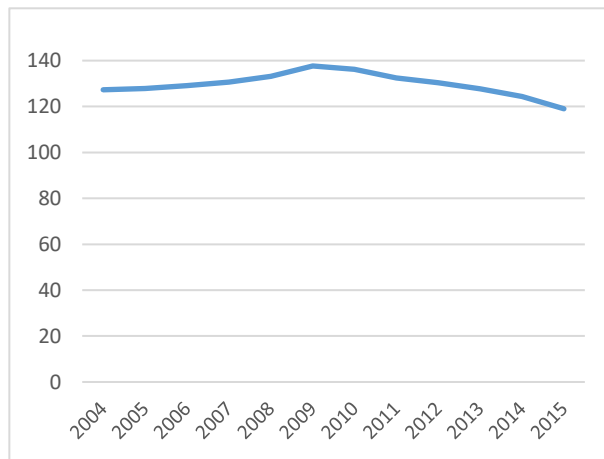
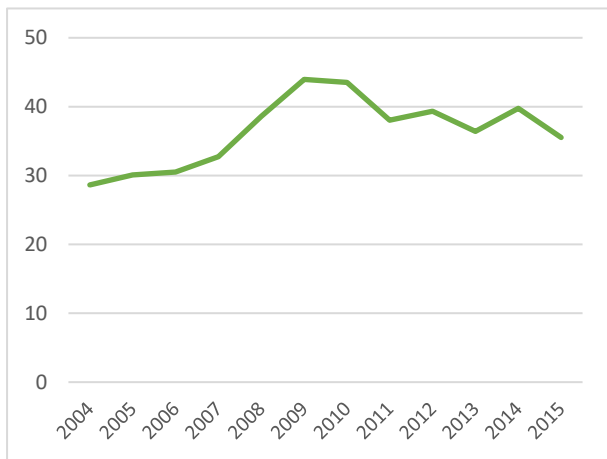
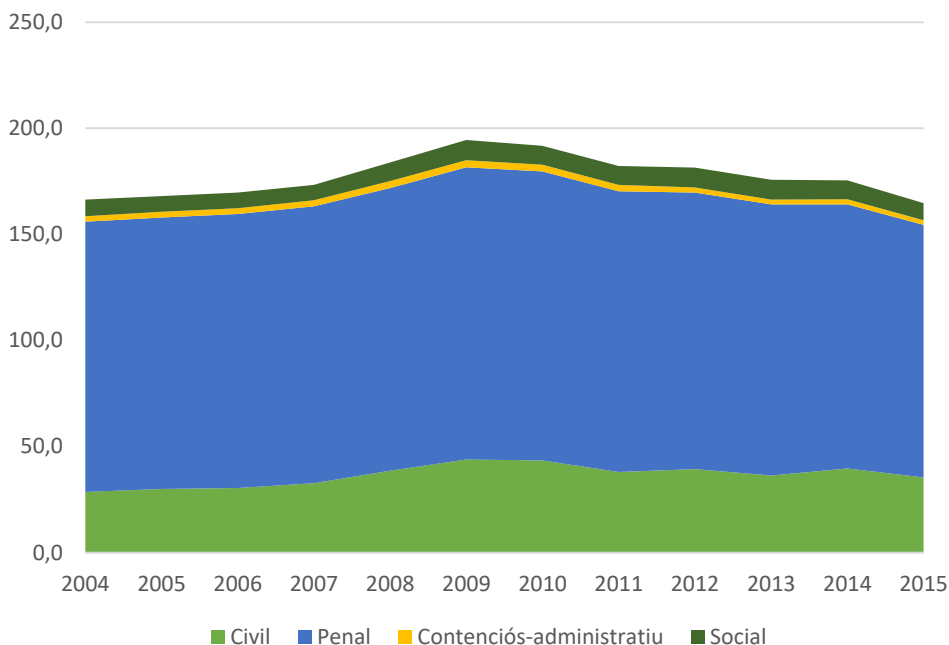
Taula 2.3: Nombre d'assumpes ingressats per cada 1.000 habitants (litigiositat) a Catalunya (2014-2015)

Litigiositat					
Any	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
2014	39,7	124,4	2,5	8,8	175,4
2015	35,5	119,0	2,1	8,2	164,8
Evolució					

El Gràfic 2.9, a la pàgina següent mostra la tendència des de 2004 de la litigiositat. En totes les jurisdiccions, la reducció de 2015 és la continuació d'una minoració continuada de la litigiositat

iniciada l'any 2009 (en el cas de la contenciosa, des de 2008). En aquest període hi ha concorregut tant la crisi econòmica com la "llei de taxes" de 20 de novembre de 2012 i les posteriors reformes fins al Reial Decret 1/2015 de 27 de febrer pel qual queden exemptes de pagament de les taxes les persones físiques.

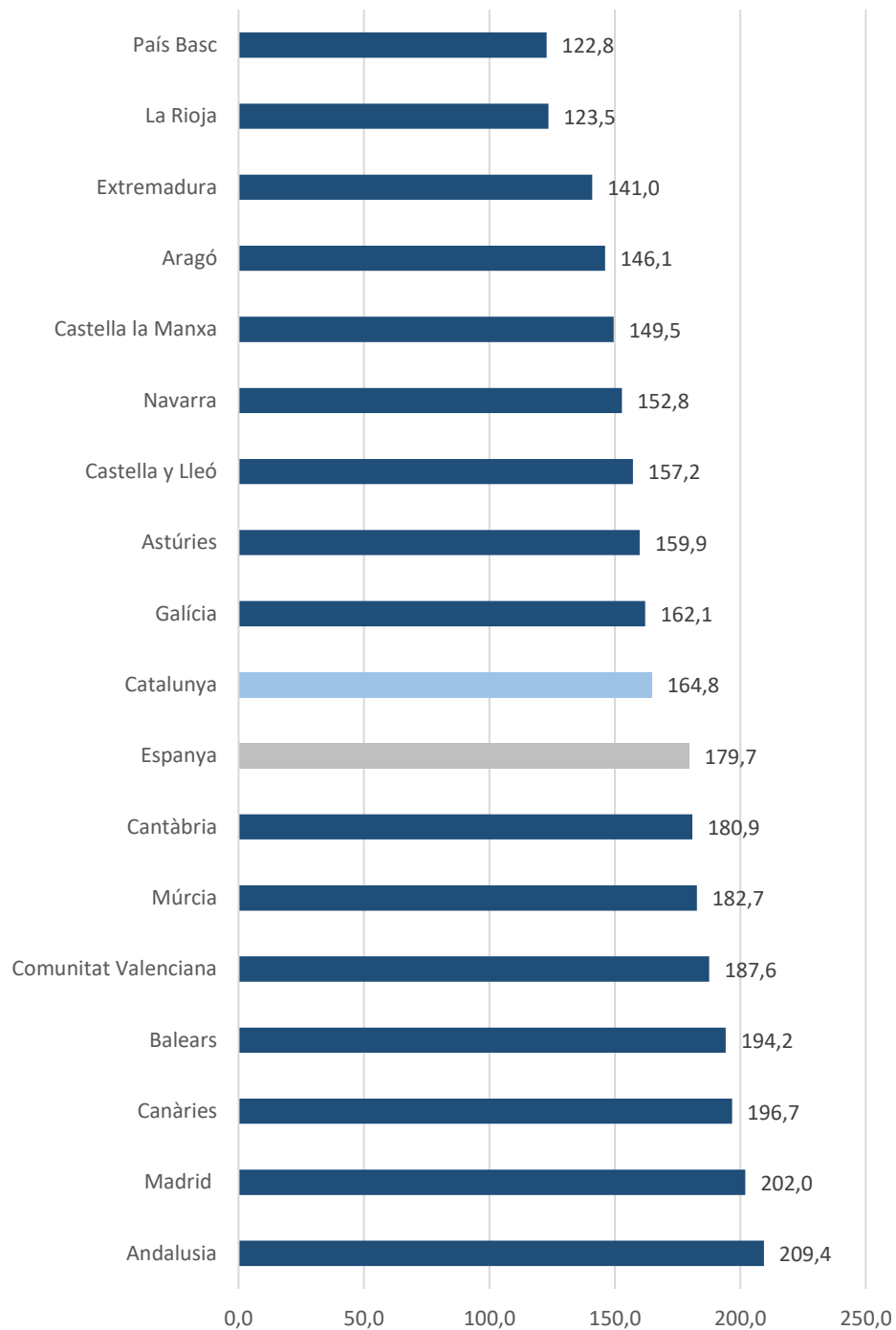
Gràfic 2.9: Litigiositat a Catalunya, per jurisdiccions (2004-2015)

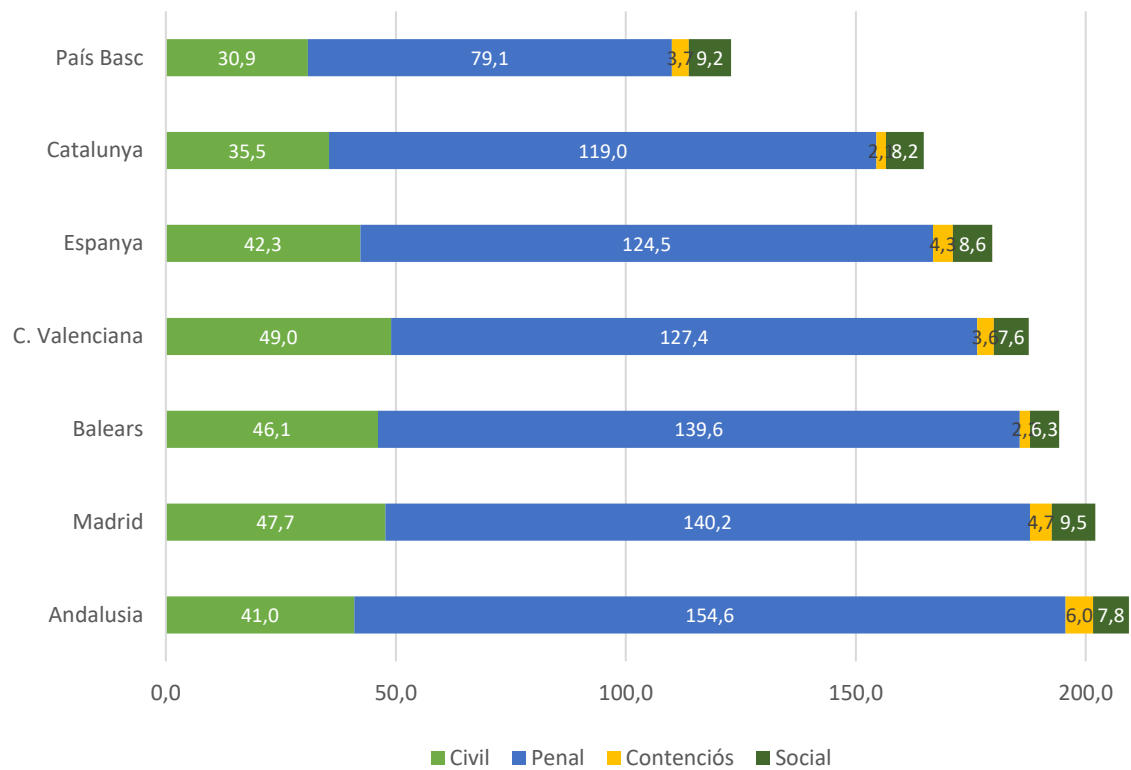
La litigiositat a Catalunya és d'un ordre lleugerament inferior a la del conjunt de l'Estat, i se situa a la meitat del rang de les Comunitats Autònomes (Gràfic 2.10), que mostren una gran variabilitat des del mínim de 122,8 assumptes ingressats per habitant del País Basc, i les 209,4 d'Andalusia.

El Gràfic 2.11 mostra la composició de la litigiositat per ordres jurisdiccionals a l'Estat i a una selecció de Comunitats Autònomes. Respecte el conjunt de l'Estat, Catalunya presenta una menor litigiositat en totes les jurisdiccions, i destaca especialment la contenciosa administrativa, en què a Catalunya s'ingressen menys de la meitat d'assumpes per habitant que al conjunt d'Espanya.

Gràfic 2.10: Litigiositat total, per Comunitats Autònomes (2015)

Gràfic 2.11: Composició de la litigiositat per ordres jurisdiccionals (2015)

2.4 L'eficiència dels òrgans judicials a Catalunya

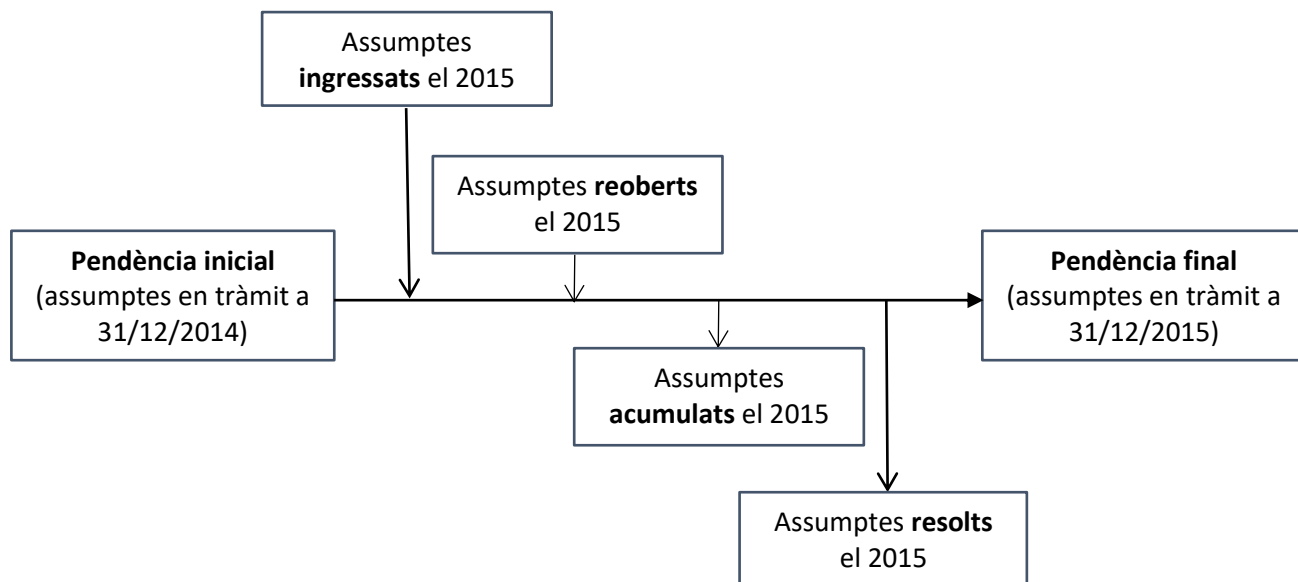
El moviment d'assumpes

L'activitat dels òrgans judicials es mesura, fonamentalment, en termes del flux d'entrada i sortida d'assumpes als òrgans judicials i de l'estoc d'assumpes pendents de resoldre que s'hi acumulen al final de l'any. S'entén per assumpte un cas concret que, en ingressar a un tribunal, dona lloc a un procés judicial i que és, per tant, la unitat bàsica d'activitat de la judicatura. Això no obstant, l'ús de l'assumpte com a unitat de mesura de l'activitat i l'eficiència presenta limitacions que discutim en el darrer punt d'aquest capítol.

Dins un determinat any, es produeixen dos fluxos principals d'entrada d'assumpes al sistema: els assumpes ingressats en anys anteriors i que encara no han estat resolts (que constitueixen la "pendència inicial") i els assumpes nous ingressats al llarg del mateix any. El principal flux de sortida és la resolució dels assumpes al llarg de l'any. Els assumpes que no han estat resolts a 31 de desembre s'acumulen a l'estoc i constitueixen la "pendència final", que resta en tràmit per a l'any següent.

Igualment, existeixen dos fluxos secundaris d'entrada i sortida d'assumpes: d'una banda, la "reobertura", per la qual assumpes ja resolts reingressen a l'estoc d'assumpes pendents de resoldre. La reobertura és especialment rellevant en els processos penals, en què es dicten interlocutòries de sobreseïment provisional (per exemple, quan hi ha indicis de delictes però no hi ha proves suficients per imputar-li a una persona concreta) que fan constar l'assumpte com a resolt, però en què noves proves menen a la posterior reobertura del procés. D'altra banda, l'"acumulació" d'assumpes, que es pot produir en totes les jurisdiccions però és igualment més freqüent en la penal, consisteix a què diversos processos que s'havien iniciat per separat es reuneixen en un de sol. Si bé també es poden produir reingressos per "desacumulació", són menys freqüents. Mostrem un diagrama dels fluxos i estocs al gràfic 2.12.

Gràfic 2.12: Fluxos d'entrada i sortida d'assumpes

En síntesi, el flux d'activitat dels òrgans judicials es pot resumir en la següent equació:

$$P_i + A + B - C - D = P_f$$

On:

P_i = Pendència inicial (assumpes en tràmit a 31/12/2014)

A = Assumpes ingressats al llarg de 2015

B = Assumpes reoberts al llarg de 2015

C = Assumpes resolts al llarg de 2015

D = Assumpes acumulats a un altre assumpte al llarg de 2015

P_f = Pendència final (assumpes en tràmit a 31/12/2015)

En termes d'activitat, el principal repte de l'administració de justícia és assolir un ritme de resolució equivalent al d'ingrés de nous assumpes, per evitar que es vagin acumulant d'un any per l'altre, congestionant el sistema i finalment produint retards, la qual cosa reverteix negativament en la qualitat de la justícia; i, a ser possible, resoldre'n més dels que s'ingressen, a fi d'anar reduint el volum d'assumpes pendents d'un any a l'altre.

L'activitat judicial a Catalunya l'any 2015

L'any 2015, a Catalunya, **es van ingressar un total de 1.237.491 assumptes**: un 72,2% en la jurisdicció penal, un 21,6% en la civil, un 4,9% en la social i un 1,3% en la contenciosa administrativa. Aquests assumptes es van sumar a l'estoc de **383.574 assumptes pendents** de resolució a finals de l'any 2014 (Taula 2.4)

Al llarg de 2015 es van **resoldre 1.285.339 assumptes**, això és, una quantitat lleugerament superior a la dels assumptes ingressats.

En conseqüència, en van quedar **350.835 pendents per a l'any 2016**.

Taula 2.4: Fluxos d'assumpes a Catalunya, any 2015

Ordre Jurisdiccional					
	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
Pendència inicial (assumpes en tràmit a 31/12/2014)	162.696	144.714	25.067	51.097	383.574
(%)	42,4%	37,7%	6,5%	13,3%	100,0%
Assumpes ingressats el 2015	266.798	893.601	15.891	61.201	1.237.491
(%)	21,6%	72,2%	1,3%	4,9%	100%
Assumpes resolts el 2015	275.753	924.663	21.131	63.792	1.285.339
(%)	21,5%	71,9%	1,6%	5,0%	100%
Pendència final (Assumpes en tràmit a 31/12/2015)	154.055	128.031	20.637	48.112	350.835
(%)	43,9%	36,5%	5,9%	13,7%	100,0%

En perspectiva temporal, destaquem que **continua la tendència a la baixa en l'ingrés d'assumpes iniciada l'any 2010** i que afecta totes les jurisdiccions. En total, s'han ingressat un 6,2% d'assumpes menys que l'any 2014, essent la reducció més destacada en les jurisdiccions contenciosa administrativa (-14,4%) i civil (-10,7%).

Això no obstant, també **la resolució d'assumpes està declinant en totes les jurisdiccions des del màxim assolit l'any 2010**, si bé en menor proporció que en el cas dels assumpes ingressats. Respecte 2014, el nombre d'assumpes resolts ha declinat un 4,0% en el conjunt de d'ordres jurisdiccional. N'és l'excepció la contenciosa administrativa, que ha incrementat un 3,4%.

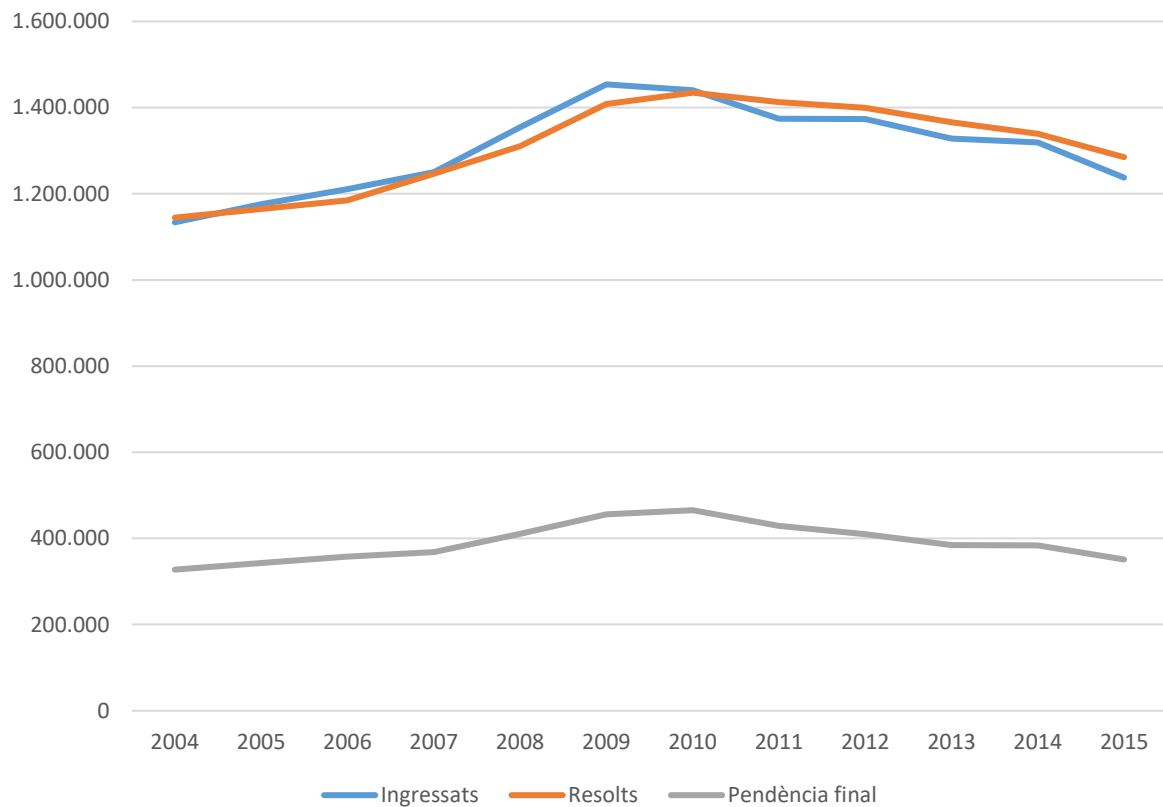
Destaquem, igualment, que, per cinquè any consecutiu, **el nombre d'assumpes resolts supera el d'ingressats**, la qual cosa ha donat lloc a la progressiva disminució dels assumpes que resten pendents a finals de cada any. Respecte 2014, el nombre d'assumpes en tràmit a finals d'any s'ha reduït un 8,5%.

La Taula 2.5 mostra la variació en l'activitat (assumpes ingressats, resolts i pendents a finals d'any de 2015 respecte 2016). El gràfics 2.13 a 2.17, d'altra banda, mostren l'evolució dels mateixos indicadors al llarg de tot el període en que el CGPJ ha publicat les estadístiques (2004 a 2015), desagregades per als ordres jurisdiccionals civil, penal, contenciós administratiu i social.

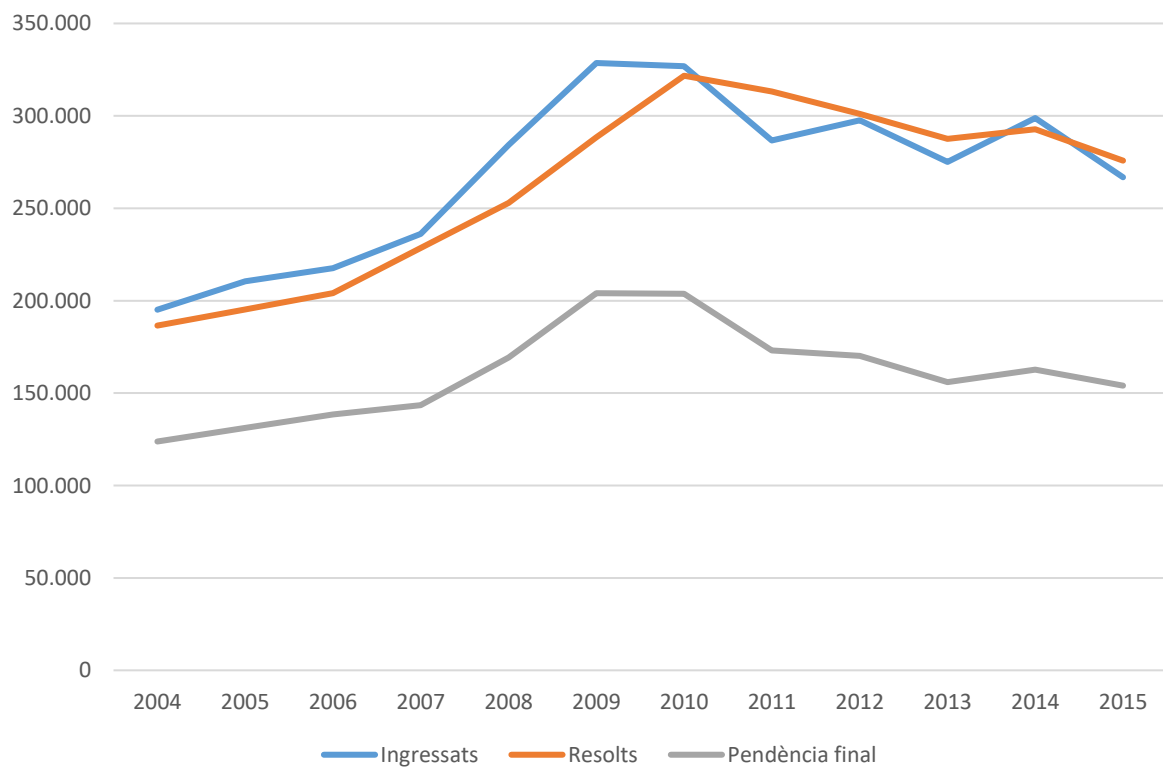
Taula 2.5: Variació de l'activitat judicial a Catalunya (2015 respecte 2014)

Ordre Jurisdiccional					
	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
Assumpes ingressats	-31.961	-41.821	-2.670	-5.184	-81.636
(%)	-10,7%	-4,5%	-14,4%	-7,8%	-6,2%
Assumpes resolts	-16.929	-35.988	+695	-1.420	-53.642
(%)	-5,8%	-3,7%	+3,4%	-2,2%	-4,0%
Assumpes en tràmit a finals d'any	-8.641	-16.683	-4.430	-2.985	-32.739
(%)	-5,3%	-11,5%	-17,7%	-5,8%	-8,5%

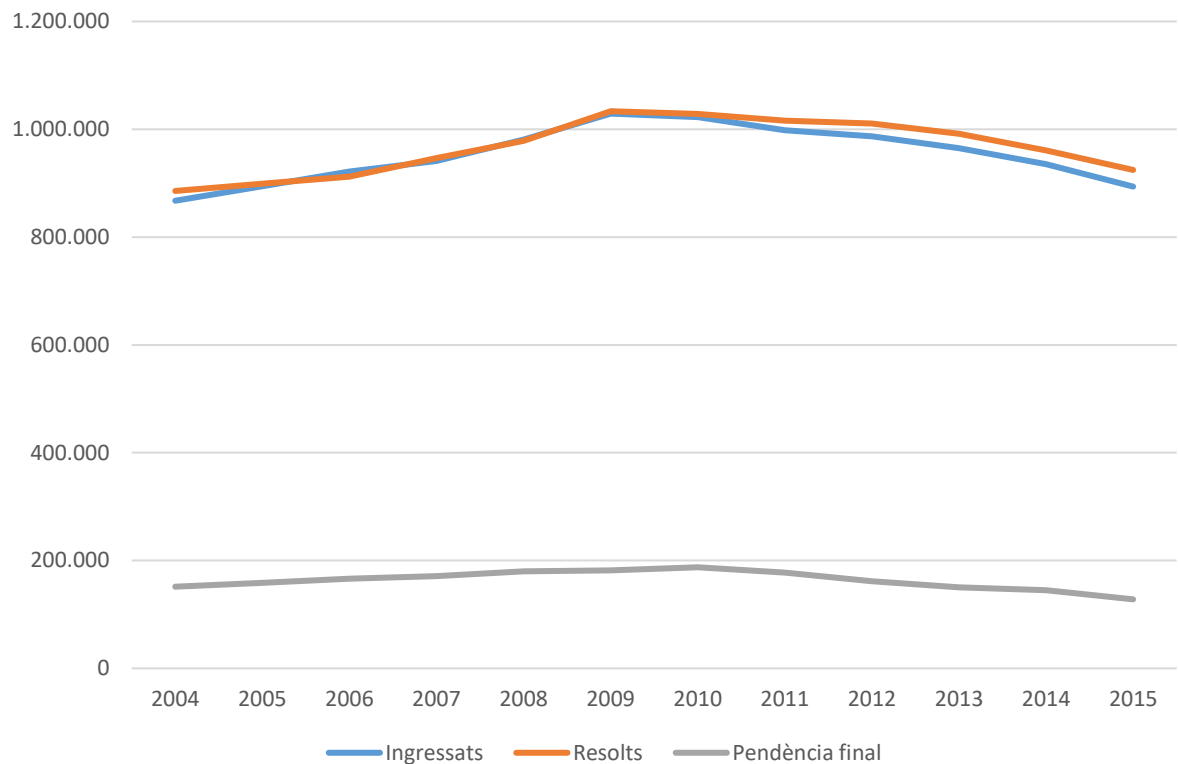
Gràfic 2.13: Evolució de l'activitat judicial a Catalunya 2004-2015, totes les jurisdiccions

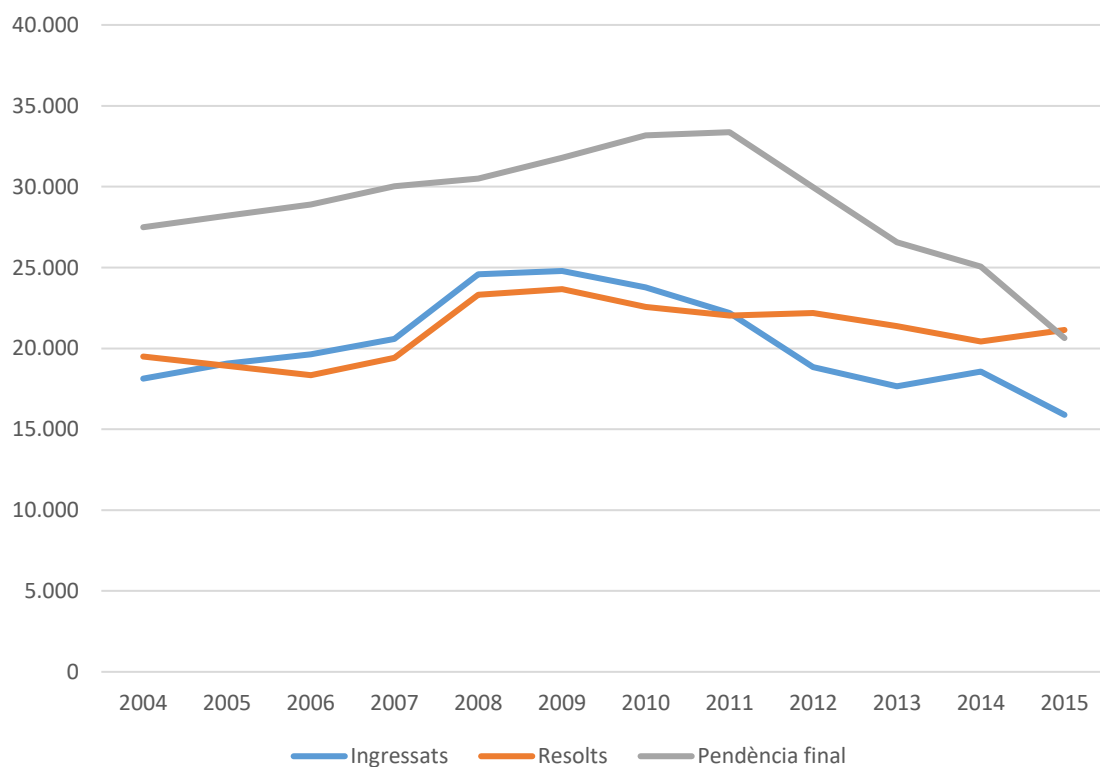
Gràfic 2.14: Evolució de l'activitat judicial a Catalunya 2004-2015, jurisdicció civil

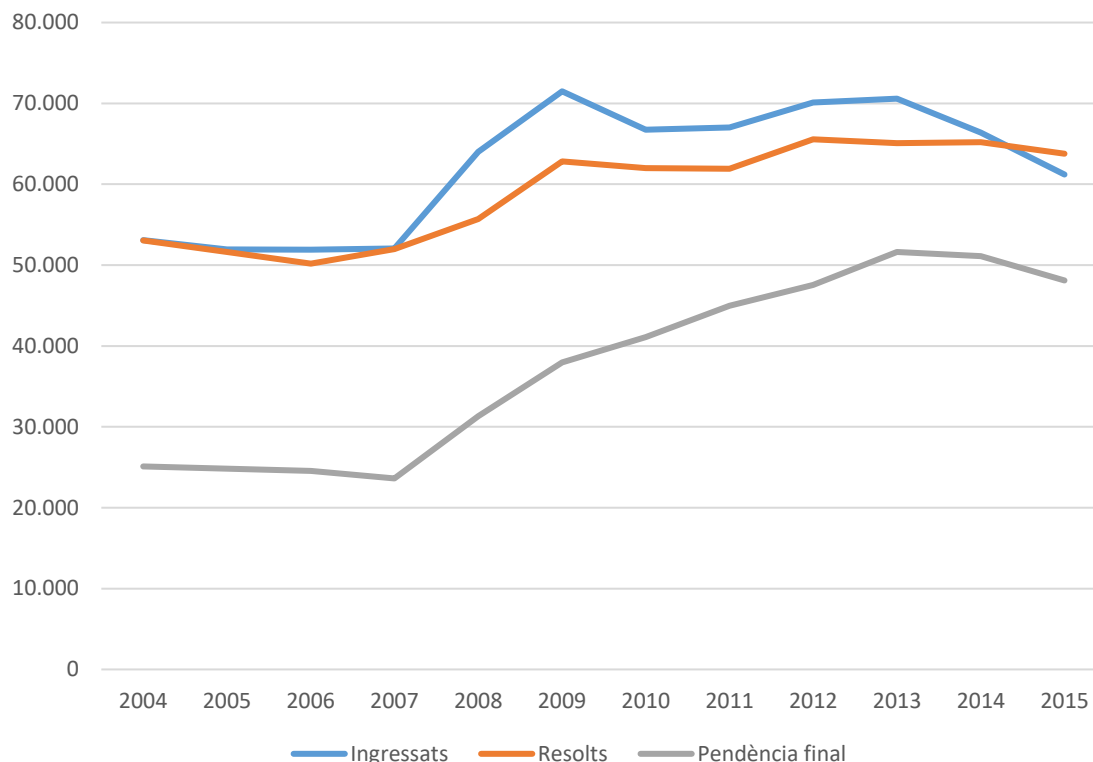
Gràfic 2.15: Evolució de l'activitat judicial a Catalunya 2004-2015, jurisdicció penal

Gràfic 2.16: Evolució de l'activitat judicial a Catalunya 2004-2015, jurisdicció contenciosa

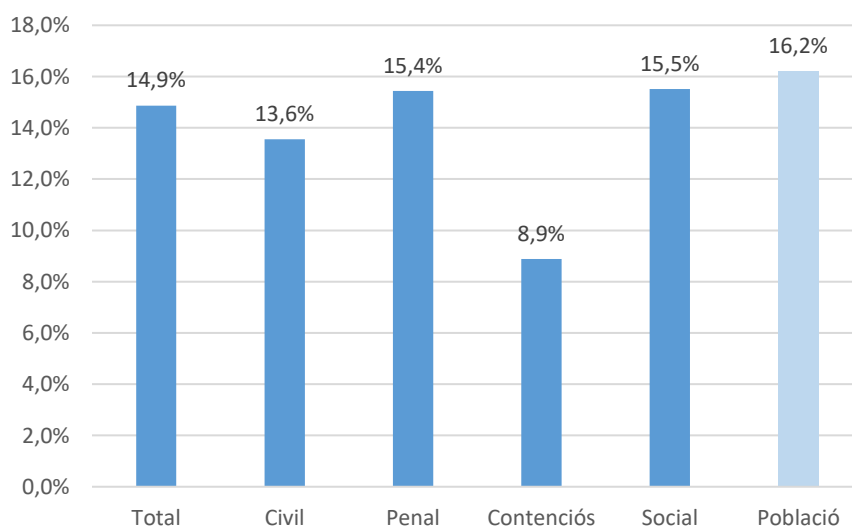

Gràfic 2.17: Evolució de l'activitat judicial a Catalunya 2004-2015, jurisdicció social

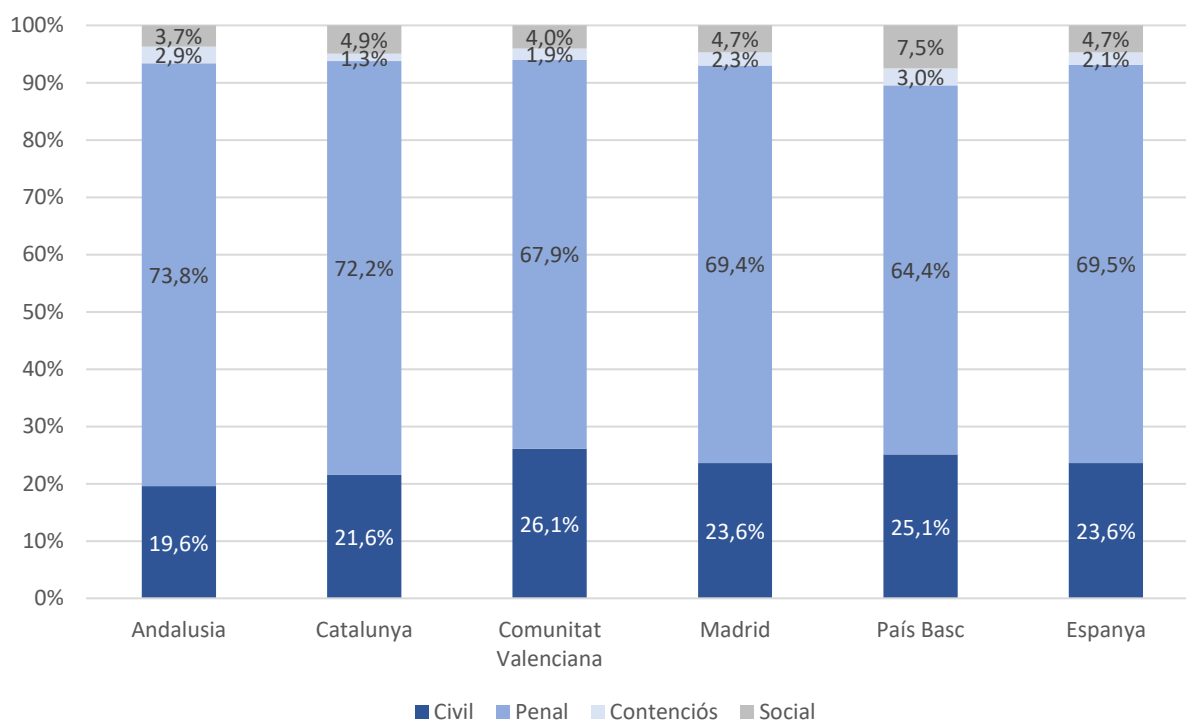
Respecte el conjunt de l'Estat, **Catalunya representa el 14,9% dels assumptes ingressats el 2015**, el 15,4% dels assumptes penals ingressats, el 13,6% dels civils, el 15,5% dels socials i el 8,9% dels contenciosos administratius. Atès que la població catalana representa el 16,0% de la total, això ens indica que la litigiositat a Catalunya, mesurada en assumptes per habitant, és més baixa que la mitjana espanyola en tots els ordres jurisdiccionals (Gràfic 2.18).

Gràfic 2.18: Assumptes ingressats per jurisdiccions respecte el total espanyol, 2015

D'altra banda, **la distribució dels assumptes ingressats a Catalunya és similar a la del conjunt d'Espanya**, amb una proporció lleugerament superior d'assumpes penals i socials, i lleugerament inferior d'assumpes civils (Gràfic 2.19). Destaca, per contra, la proporció substancialment més baixa d'assumpes contenciosos administratius.

Gràfic 2.19: Distribució dels assumptes ingressats per jurisdiccions, Catalunya i altres CC.AA respecte el conjunt de l'Estat, 2015

L'eficiència en el moviment d'assumpes: resolució i pendència

La capacitat de l'administració de justícia per resoldre els assumptes es mesura, fonamentalment, mitjançant dos indicadors: la taxa de resolució i la taxa de pendència.

La **taxa de resolució** resulta de dividir els assumptes resolts en un determinat període pel d'assumpes ingressats en el mateix període, en aquest cas, en l'any 2015.

$$\text{Taxa de resolució} = \text{Assumpes resolts a 2015} / \text{Assumpes ingressats a 2015}$$

Per tant, aquest indicador mesura la capacitat resolutiva del sistema respecte el volum d'assumpes que està ingressant:

- Un valor igual a 1 indica una situació d'equilibri, ja que es resolen tants assumptes com s'ingressen i, per tant, el volum d'assumpte pendents a principi i finals d'any es manté estable.
- Un valor superior a 1 indica que s'estan resolent més assumptes dels que s'ingressen i, per tant, que s'està reduint el volum d'assumpes pendents d'un any a l'altre.
- Un valor inferior a 1 indica que es resolen menys assumptes dels que s'ingressen i, per tant, que creixen els assumptes pendents i la congestió del sistema.

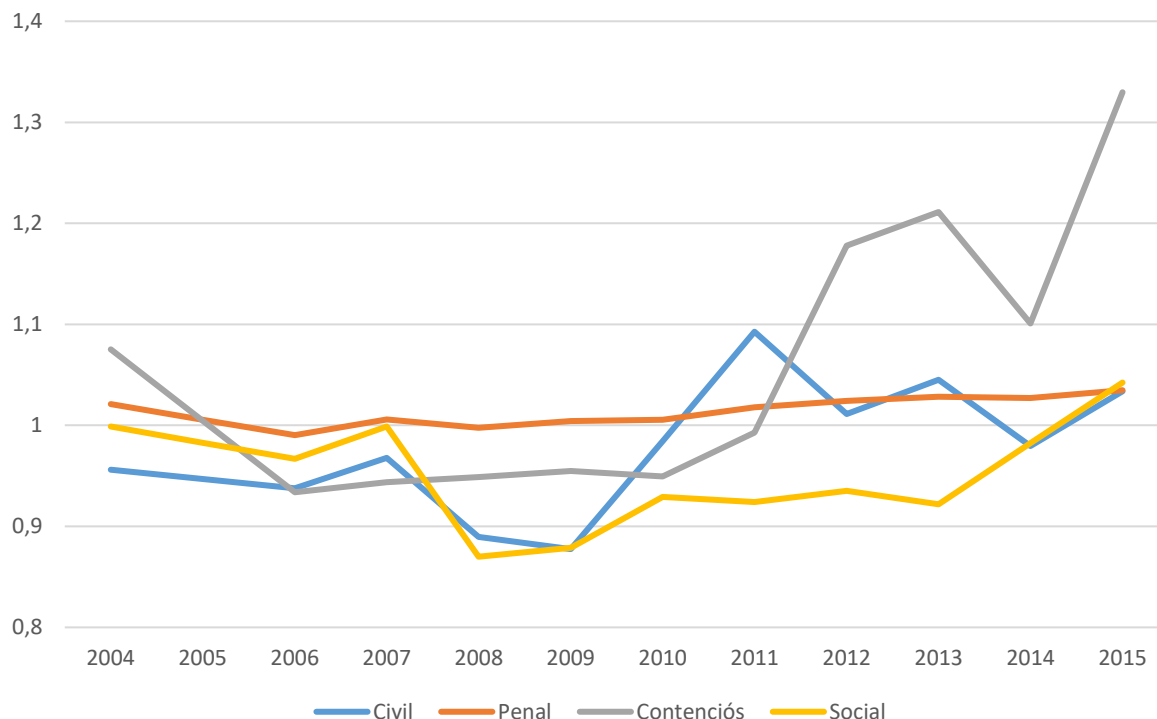
La Taula 2.6 mostra que **Catalunya presenta, l'any 2015, una taxa de resolució d'1,04**, és a dir, resol una quantitat d'assumpes que representa el 104% dels que ingressa i, per tant, ha aconseguit reduir lleugerament l'estoc d'assumpes pendents. La taxa de resolució és major a 1 en totes les jurisdiccions: ateny el valor màxim a la contenciosa, que actualment es troba en l'1,33; seguida per la social (1,04) i la civil i penal (1,03). La taxa de resolució ha millorat entre 2014 i 2015 en tots els ordres jurisdiccionals, amb excepció del penal, que es manté molt estable al voltant de l'1.

Taula 2.6: **Taxa de resolució per jurisdiccions (Catalunya, 2014-2015)**

Ordre Jurisdiccional					
Taxa de resolució	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
2014	0,98	1,03	1,10	0,98	1,02
2015	1,03	1,03	1,33	1,04	1,04
Evolució		=			

En perspectiva històrica, la taxa de resolució ha experimentat una millora notable en les jurisdiccions contenciosa i social, ja que tendia a situar-se en valors inferiors a 1. La jurisdicció penal, per contra, presenta una tendència molt estable, amb valors que s'han mantingut propers a 1 al llarg de tota la dècada (Gràfic 2.20)

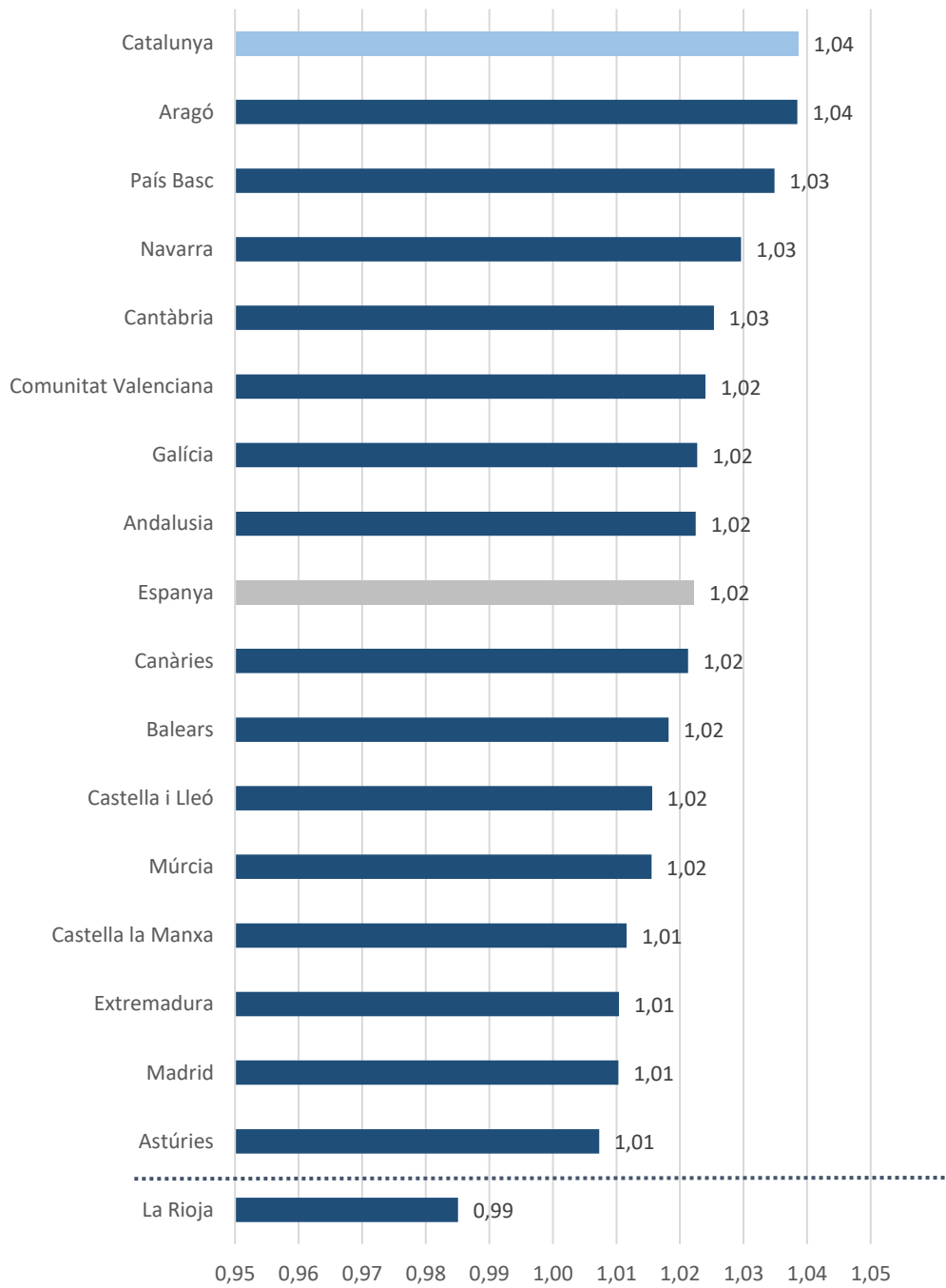
Gràfic 2.20: Evolució de la taxa de resolució per jurisdiccions, Catalunya (2004-2015)

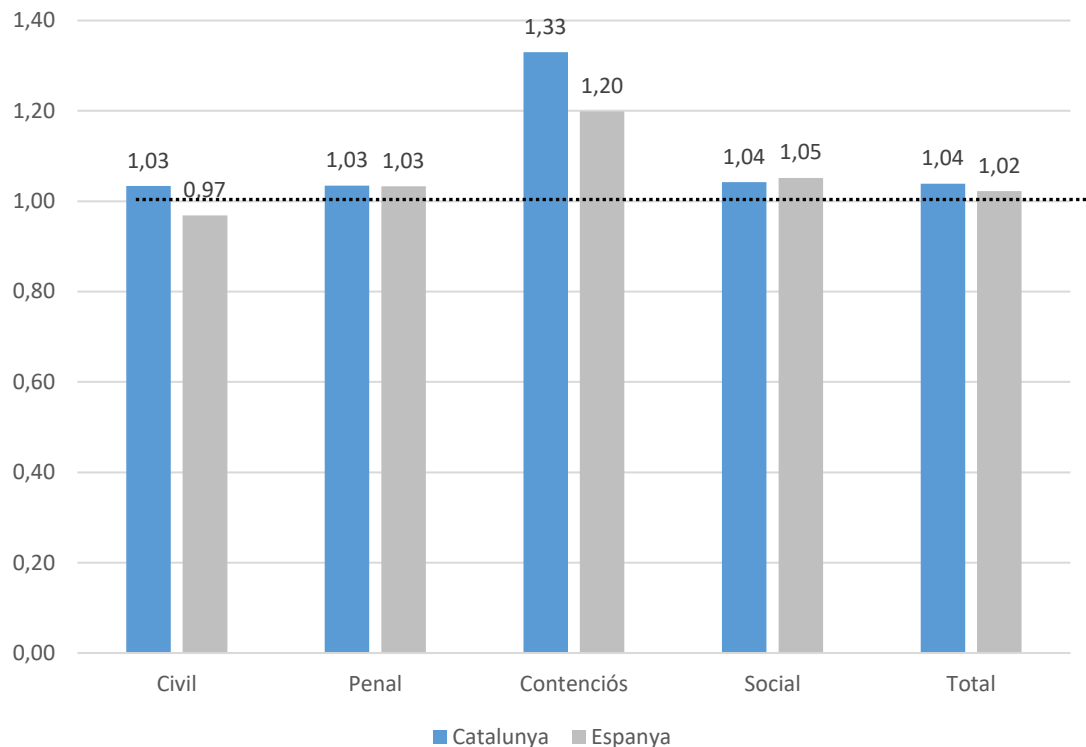
En comparació amb la resta de l'Estat, destaca que la taxa de resolució de 2015 a Catalunya és **la més alta d'entre totes les Comunitats Autònomes**, les quals se situen totes, amb excepció de La Rioja, per sobre l'1, això és, han resolt l'any 2015 més assumptes dels que han ingressat (Gràfic 2.21).

Si desagreguem les dades per ordres jurisdiccionals, observem que la taxa de resolució catalana és superior a la del conjunt de l'Estat en les jurisdiccions civil, penal i contenciosa administrativa, però és inferior en la social. Destaquem, en primer lloc, que la resolució a Catalunya és força més elevada que la mitjana espanyola en la jurisdicció contenciosa administrativa. En segon lloc, Catalunya (juntament amb Cantàbria i Aragó) és una de les poques Comunitats Autònomes amb una taxa de resolució en la jurisdicció civil superior a l'1, és a dir, que han resolt més assumptes dels que han ingressat (Gràfic 2.22).

Gràfic 2.21: Taxa de resolució 2015, per CCAA, totes les jurisdiccions

Gràfic 2.22: Taxa de resolució 2015, per ordres jurisdiccionals

El segon indicador emprat per mesurar l'eficiència és la **taxa de pendència**, que resulta de dividir els assumptes que resten pendents a finals del període entre els assumptes resolts en aquell mateix període.

$$\text{Taxa de pendència} = \frac{\text{Assumptes pendents a 31-12-2015}}{\text{Assumptes resolts a 2015}}$$

Aquest indicador pondera el volum d'assumptes pendents a finals d'any respecte la capacitat resolutiva del sistema. Un valor igual a 0 implica que no ha quedat cap assumpte en tràmit per a l'any següent, mentre que un valor igual a 1 significaria que el nombre d'assumptes pendents a finals d'any equival als assumptes que el sistema és capaç de resoldre en tot un any (o dit, d'una altra manera, que es necessitaria un any sencer de dedicació exclusiva als assumptes pendents per poder fer-ne net).

L'any 2015, la taxa de pendència a Catalunya era del 0,27 (és a dir, el nombre d'assumpes pendents a finals de 2015 va representar el 27% del nombre d'assumpes resolts al llarg de l'any. En altres paraules, caldrien aproximadament 3 mesos de dedicació exclusiva als assumpes pendents, sense que n'entrés cap de nou, per poder resoldre'ls tots (Taula 2.7)

La taxa de pendència total de 0,27 amaga una variabilitat molt elevada entre jurisdiccions: un 0,14 a la jurisdicció penal; 0,56 a la civil; 0,75 a la social i 0,98 a la contenciosa. La taxa de pendència és, per tant, inversament proporcional al volum d'assumpes de cada jurisdicció; és a dir, a menys assumpes, més pendència hi ha en la jurisdicció.

La Taula 2.7 mostra l'evolució de la taxa de pendència a Catalunya entre els anys 2014 i 2015. La millora ha estat substancial en l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu (s'ha reduït de 1,23 a 0,98) i més modesta en els ordres social i penal. Per contra, s'ha mantingut estable en el civil.

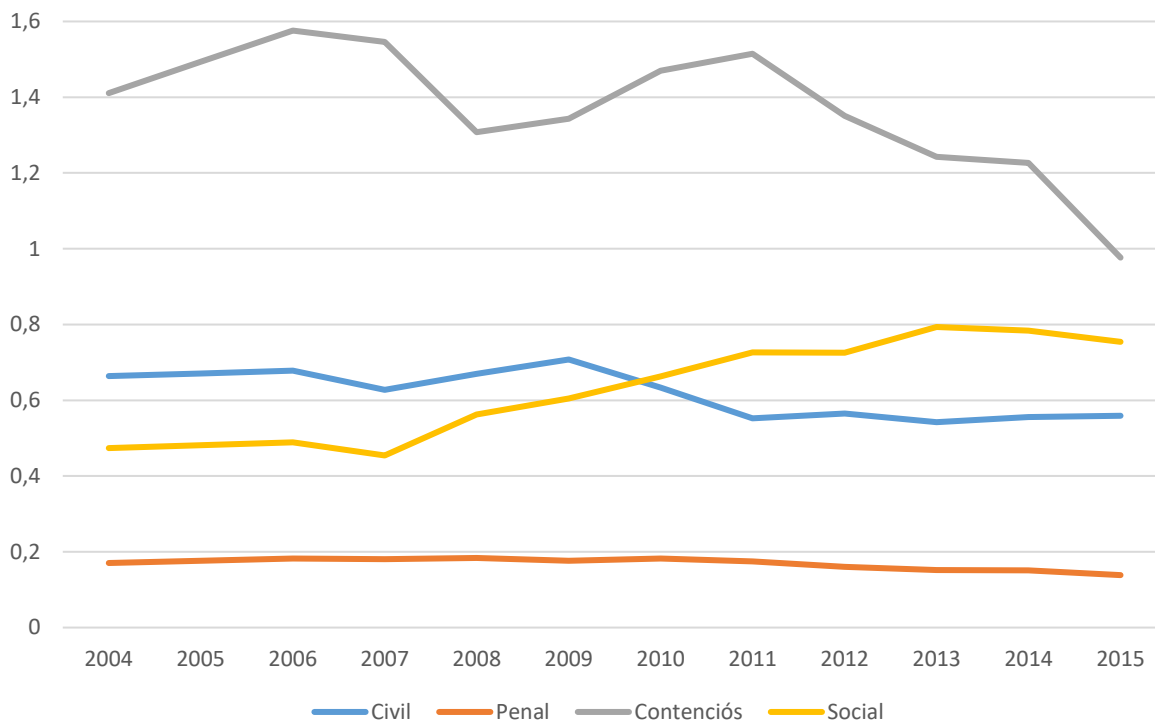
Taula 2.7: Taxa de pendència per jurisdiccions (Catalunya, 2014-2015)

Ordre Jurisdiccional					
Taxa de pendència	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
2014	0,56	0,15	1,23	0,78	0,29
2015	0,56	0,14	0,98	0,75	0,27
Evolució	=				

Observant la tendència en la darrera dècada, l'elevada magnitud de les taxes de pendència a la jurisdicció contenciosa administrativa, així com la millora en els darrers 4 anys fins a assolir, per primer cop el 2015, un valor inferior a 1; això és, s'han resolt més casos dins l'any que els que han quedat pendents a finals d'any (Gràfic 2.23).

Criden l'atenció, igualment l'estabilitat i baixa magnitud de la pendència penal, així com la tendència de les jurisdiccions civil i social que es creuen el 2010, talment que des d'aquell any és superior a la social.

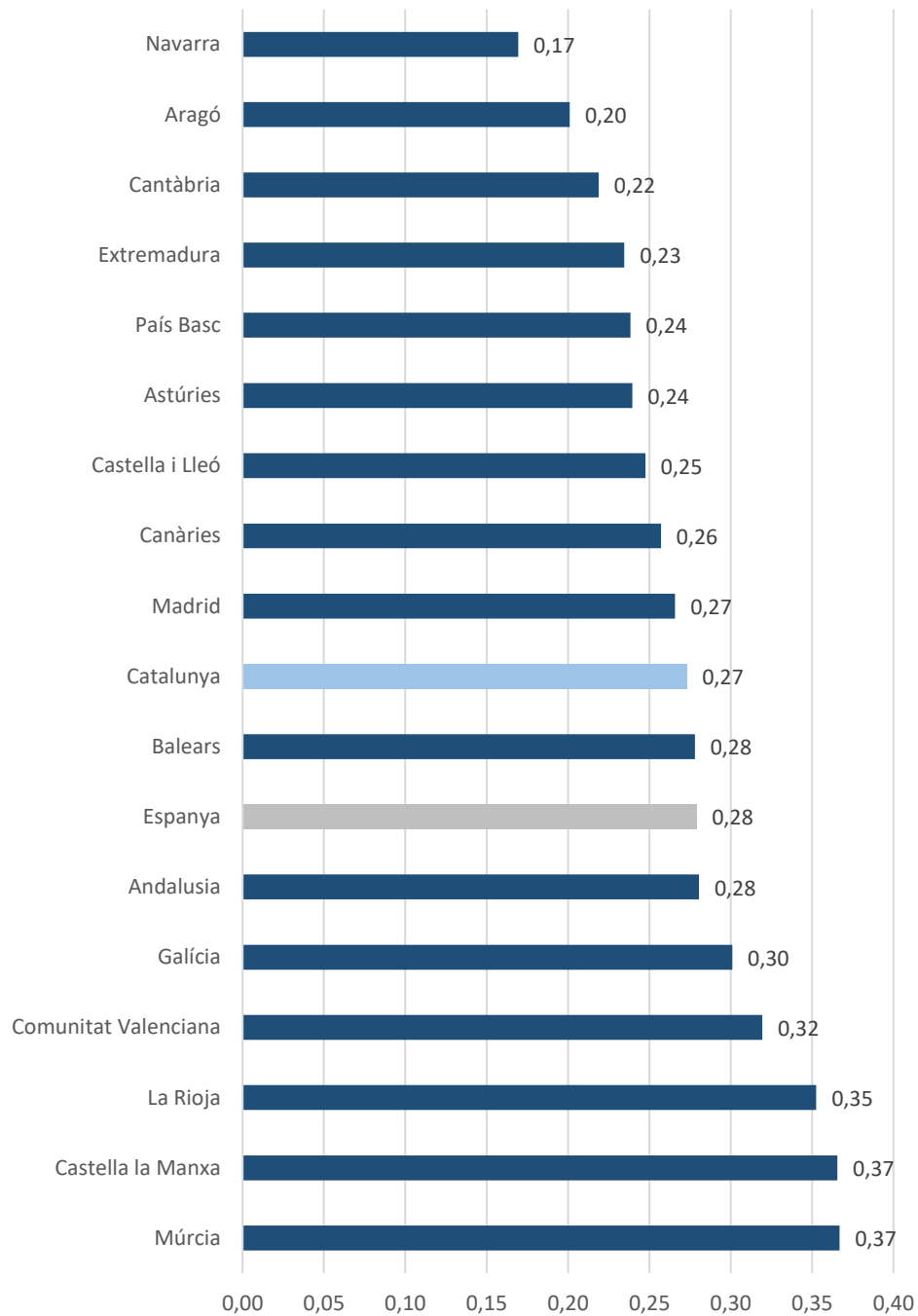
Gràfic 2.23: Evolució de la taxa de pendència per jurisdiccions, Catalunya (2004-2015)

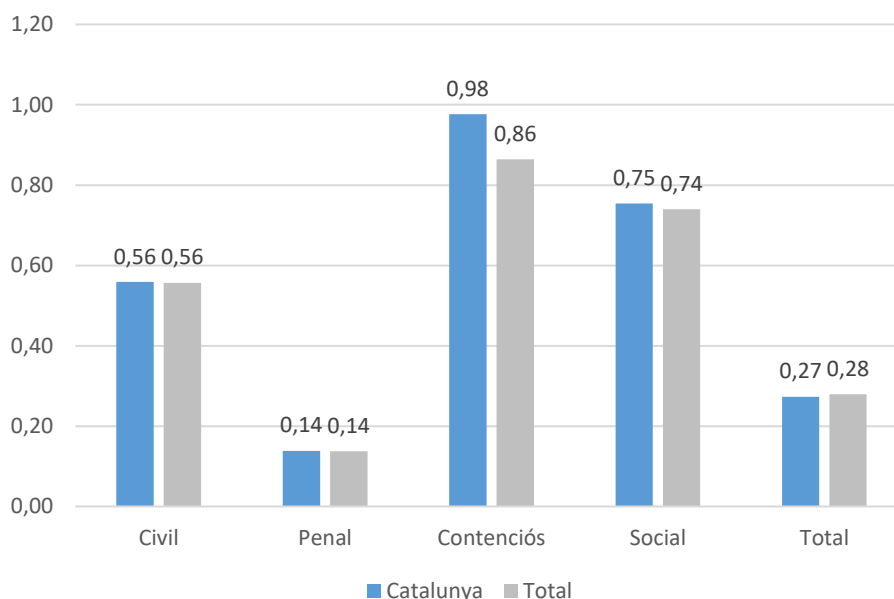
La taxa de pendència total de Catalunya del 0,27 és molt similar a la del conjunt de l'Estat, que és del 0,28, i situa Catalunya en una posició intermèdia en el rang de Comunitats Autònomes (Gràfic 2.24).

Els valors de la pendència entre Catalunya i el conjunt d'Espanya són també molt similars per jurisdiccions (Gràfic 2.25), destacant només el valor relativament més alt de la taxa de pendència en la jurisdicció contenciosa administrativa a Catalunya.

Gràfic 2.24: Taxa de pendència 2015, per CCAA, totes les jurisdiccions

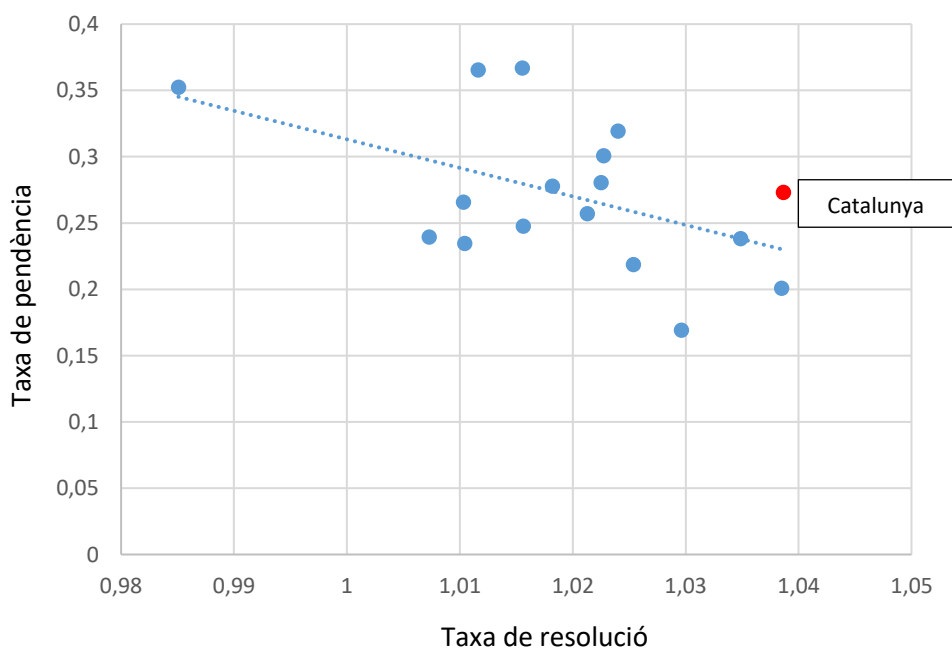

Gràfic 2.25: Taxa de pendència 2015, per jurisdiccions

Finalment, el gràfic 2.26 mostra la relació entre la taxa de resolució i la de pendència per Comunitats Autònomes. S'hi observa, com és lògic, que a major taxa de resolució menor tendeix a ser la taxa de pendència, si bé la correlació no és perfecta ($R^2=0.25$), ja que la resolució no és només funció de la capacitat de resolució del mateix any sinó també de la d'anys anteriors.

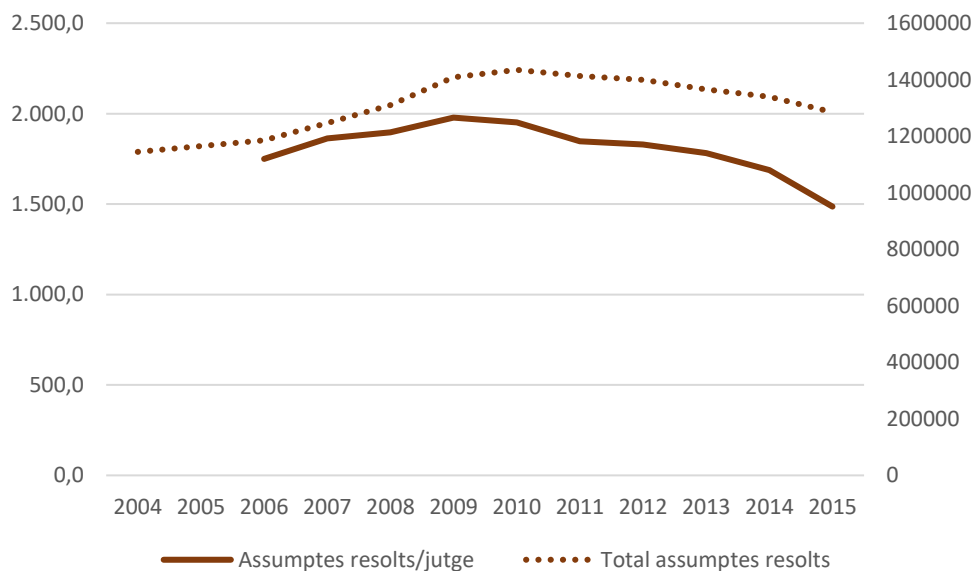
Gràfic 2.26: Associació entre la taxa de resolució i la taxa de pendència 2015, per CCAA

L'eficiència respecte els recursos: la taxa de resolució per jutge o magistrat

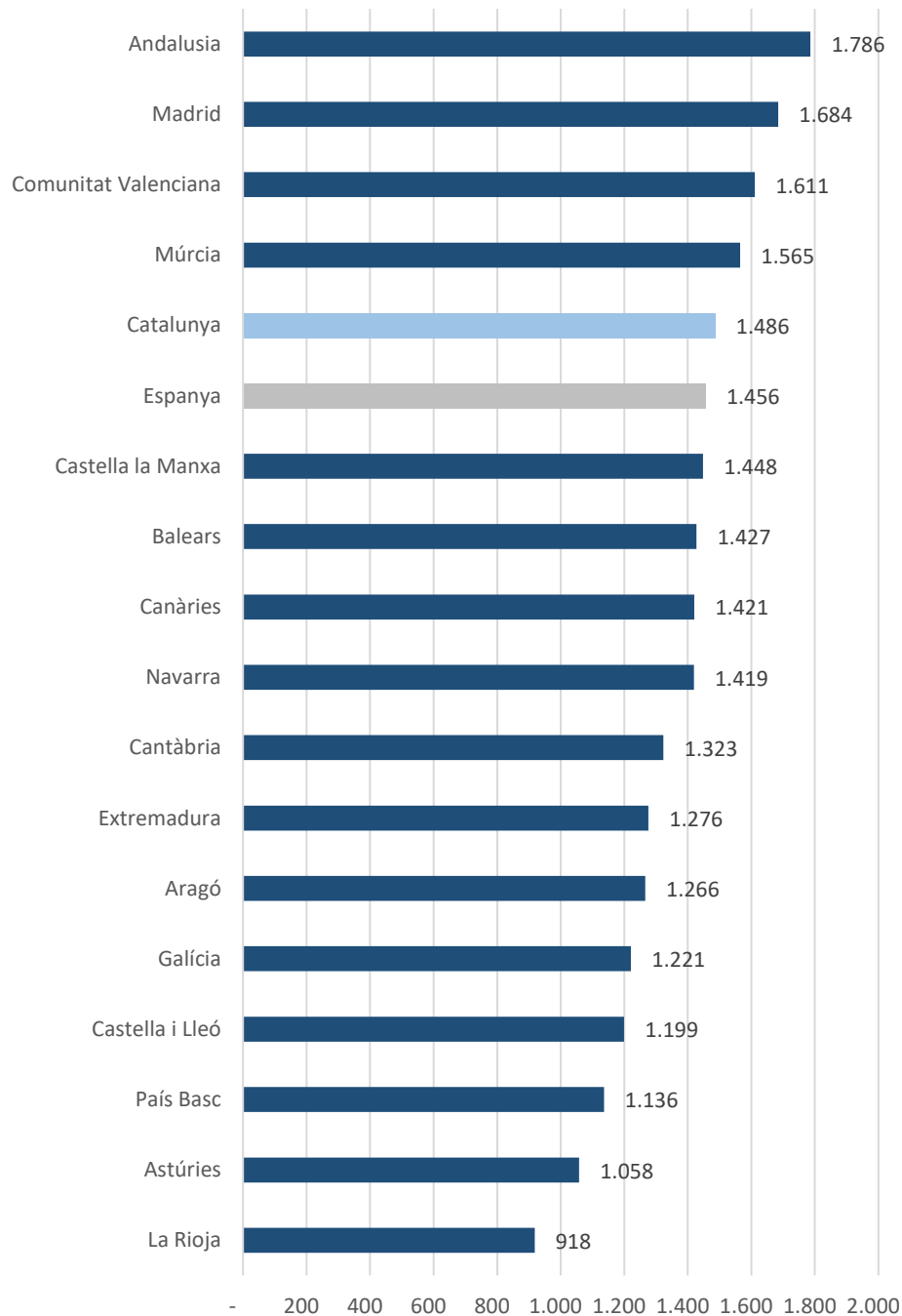
Una altra forma de mesurar la productivitat de l'administració judicial és comparar l'activitat (en termes d'assumpes resolts) amb els recursos disponibles per resoldre'ls (nombre de jutges o magistrats o de funcionaris de justícia). Aquest indicador, tanmateix, no és només sensible a l'eficiència, sinó que també s'ha vist afectat per la reducció de la litigiositat dels darrers anys i l'increment de la plantilla de jutges, sense que necessàriament impliqui que els jutges i magistrats desenvolupin les seves tasques amb menys diligència. L'any 2015, es van resoldre a Catalunya 1.468 assumpes per cada jutge o magistrat, més de 200 assumpes menys que l'any 2014 (1.689), continuant la tendència a la baixa iniciada el 2009 (Gràfic 2.27).

Gràfic 2.27: Evolució de la taxa d'assumpes resolts per jutge o magistrat, Catalunya (2004-2015)

D'altra banda, **els 1.486 assumptes per jutge o magistrat que es van resoldre l'any 2015 a Catalunya**, constitueixen un resultat molt proper als del conjunt d'Espanya, que en van ser 1.456 (gràfic 2.28).

Gràfic 2.28: Assumptes resolts per jutge o magistrat, 2015, per CCAA

L'eficiència en l'execució de sentències

Una segona dimensió sobre la qual es pot analitzar l'eficiència de l'administració de justícia fa referència a l'execució de les sentències, ja que l'activitat de l'administració de justícia no es limita a processar els assumptes fins que es dicta sentència, sinó que s'estén també a executar allò que la sentència disposi, a fi de donar-li plena eficàcia. Això no obstant, l'execució de les sentències no és automàtica i, de fet, no és excepcional que s'executin fora dels terminis previstos. Per aquest motiu, l'anàlisi del flux d'execucions (en tràmit des de l'any anterior, registrades i resoltes al llarg de l'any, i en tràmit a finals d'any) proveeix informació sobre la capacitat de la justícia per fer aplicar les sentències.

L'any 2015 es va iniciar amb 444.298 execucions en tràmit, quatre cinques parts de les quals en la jurisdicció civil. Segons l'estadística judicial, al llarg de l'any s'han resolt més execucions de les que s'han anat registrant en tots els ordres jurisdiccionals. No obstant això, al final de 2015 les execucions en tràmit n'eren 452.027, això és, lleugerament superiors a les del final de 2014 (Taula 2.8).

Taula 2.8: Fluxos d'execucions de sentències, Catalunya 2015

Ordre Jurisdiccional					
	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
Execucions en tràmit a 31/12/2014	361.356	73.709	750	8.483	444.298
(%)	81,3%	16,6%	0,2%	1,9%	100,0%
Execucions registrades el 2015	92.301	59.425	1.072	11.074	163.872
(%)	56,3%	36,3%	0,7%	6,8%	100,0%
Execucions resoltes el 2015	110.638	89.974	1.185	18.275	220.072
(%)	50,3%	40,9%	0,5%	8,3%	100,0%
Execucions en tràmit a 31/12/2015	368.809	73.856	661	8.701	452.027
(%)	81,6%	16,3%	0,1%	1,9%	100,0%

De forma anàloga a la taxa de resolució d'assumptes, es pot calcular una **taxa de resolució** per a les execucions, que resulta de dividir les execucions que han estat resoltes dins d'un determinat període pel nombre d'execucions ingressades en el mateix període, en aquest cas, en l'any 2015.

$$\text{Taxa de resolució d'execucions} = \text{Execucions resoltes el 2015} / \text{Execucions ingressades el 2015}$$

Aquest indicador mesura la capacitat resolutiva del sistema per fer executar les sentències respecte el volum d'execucions que està ingressant.

La Taula 2.9 mostra que **Catalunya presenta, l'any 2015, una taxa de resolució d'execucions d'1,34**, és a dir, ha aconseguit resoldre un cúmul d'execucions que representa el 134% de les que ha ingressat al llarg de l'any i, per tant, ha aconseguit reduir l'estoc de resolucions en tràmit. La taxa de resolució d'execucions és substancialment major que 1 en tots els ordres jurisdiccionals, amb un màxim de 1,65 en el social: la taxa de resolució ha millorat entre 2014 i 2015 en tots els ordres jurisdiccionals, i de forma especialment notable a la jurisdicció social.

Taula 2.9: **Taxa de resolució d'execucions per jurisdiccions (Catalunya, 2014-2015)**

Ordre Jurisdiccional					
Taxa de resolució d'execucions	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
2014	1,08	1,49	1,00	1,34	1,25
2015	1,20	1,51	1,11	1,65	1,34
Evolució		=			

Igualment, podem mesurar l'eficiència en les execucions amb la **taxa de pendència**, que resulta de dividir les execucions que resten en tràmit a finals del període entre les execucions resoltes en aquell mateix període:

$$\text{Taxa de pendència d'execucions} = \text{Execucions pendents a 31-12-2015} / \text{Execucions resoltes el 2015}$$

Aquesta versió de l'indicador pondera el volum d'execucions pendents a finals d'any respecte la capacitat resolutiva del sistema. Un valor igual a 0 implica que no ha quedat cap execució en tràmit per a l'any següent, mentre que un valor igual a 1 significaria que el nombre d'execucions pendents a finals d'any equival al nombre d'execucions que els sistema és capaç de resoldre en tot un any.

L'any 2015, la taxa de pendència de les resolucions a Catalunya era del 2,05 (és a dir, el nombre d'execucions pendents a finals de 2015 és més del doble del nombre d'execucions resoltes al llarg de l'any (Taula 2.6). De nou, la taxa de pendència total amaga una gran variabilitat entre ordres jurisdiccionals: és inferior a 1 en les jurisdiccions social (0,48), contenciosa (0,56) i penal (0,82), i ateny el valor de 3,33 en la civil. De fet, les execucions pendents en la jurisdicció civil a finals de 2015 constituïen més del 80% del total d'execucions pendents.

La Taula 2.10 mostra l'evolució de la taxa de pendència de les execucions a Catalunya entre els anys 2014 i 2015. La millora ha estat substancial en l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu (s'ha reduït de 0,65 a 0,56) i ha estat més modesta en la jurisdicció social. Per contra, s'ha incrementat lleugerament en els ordres jurisdiccionals civil i penal (Taula 2.10).

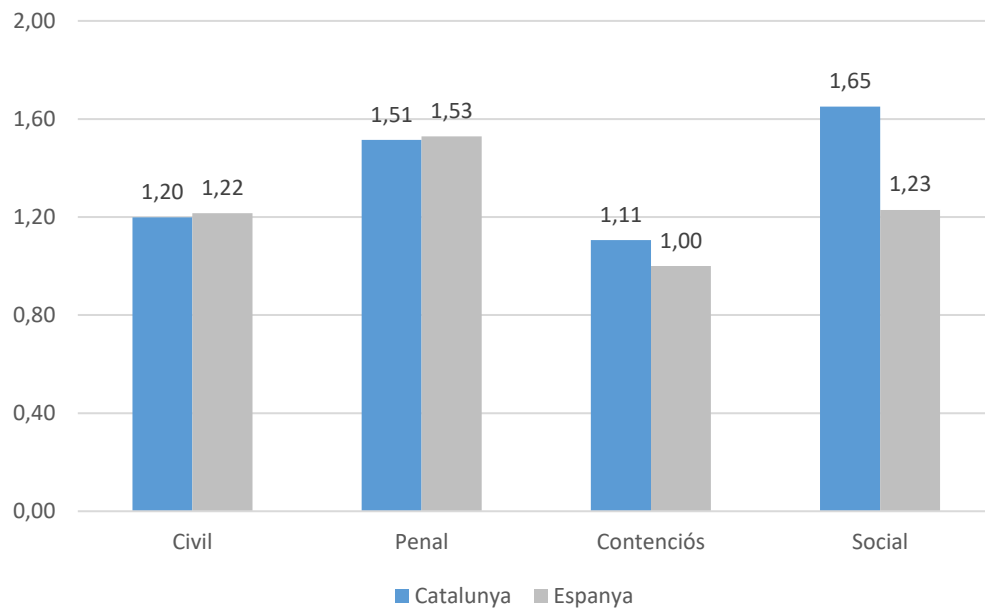
Taula 2.10: Taxa de pendència d'execucions per jurisdiccions (Catalunya, 2014-2015)

Ordre jurisdiccional					
Taxa de pendència de les execucions	Civil	Penal	Contenciós	Social	Total
2014	3,30	0,78	0,65	0,51	2,01
2015	3,33	0,82	0,56	0,48	2,05
Evolució	=	▼	▲	▲	▼

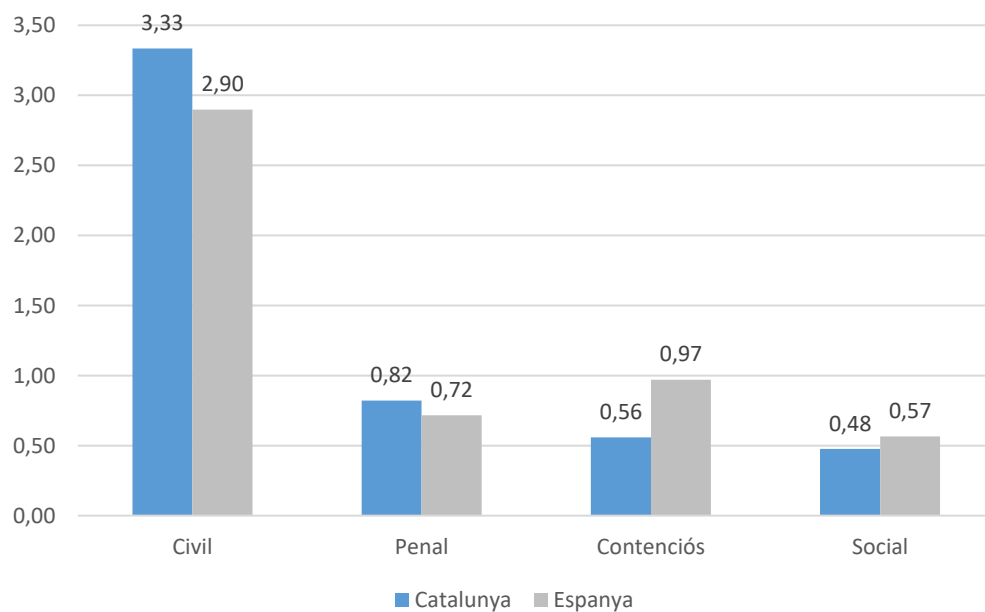
Finalment, el Gràfic 2.29 mostra que la taxa de resolució d'execucions a Catalunya és d'un ordre molt similar a la del conjunt de l'Estat a les jurisdiccions civil i penal. En canvi, és més elevada a la jurisdicció contenciosa i, molt especialment, a la social.

De forma coherent, la pendència d'execucions és més baixa que l'espanyola en els ordres social i contenciós. I, malgrat que el ritme de resolució respecte l'ingrés de noves execucions és similar, la taxa de pendència és considerablement més alta a Catalunya, en els ordres penal i, de forma més destacada, en la penal (Gràfic 2.30)

Gràfic 2.29: Taxa de resolució d'execucions, per jurisdiccions, 2015

Gràfic 2.30: Taxa de pendència d'execucions, per jurisdiccions, 2015

2.5 La qualitat de l'activitat judicial a Catalunya

La qualitat de la justícia, com hem vist al capítol anterior, és un concepte esquiú, que tendeix a ser mesurat mitjançant paràmetres indirectes referits bé a la qualitat dels inputs, bé a la qualitat d'aspectes procedimentals, bé a la satisfacció dels usuaris. Per contra, el component més fonamental de la qualitat, el que fa referència al fons de la resolució dels assumptes per part de l'administració de justícia, tendeix a ser avaluada de forma qualitativa i mitjançant estudis de cas de caràcter jurídic, atesa la seva difícil objectivació i quantificació.

Concretament, l'estadística judicial del CGPJ s'aproxima al concepte de qualitat mitjançant cinc paràmetres i els seus corresponents indicadors: el percentatge de sentències que han estat dictades per magistrats i jutges de carrera (en oposició a la dels jutges no professionals), la taxa de revocació de les sentències en segona instància, els judicis celebrats respecte els assenyalats, la durada mitjana dels assumptes fins a la seva resolució, i el nombre de queixes presentades pels usuaris.

El percentatge de sentències dictades per jutges de carrera

El "percentatge de sentències que han estat dictades per magistrats i jutges de carrera" és un indicador que fa referència a la qualitat dels inputs, i que se sustenta sobre l'assumpció que la qualitat jurídica de les sentències dels jutges de carrera tendeix a ser superior a la de les sentències que han estat dictades pels substituïts i suplents no professionals, que actuen per substitució o com a reforç dels titulars.

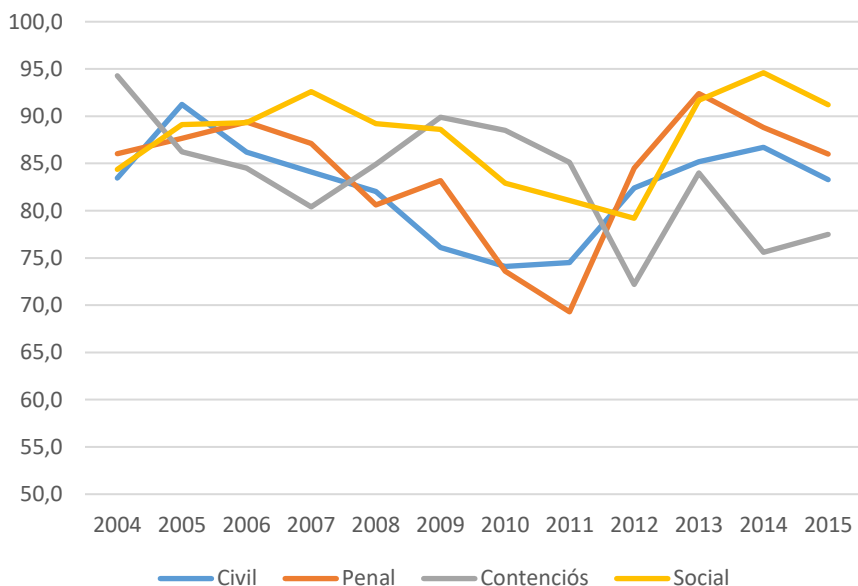
Entre 2014 i 2015 el percentatge de sentències dictades per jutges de carrera s'ha reduït molt lleugerament en els ordres civil (primera instància, incloent família), penal i social; i ha augmentat, també subtilment, en el contenciós administratiu (Taula 2.11)

Taula 2.11: Percentatge de sentències dictades per jutges de carrera (Catalunya, 2014-2015)

Ordre Jurisdiccional				
Any	Civil	Penal	Contenciós	Social
2014	86,7	88,8	75,6	94,6
2015	83,3	86,0	77,5	91,2
Evolució				

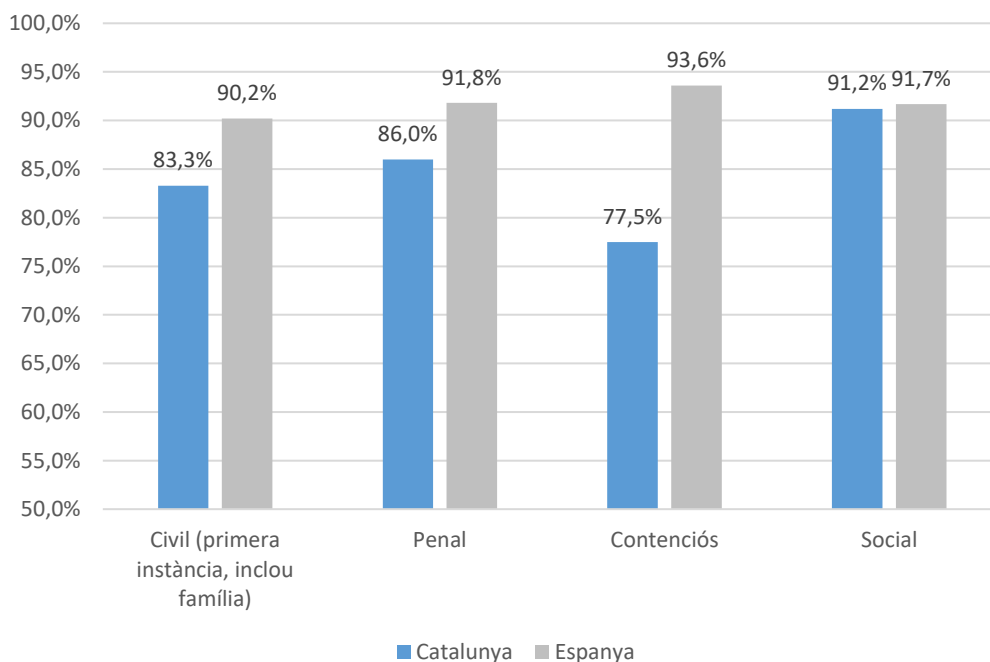
El Gràfic 2.31 mostra que aquest indicador és particularment volàtil, amb pujades i baixades constants en totes les jurisdiccions, sense que s'apreciïn tendències temporals clares.

Gràfic 2.31: Percentatge de sentències dictades per jutges de carrera (Catalunya, 2004-2015)

D'altra banda, Catalunya obté resultats particularment baixos en aquest indicador en comparació amb el conjunt de l'Estat: ens trobem substancialment per sota la mitjana espanyola en tots els ordres jurisdiccionals menys en el social. En el rànquing de Comunitats Autònomes, Catalunya ocupa la penúltima posició en les jurisdiccions civil i penal, i la darrera en la contenciosa, en la que es troba més de 15 punts percentuals per sota la mitjana estatal (Gràfic 2.32)

Gràfic 2.32: Percentatge de sentències dictades per jutges de carrera, per jurisdiccions, 2015

La taxa de revocació de les sentències

Una segona aproximació indirecta a la qualitat, de nou centrada en les sentències, resulta de la combinació, d'una banda, del percentatge de recursos elevats en un any respecte el total de sentències d'aquell mateix any, i de l'altra, del percentatge de recursos elevats amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial. L'assumpció implícita, en aquest cas, és que tant la probabilitat que es presenti un recurs com la de que aquest recurs resulti en l'anul·lació o revocació parcial o total de la sentència són inversament proporcionals a la qualitat de la sentència inicial.

L'any 2015 ha baixat lleugerament el percentatge de recursos d'apel·lació en els jutjats penals, de cassació en audiències provincials per sentències penals i de suplicació en els jutjats socials. Per contra, s'han incrementat mig punt els recursos de cassació per assumptes civils en les audiències provincials (de 5,9% a 6,4% de les sentències) i, molt notablement, s'han incrementat cinc punts els recursos d'apel·lació en els jutjats contenciosos administratius (del 22,1% al 27,1% de les sentències); (Taula 2.12). En aquest mateix any, el percentatge de recursos que han resultat en l'anul·lació de la sentència o en la seva revocació total o parcial s'ha incrementat lleugerament en els recursos de cassació per sentències civils i penals en audiències provincials i en els recursos d'apel·lació en els jutjats penals. Per contra, el percentatge s'ha reduït, també modestament, en els recursos d'apel·lació en els jutjats contenciosos administratius i en els recursos de suplicació en els jutjats socials (Taula 2.13). En conjunt, la combinació de l'evolució dels recursos presentats i del resultat d'aquests recursos ha menat a una reducció del percentatge de sentències inicials que acaben anul·lades o revocades en les sentències dels jutjats penals i socials. Per contra, s'ha incrementat el percentatge en les sentències civils i, especialment, en les de l'ordre contenciós administratiu (Taula 2.14).

Al Gràfic 2.33, s'observa força volatilitat i, per tant, tendències poc clares en el temps, especialment quant al resultat dels recursos. Això no obstant, quan es considera el percentatge d'anul·lacions o revocacions respecte el total de sentències (i no només sobre les que han estat recorregudes) s'observa una lleugera tendència a la baixa en les sentències penals i socials i una lleugera tendència a l'alça en el cas del civil.

A Catalunya, la proporció de recursos de cassació o suplicació elevats respecte sentències dictades es troba en un ordre de magnitud molt similar a la del conjunt de l'Estat, excepció feta dels jutjats contenciosos administratius, en que és un 50% superior (27.1% a 18,5%; Gràfic 2.34). Les variacions són més grans quant al resultat d'aquests recursos: el percentatge de recursos de cassació o suplicació amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial és més alt que al conjunt d'Espanya en les sentències civils de les audiències provincials, les sentències de jutjats penals i les de jutjats contenciosos administratius. Per contra, és notablement més baix en les sentències penals d'audiències provincials i en les sentències dels jutjats socials (Gràfic 2.35). Destaca especialment, doncs, el cas dels jutjats contenciosos administratius de Catalunya, en què no només la taxa de recurs és molt més alta que a l'Estat, sinó que després aquests recursos acaben en l'anul·lació o revocació de la sentència en una proporció també superior que al conjunt d'Espanya. En menor mesura, això mateix succeeix en les sentències dels jutjats penals (Gràfic 2.36).

Taula 2.12: Percentatge de recursos elevats respecte sentències dictades (Catalunya, 2014-2015)

Tipus de recurs					
Any	Recursos de cassació en les audiències provincials per sentències civils	Recursos d'apel·lació en els jutjats penals	Recursos de cassació en les audiències provincials per sentències penals	Recursos d'apel·lació en els jutjats contenciosos administratius	Recursos de suplicació en els jutjats socials
2014	5,9	22,4	3,5	22,1	29,5
2015	6,4	20,2	3,3	27,1	27,2
Evolució					

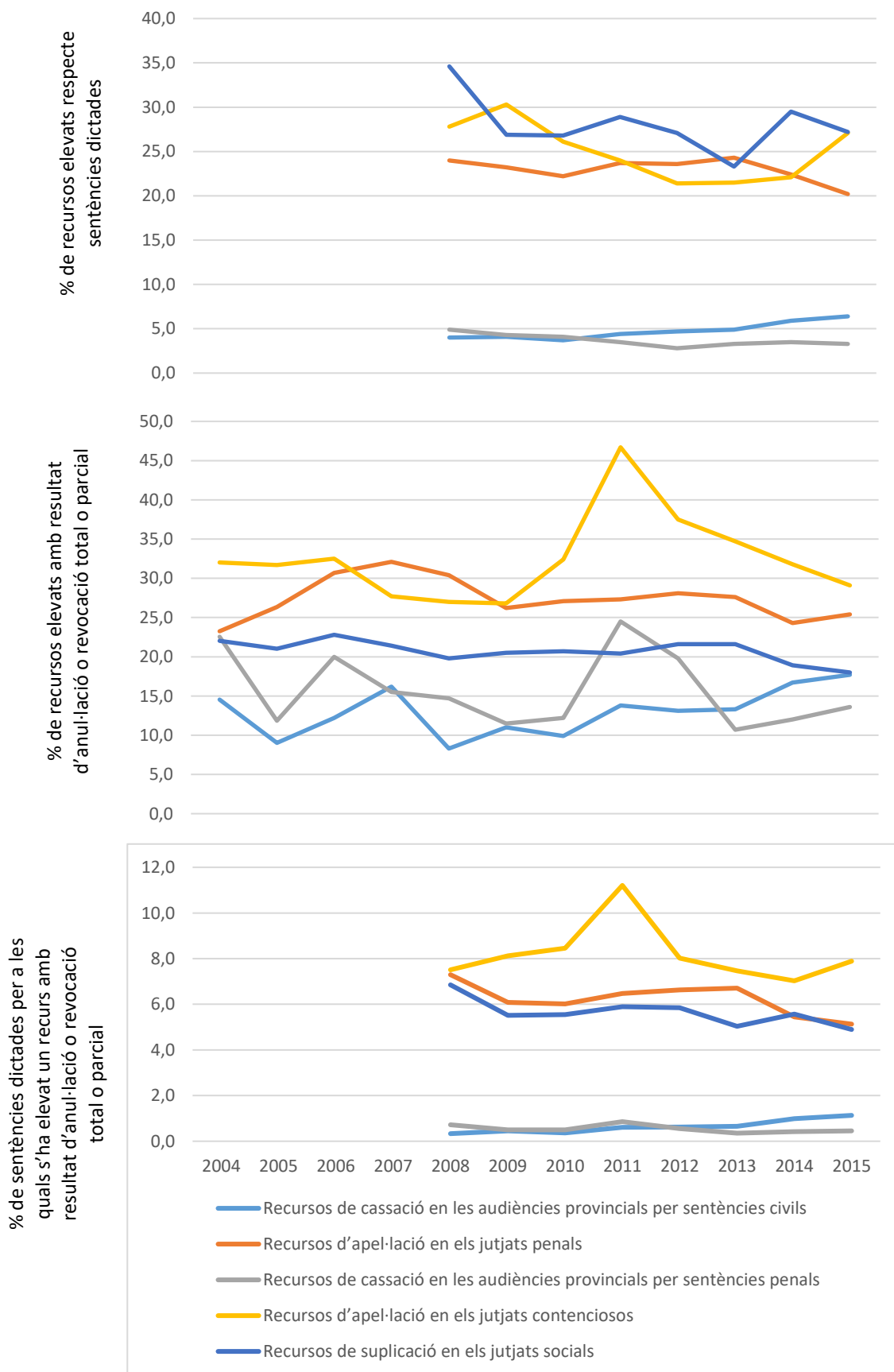
Taula 2.13: Percentatge de recursos elevats amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial (Catalunya, 2014-2015)

Tipus de recurs					
Any	Recursos de cassació en les audiències provincials per sentències civils	Recursos d'apel·lació en els jutjats penals	Recursos de cassació en les audiències provincials per sentències penals	Recursos d'apel·lació en els jutjats contenciosos administratius	Recursos de suplicació en els jutjats socials
2014	16,7	24,3	12,0	31,8	18,9
2015	17,7	25,4	13,6	29,1	18,0
Evolució					

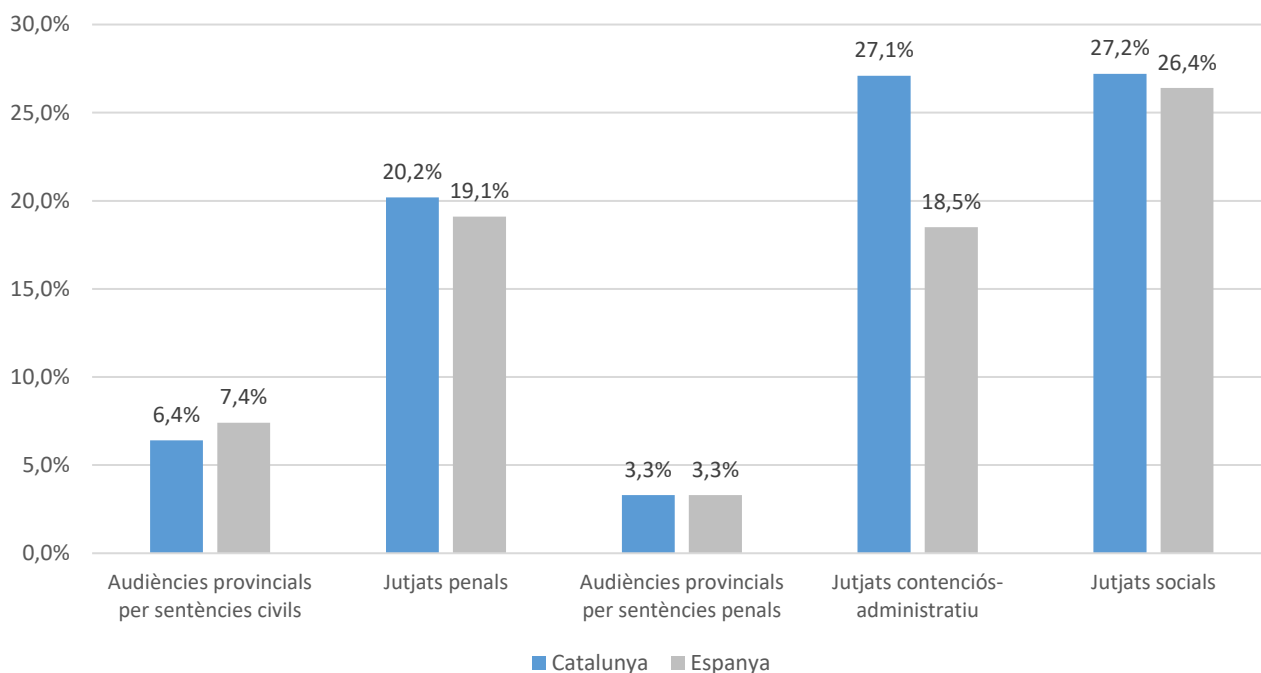
Taula 2.14: Percentatge de sentències dictades per a les quals s'ha elevat recurs amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial (Catalunya, 2014-2015)

Tipus de recurs					
Any	Recursos de cassació en les audiències provincials per sentències civils	Recursos d'apel·lació en els jutjats penals	Recursos de cassació en les audiències provincials per sentències penals	Recursos d'apel·lació en els jutjats contenciosos administratius	Recursos de suplicació en els jutjats socials
2014	1,0	5,4	0,4	7,0	5,6
2015	1,1	5,1	0,4	7,9	4,9
Evolució			=		

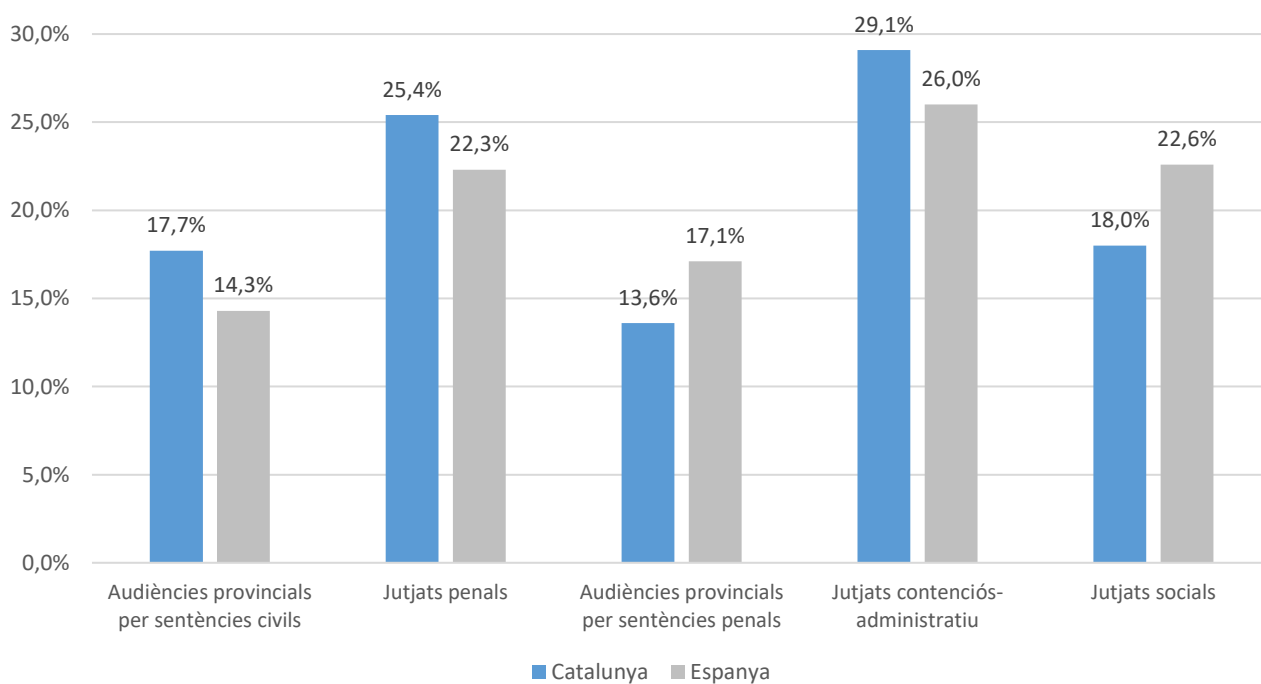
Gràfic 2.33: Percentatge de recursos elevats i amb resultat d'anul·lació o revocació, Catalunya 2015

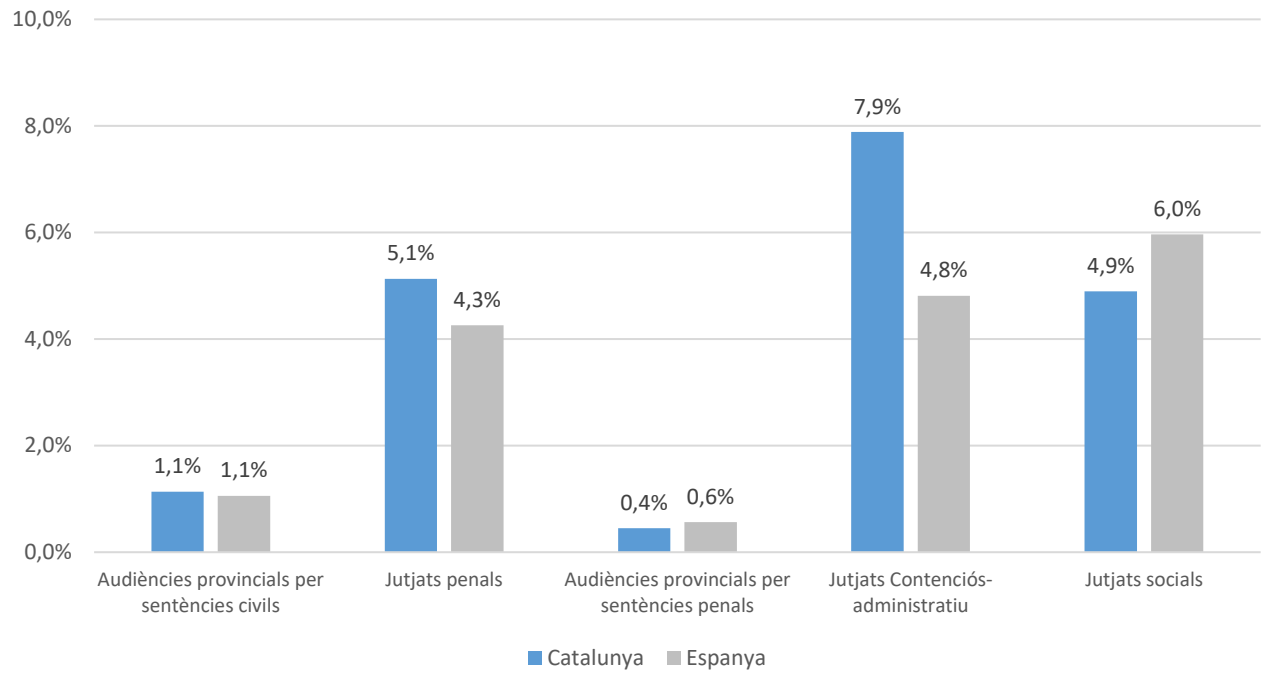
Gràfic 2.34: Recursos de cassació o suplicació elevats respecte sentències dictades, 2015

Gràfic 2.35: Percentatge de recursos de cassació o suplicació amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial, 2015

Gràfic 2.36: Percentatge de sentències dictades per a les quals s'ha elevat recurs amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial

Els judicis celebrats respecte els assenyalats

Dins la família dels indicadors de qualitat procedimental, el CGPJ publica informació sobre la proporció de judicis que se celebren respecte els assenyalats. Una major proporció de judicis celebrats indicaria una major qualitat en el procés per part de l'administració de justícia, si bé l'indicador té una validesa parcial, ja que els motius pels quals un judici assenyalat no s'acaba celebrant no es poden atribuir a l'administració de justícia en tots els casos.

L'any 2015 el percentatge de judicis celebrats respecte els assenyalats s'ha mantingut força estable respecte l'any anterior, amb tres excepcions en què s'ha produït una reducció destacable. En ordre de magnitud de la disminució són: els judicis en jutjats mercantils, els judicis penals en jutjats de menors, i els civils en jutjats de violència contra la dona (Taula 2.15).

Taula 2.15: Percentatge de judicis celebrats respecte els assenyalats (Catalunya, 2014-2015)

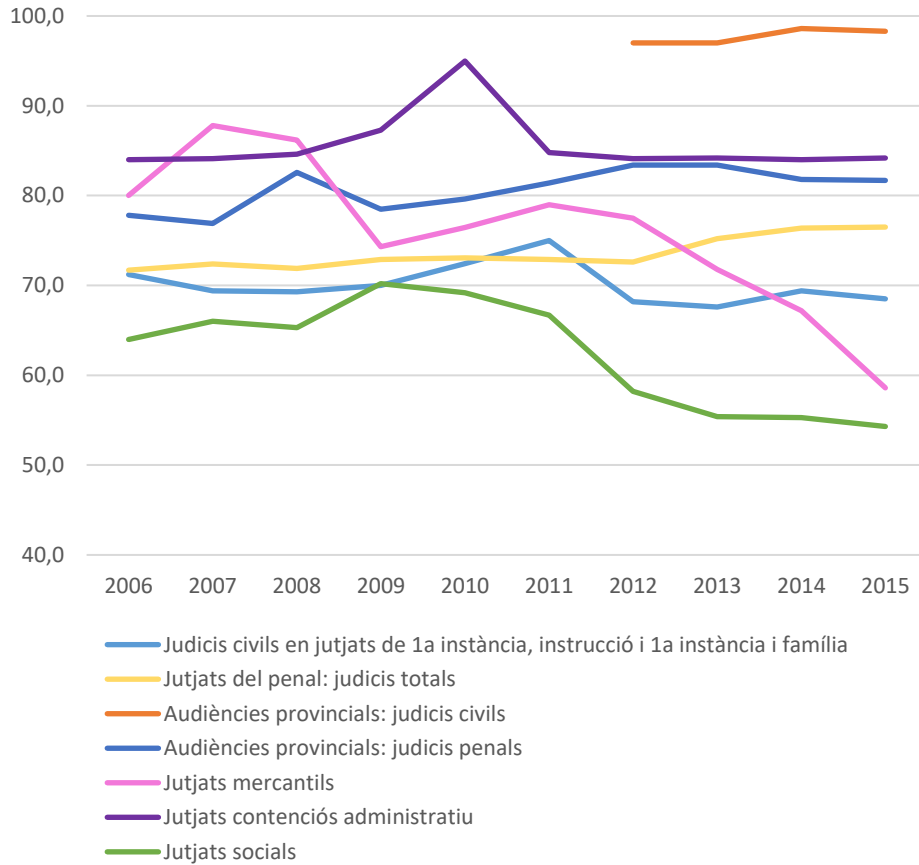
Tipus de jutjat	Tipus de judici	2014	2015
Jutjats de 1a instància, instrucció i 1a instància i instrucció	Civils	69,4	68,5
	Total judicis de faltes	82,8	81,1
	Judicis ràpids per faltes	92,1	91,7
Jutjats de violència contra la dona	Civils	77,8	74,6
	Totals judicis per faltes	89,9	89,3
	Judicis ràpids per faltes	95,1	95,0
Jutjats penals	Total judicis	76,4	76,5
	Judicis ràpids	82,1	80,4
Jutjats de menors	Penals	77,2	72,1
Audiències provincials	Civils	98,6	98,3
	Penals	81,8	81,7
Jutjats mercantils		67,2	58,6
Jutjats contenciosos		84,0	84,2
Jutjats socials		55,3	54,3

El Gràfic 2.37 mostra la tendència de 2004 a 2015 d'aquest indicador per a una selecció de tipus de jutjat i judici. Hi destaca molt especialment la caiguda en els jutjats mercantils, que han passat a celebrar un 87,8% dels judicis assenyalats el 2007 al 58,6% l'any 2015, i en segon terme els jutjats socials, que han caigut del 70,2% el 2009 al 54,3% el 2015, després d'una tendència gradual a la baixa en ambdós casos. Per a la resta de jutjats i tipus de judici, els valors d'aquest indicador són força estables en el temps.

Finalment, l'indicador es mostra per a diferents tipus de jutjats i judici a la taula 2.16. Els valors són, l'any 2015, d'un ordre similar a Catalunya respecte a l'Estat en la major part dels casos, si bé amb tres excepcions en què l'indicador és substancialment més baix a Catalunya: els judicis civils dels jutjats de primera instància, instrucció i primera instància i instrucció, els judicis

penals en jutjats de menors i, molt especialment, en els jutjats mercantils, en què se celebren un 58,6% dels judicis assenyalats a Catalunya per un 75,7% al conjunt d'Espanya.

Gràfic 2.37: Percentatge de judicis celebrats respecte els assenyalats (Catalunya, 2004-2015)

Taula 2.16: Percentatge de judicis celebrats respecte els assenyalats (Catalunya i Espanya, 2015)

Jutjat	Tipus de judici	Catalunya	Espanya
Jutjats de 1a instància, instrucció i 1a instància i instrucció	Civils	68,5%	74,3%
	Total judicis de faltes	81,1%	81,0%
	Judicis ràpids per faltes	91,7%	90,1%
Jutjats de violència contra la dona	Civils	74,6%	78,5%
	Totals judicis per faltes	89,3%	91,0%
	Judicis ràpids per faltes	95,0%	95,0%
Jutjats penals	Total judicis	76,5%	75,9%
	Judicis ràpids	80,4%	80,9%
Jutjats de menors	Penals	72,1%	80,2%
Audiències provincials	Civils	98,3%	97,5%
	Penals	81,7%	81,9%
Jutjats mercantils		58,6%	75,7%
Jutjats contenciosos		84,2%	81,3%
Jutjats socials		54,3%	57,1%

La durada estimada dels assumptes resolts

Un altre indicador procedimental ofert pel CGPJ és la durada estimada dels assumptes fins a la seva resolució, entenent que la promptitud en la resposta de l'administració de justícia és un component rellevant de la qualitat.

La informació que facilita el CGPJ en aquest sentit té, tanmateix, algunes limitacions. En primer lloc, no s'explica la fórmula emprada per al càlcul: s'esmenta, solament, que "les estimacions s'han obtingut mitjançant un model matemàtic que fa ús del nombre d'assumpes ingressats, resolts i en tràmit a l'inici de cada període", sense especificar quin és aquest model, la qual cosa impedeix valorar-ne la validesa. En segon lloc, s'hi barreja la durada estimada de tots els assumptes, quan la referència normativa sobre quant temps hauria de trigar un assumpte fins a ser resolt pels òrgans judicials és molt variable. Finalment, l'estadística judicial mostra únicament el valor mitjà, que pot estar amagant una gran disparitat entre assumptes, sense cap indicador que permeti saber quina proporció d'assumpes es resolen en temps que excedeixin els límits raonables o legalment establerts. Malgrat aquestes objeccions, l'indicador estima, encara que sigui de manera imprecisa, els temps requerits per a la resolució dels assumptes i té l'avantatge de permetre l'anàlisi de tendències temporals, així com les comparacions entre territoris.

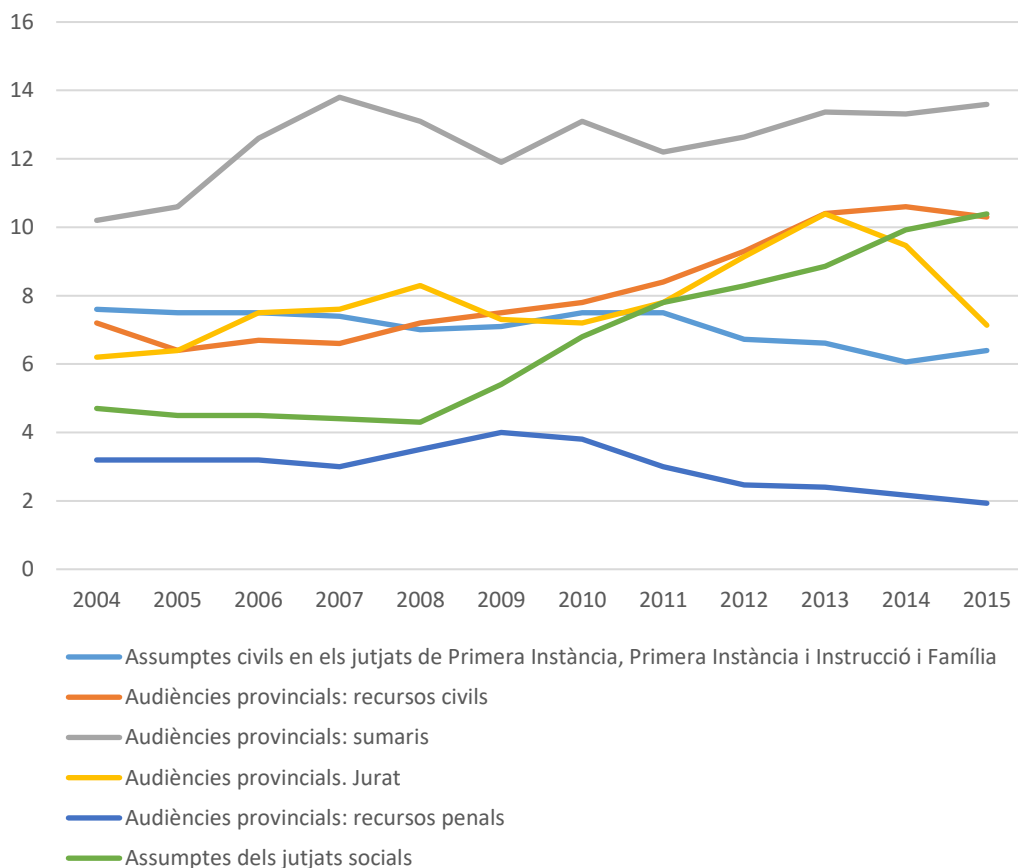
A Catalunya, la variació de 2014 a 2015 indica un escurçament notable dels assumptes resolts per jurat i dels recursos penals en audiències provincials al llarg de l'any, un lleuger escurçament de la durada dels recursos civils en audiències provincials, i un lleuger allargament dels assumptes civils en jutjats de primera instància, instrucció i primera instància i instrucció, sumaris en audiències provincials i assumptes dels jutjats socials (Taula 2.17).

Taula 2.17: **Duració estimada dels assumptes resolts durant l'any per tipus de jutjat, en mesos (Catalunya, 2013-2014)**

Tipus de jutjat i procediment						
Duració estimada dels assumptes (en mesos)	Assumpes civils en jutjats de 1a instància, 1a instància i instrucció i família	Audiències provincials: recursos civils	Audiències provincials: Sumaris (penal)	Audiències provincials: jurat	Audiències provincials: Recursos penals	Assumpes dels jutjats socials
2014	6,1	10,6	13,3	9,5	2,2	9,9
2015	6,4	10,3	13,6	7,1	1,9	10,4
Evolució						

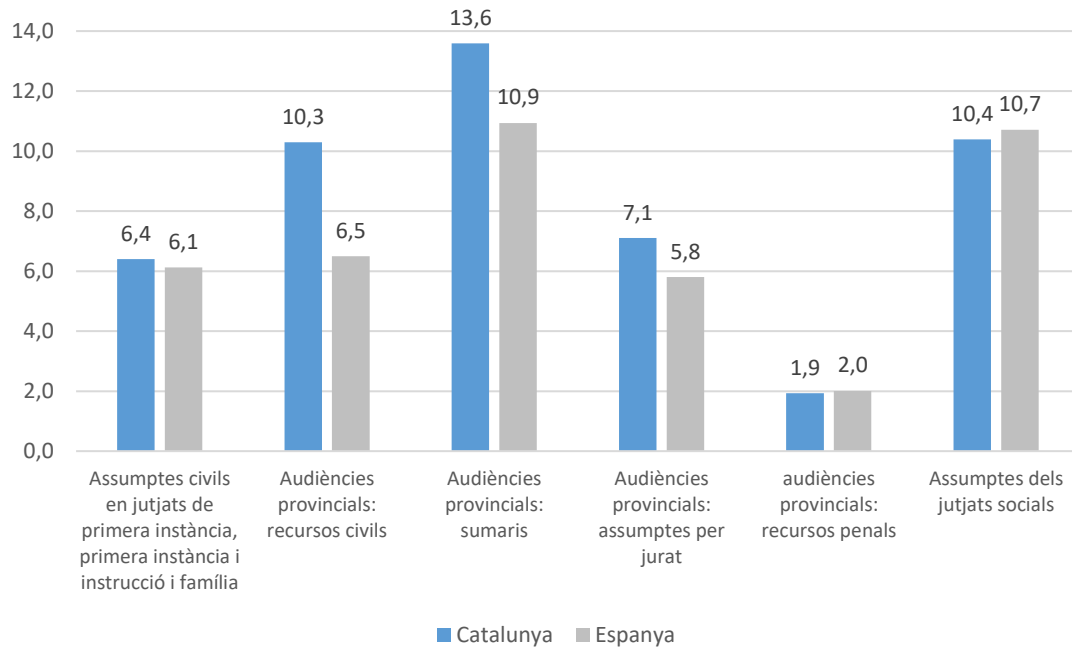
En una perspectiva temporal més llarga, destaquem que la durada dels recursos civils en audiències provincials i dels assumptes dels jutjats socials mantenen una tendència continuada a l'alça des dels anys 2007 i 2008, respectivament. Els assumptes resolts per jurat, per contra, han experimentat, en els darrers dos exercicis, una abrupta reducció de la durada, de 10,4 a 7,1 mesos (Gràfic 2.38).

Gràfic 2.38: Duració estimada dels assumptes resolts durant l'any per tipus de jutjat, en mesos (Catalunya, 2013-2014)

En comparació amb la durada estimada dels assumptes al conjunt de l'Estat, destaquen els temps substancialment més llargs de Catalunya en els recursos civils, els assumptes per jurat i en els sumaris de les audiències provincials (Gràfic 2.39)

Gràfic 2.39: Duració estimada dels assumptes resolts durant l'any, per tipus de jutjat i procediment, 2015

Un segon indicador de duració que emprà el CGPJ és el temps acumulat dels assumptes que resten en tràmit a final de l'any (és a dir la durada dels assumptes pendents a finals d'any, en oposició a la dels assumptes resolts al llarg de l'any de l'indicador anterior). Les limitacions esmentades per al primer indicador són també d'aplicació per a aquest segon.

Les variacions entre 2014 i 2015 a Catalunya, són en aquest cas, força petites, si bé cal assenyalar que la tendència és a un lleuger increment de la durada en tots els tipus de jutjats analitzats (excepte en els recursos penals de les audiències provincials, que repeteixen el mateix valor), i l'excepció dels assumptes per jurat de les audiències provincials, que han reduït el temps en un 25% (Taula 2.18)

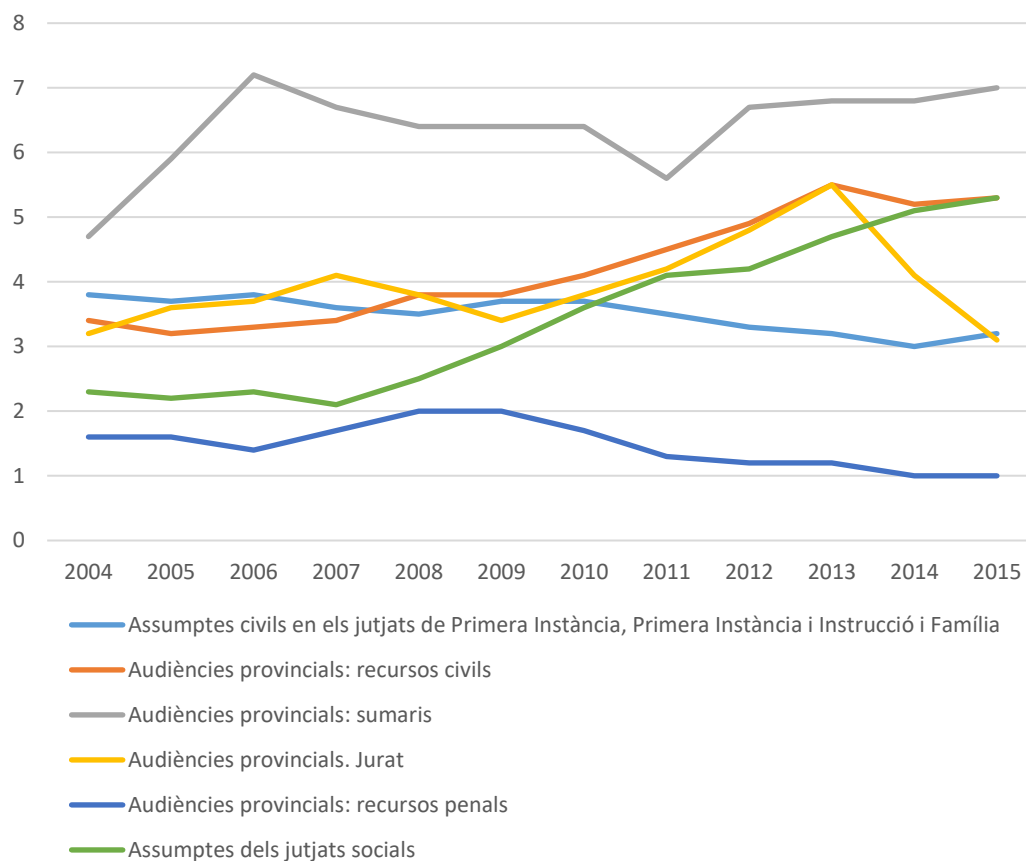
Taula 2.18: **Duració estimada dels assumptes pendents a final d'any per tipus de jutjat, en mesos (Catalunya, 2013-2014)**

Tipus de jutjat i procediment						
Duració estimada dels assumptes (en mesos)	Assumpes civils en jutjats de 1a instància, 1a instància i instrucció i família	Audiències provincials: recursos civils	Audiències provincials: sumaris (penal)	Audiències provincials: jurat	Audiències provincials: Recursos penals	Assumpes dels jutjats socials TSJC
2014	3,0	5,2	6,8	4,1	1,0	5,1
2015	3,2	5,3	7,0	3,1	1,0	5,3
Evolució	=	=	=		=	=

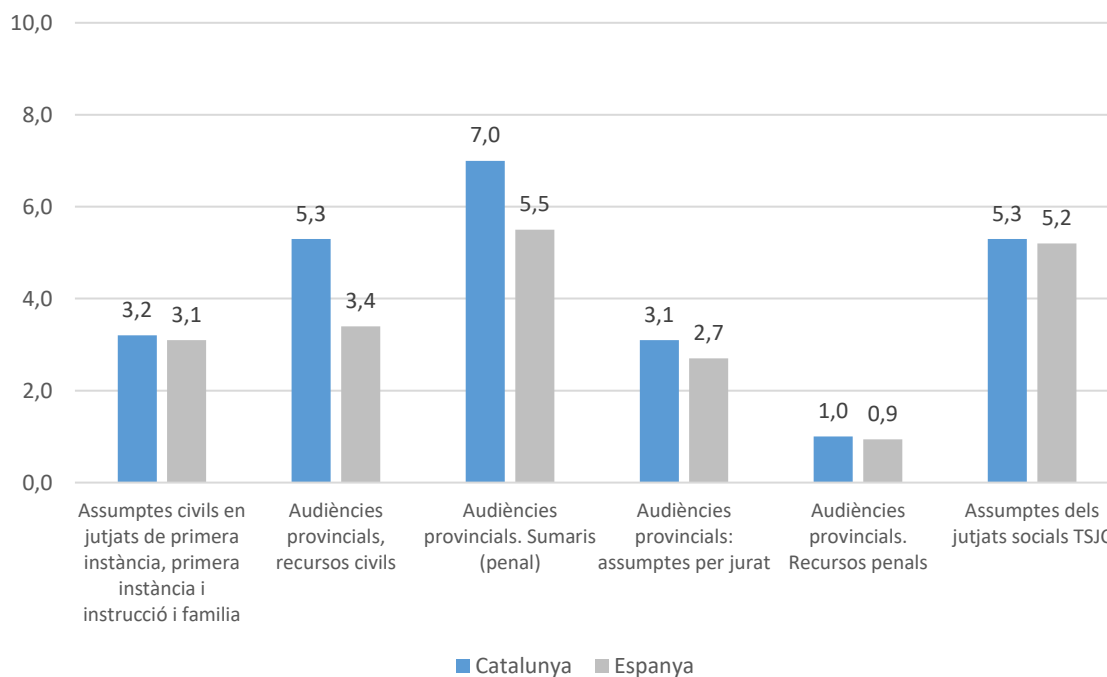
Els assumptes acumulats dels jutjats socials i els recursos civils de les audiències provincials acumulen una tendència a l'alça en la durada de pràcticament una dècada. Per contra, els assumptes civils en els jutjats de primera instància, primera instància i instrucció i família i els recursos penals en les audiències provincials presenten una reducció continuada, si bé en el cas dels assumptes civils, interrompuda en aquest darrer any. Com en el cas dels assumptes resolts, els assumptes pendents amb jurat també han vist la seva durada reduïda sobtadament en els darrers dos anys (de 5,5 a 3,1 mesos), després de diversos anys d'increments. Finalment, els sumaris en audiències provincials enllacen increments en la durada des de 2011, i pràcticament han recuperat tota la reducció que s'havia acumulat entre 2006 i 2011 (Gràfic 2.40).

En comparació amb la mitjana de l'Estat, els valors són, de nou, d'un ordre similar, amb les mateixes excepcions que a l'indicador anterior: els recursos civils, els sumaris de les audiències provincials i els assumptes penals per jurat, en què la durada acumulada pels assumptes pendents a Catalunya és més alta que la de l'Estat (Gràfic 2.41)

Gràfic 2.40: Duració estimada dels assumptes pendents a finals de l'any, per tipus de jutjat i procediment, Catalunya, 2004-2015

Gràfic 2.41: Duració estimada dels assumptes pendents a finals de l'any, per tipus de jutjat i procediment, 2015

Les queixes dels usuaris

Finalment, el CGPJ ofereix un darrer indicador referit a la satisfacció dels usuaris que és el nombre absolut de reclamacions, denúncies, suggeriments i peticions d'informació per escrit presentades pels ciutadans, el qual nosaltres hem transformat a tant per cada 100.000 assumptes ingressats a l'any per facilitar la comparació entre períodes i entre territoris.

La validesa del nombre de queixes per escrit com a indicador de qualitat és limitada. D'una banda, les queixes de la ciutadania capturen la insatisfacció més que la satisfacció, ja que dins el rang de ciutadans no prou insatisfets per presentar un escrit, el rang de satisfacció amb el servei pot ser molt variable, i res no en coneixem. En segon lloc, el nombre d'escrits presentats no és només funció de la mala qualitat del servei sinó que podria estar capturant diferències culturals entre territoris, o fins i tot aspectes positius del funcionament de l'administració de justícia, com ara la percepció d'una més alta receptivitat i capacitat de resposta de l'administració a les queixes dels ciutadans.

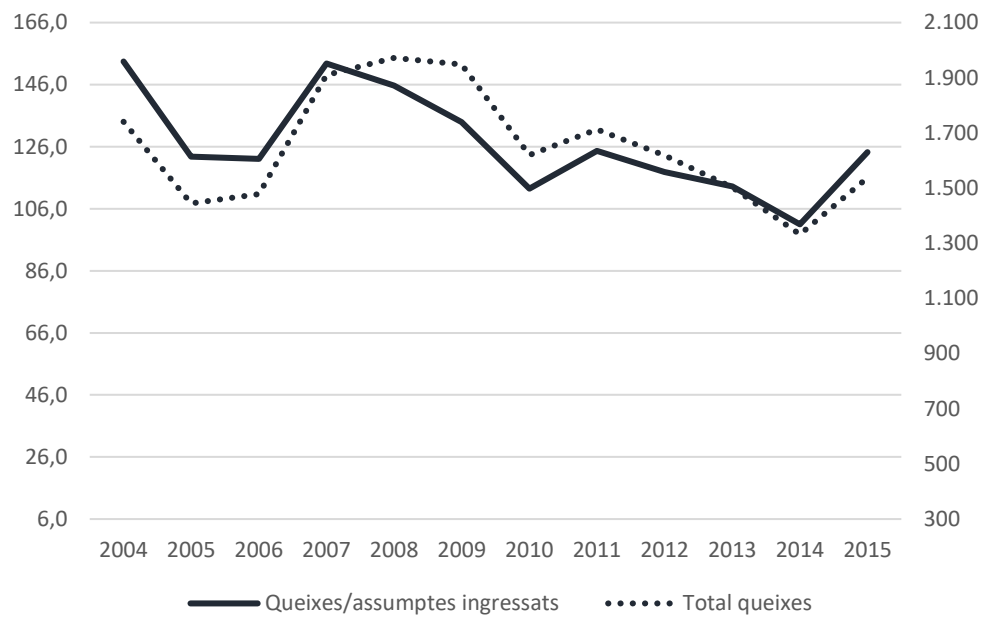
El nombre de reclamacions, denúncies, suggeriments i peticions presentades per escrit ha augmentat de manera notable entre 2014 i 2015: de 1.332 a 1.537. Això representa un increment d'un 15,4%. Per aquest motiu, les queixes per cada 100.000 assumptes ingressats s'han incrementat un 23,0% (de les 101,0 a les 124,2), un percentatge superior al de queixes, ja que al mateix temps que s'ha incrementat el nombre de queixes s'ha reduït el d'assumpes ingressats (Taula 2.19).

**Taula 2.19 Reclamacions, denúncies, suggeriments i peticions presentades per escrit
(Catalunya, 2014-2015)**

Queixes		
Any	Queixes per cada 100.000 assumptes ingressats	Queixes totals presentades
2014	101,0	1.332
2015	124,2	1.537
Evolució		

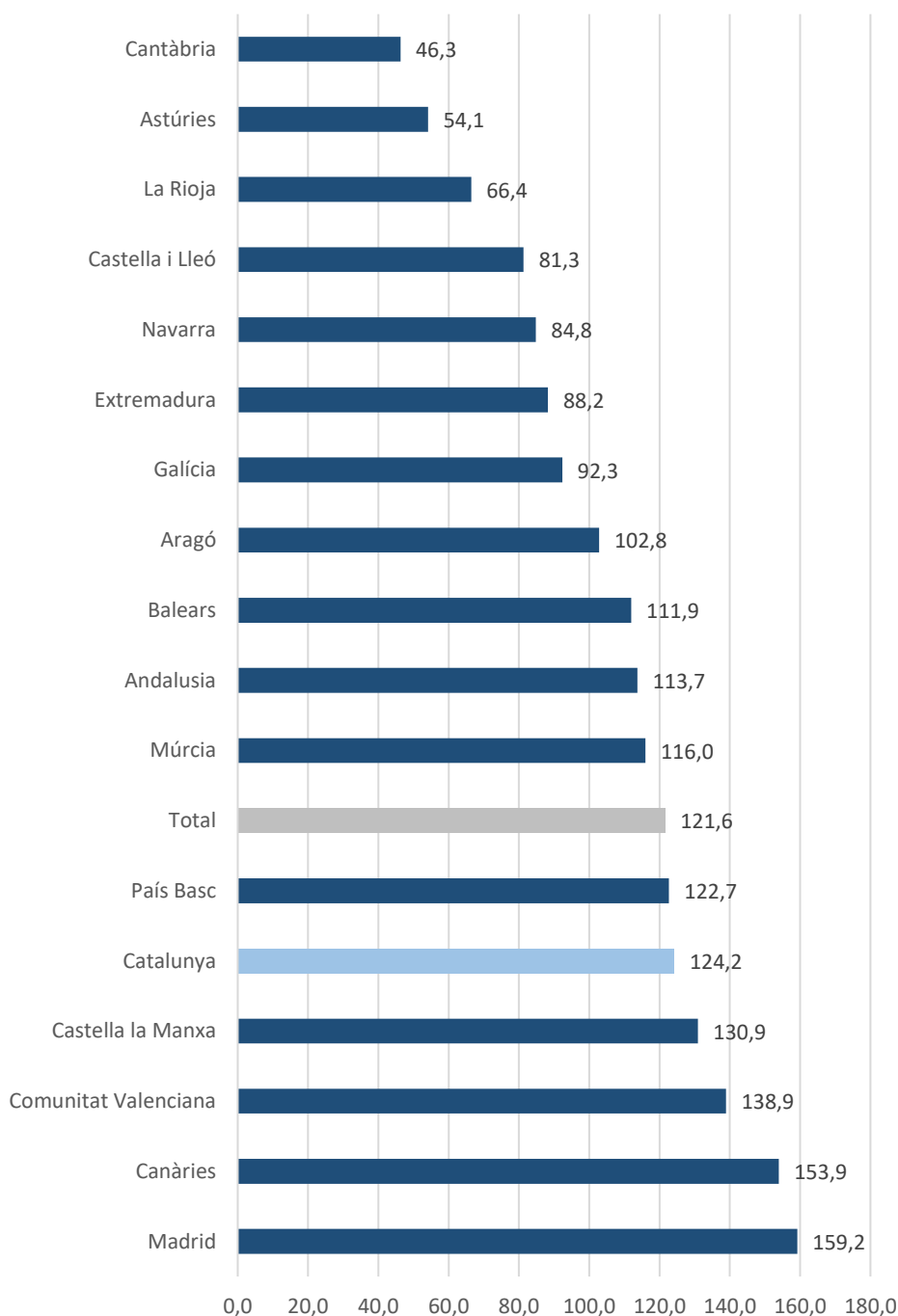
L'augment de queixes dels usuaris representa un canvi de tendència respecte l'evolució a la baixa que aquest indicador havia tingut entre 2007 i 2014. No obstant això, el Gràfic 2.42 mostra que és un indicador amb una certa volatilitat, amb la qual cosa caldrà esperar el 2016 per conèixer si el valor de 2015 ha estat el primer d'una tendència a l'alça o bé, per contra, ha estat només una breu discontinuïtat.

**Gràfic 2.42: Reclamacions, denúncies, suggeriments i peticions presentades per escrit
(Catalunya, 2014-2015)**

En perspectiva comparada, Catalunya es troba entre les Comunitats Autònomes en què hi ha un major nombre de queixes dels usuaris respecte el volum d'assumpes: les 124,2 per cada 100.000 assumpes ingressats de Catalunya es troben lleugerament per sobre les 121,6 de la mitjana espanyola, i situen Catalunya en la cinquena posició del rànquing, liderat per la Comunitat de Madrid amb 159,2. Cantàbria, Astúries i La Rioja són les CCAA on els ciutadans menys es queixen del servei (Gràfic 2.43).

Gràfic 2.43: **Reclamacions, denúncies, suggeriments i peticions presentades per escrit per cada 100.000 assumpes ingressats, 2015**

2.6 La validesa i fiabilitat dels indicadors de l'activitat judicial

Les dades exposades en aquest capítol provenen de l'estadística judicial que publica el CGPJ, tal i com hem exposat a la secció introductòria. Una de les particularitats d'aquesta font estadística és la utilització de l'assumpte com a unitat de mesura de l'activitat judicial. Així, els diversos indicadors d'utilització, eficiència i qualitat de la justícia es basen en diverses fórmules que tenen en comú l'ús del nombre d'assumpptes ingressats o dels assumpptes resolts al llarg d'un determinat període de temps.

Això no obstant, la validesa d'aquest indicador és força discutida: Pérez del Blanco (2013) destaca que el concepte "assumpte" és de creació pròpia per als informes d'estadística judicial del CGPJ, ja que no existeix cap concepte anàleg ni en la normativa processal ni en la doctrina. D'altra banda, un cop realitzada una anàlisi exhaustiva de l'informe "La justicia dato a dato" de 2011, el mateix autor conclou que molts dels assumpptes comptabilitzats "presenten una rellevància processal relativa, bé perquè comporten una tramitació pràcticament nul·la, bé perquè no generen activitat jurisdiccional de cap tipus o perquè son tramitats per òrgans no jurisdiccionals o, fins i tot, perquè ja han estat computats sota una altra figura processal", la qual cosa mena a nombroses duplicitats. Per part nostra, podem corroborar que la Secció d'Estadística Judicial del CGPJ no ha atès el nostre requeriment d'aclarir com es genera el còmput d'assumpptes ingressats o resolts, és a dir, no ha respost què es compta com a assumpte i què no, en fer la consulta a les 465 taules que constitueixen la base de dades primària, a l'hora de generar els informes estadístics.

Entre els factors que qüestionen la validesa de l'indicador "assumpte" com a mesura d'activitat judicial, Pérez de Blanco en destaca els següents (referits sempre a l'informe de 2011):

- En l'ordre civil, les mesures cautelars, els incidents relatius a mesures en procediments matrimonials, els processos monitoris transformats en declaratius, els procediments que s'arxiven i són remesos als jutjats de violència contra la dona i la tramitació dels recursos devolutius davant la Audiència Provincial, el Tribunal Superior de Justícia i el Tribunal Suprem es compten dues vegades malgrat constituir incidents o fases d'un mateix procés. D'altra banda, tots els monitoris interposats consten com a "assumpptes ingressats", malgrat que el 94% no genera cap activitat jurisdiccional declarativa rellevant, i el 6% que es transforma en un procediment ordinari es compta dues vegades. Igualment, els procediments en matèria de família no contenciosos també es recullen com a "assumpptes ingressats" malgrat que requereixen una activitat jurisdiccional molt limitada. Finalment, només el 30% dels "assumpptes resolts" ho són mitjançant sentència, la resta es resol per interlocutòries i decrets, malgrat que un procediment civil pròpiament dit hauria d'acabar sempre amb un pronunciament sobre el fons de l'assumpte en forma de sentència.
- En l'ordre penal, consten com a assumpptes ingressats tots els procediments en fase d'instrucció, tot i que el 78% conclou en aquesta mateixa fase sense menar a cap tipus d'activitat jurisdiccional i, en la majoria dels casos, a una activitat procedimental

irrellevant, ja que se sobreseuen pel mer pas del temps. En qualsevol cas, l'estadística judicial no informa sobre la informació que es recopila i la forma en que es clou la fase d'instrucció, amb la qual cosa no es pot apreciar la càrrega de treball que implica. També les diligències prèvies són computades indiscriminadament com a assumptes, encara que en la majoria no donin lloc a la formació d'un procediment abreujat, i en els casos que es produeix, es computen de nou. Finalment, els processos que passen per més d'un òrgan judicial al llarg de la seva tramitació es computen cada vegada com un assumpte resolt i com un nou assumpte ingressat. Per tant, "no és només que es computi la fase d'instrucció encara que se sobresegui, és que la fase d'instrucció de vegades es computa diverses vegades en l'estadística judicial".

- En l'ordre contenciós administratiu, només el 63,5% dels assumptes es resolen mitjançant sentència, amb la qual cosa un 37,5% dels assumptes implica activitat jurisdiccional nul·la o reduïda.
- De forma similar, el 34,0% dels casos de la jurisdicció social es clouen de forma anticipada, mitjançant decrets dictats en actes de conciliació o altres interlocutòries i decrets, sense que es discriminin dels assumptes en els que existeix un pronunciament sobre el fons de l'assumpte.

En síntesi, l' "assumpte" com a indicador de l'activitat judicial té un grau baix de validesa, és a dir, no mesura veritablement allò que pretén mesurar. Així, entre els assumptes ingressats s'hi inclouen procediments sense caràcter jurisdiccional, procediments assignats a personal no jurisdiccional, procediments que no constitueixen un procés en sentit estricte sinó que són tràmits accessoris a un altre procediment principal, o diverses fases d'un mateix procés que es computen repetidament. Igualment, es computen junts i es tracten de forma homogènia assumptes de rellevància processal molt diversa i que impliquen una càrrega de treball igualment dispar, sense fer-ne cap tractament estadístic diferenciat. Finalment, es computen com a "assumpes resolts" i sense distingir-los, tant processos que culminen amb sentència sobre el fons de l'assumpte, com altres que culminen sense sentència, i en els que ni tan sols existeix activitat jurisdiccional.

Això no obstant, l'estabilitat tant en els criteris i procediments de recollida de dades com en l'algorisme de consulta sobre la base de dades que el CGPJ realitza des de 2004 per estimar el nombre d' "assumpes" ingressats i resolts per als informes "La justícia d'ato a dato" fan que la mesura, malgrat ser poc vàlida, sigui raonablement fiable: és a dir, una mateixa situació d'activitat judicial mesurada repetidament dona lloc a una mesura molt similar, ja que bona part de l'error de mesura és constant. Això té un avantatge: permet realitzar comparacions entre territoris i al llarg del temps, ja que la part constant de l'error s'elimina en fer comparacions. Dit en altres paraules, la quantificació dels "assumpes" no serveix per mesurar l'activitat judicial, però permet mesurar canvis o diferències en l'activitat judicial, si bé de forma poc precisa. Per aquest motiu, al llarg d'aquest capítol hem posat l'èmfasi en les tendències temporals i en la comparació de Catalunya amb l'Estat, més que en el valor de l'indicador en termes absoluts.

En qualsevol cas, escau amb urgència una anàlisi a fons del sistema d'estadística judicial per determinar quines variables s'usen per a la caracterització de l'activitat judicial i quines queden excloses, entre les dades primàries que el CGPJ publica (això és, les dades originals en les que es basen els informes "La justicia dato a dato"). Així mateix, establir les desagregacions oportunes a fi que el seguiment d'aquests indicadors no només permeti detectar dinàmiques temporals, de millora o empitjorament, o fer comparacions entre Comunitats Autònomes, sinó que permeti estimar, de forma precisa l'activitat de l'Administració de Justícia, fer-ne comparacions internacionals i emprar la informació per guiar processos de millora.

Cal dir, finalment que aquestes crítiques i limitacions se centren en el tractament secundari de la informació que fa el CGPJ en el seu informes estadístic anual "La justicia dato a dato". Pel que fa a la qualitat de la informació primària (això és, de les dades que els diversos jutjats i tribunals introdueixen al sistema sota la coordinació dels lletrats al servei de l'administració de justícia), n'ignorem la qualitat.

2.7 Aspectes rellevants de la qualitat de la justícia no coberts pel sistema d'indicadors

En el capítol anterior hem esmentat que els sistemes d'avaluació de les administracions de justícia solen estructurar-se en tres grans eixos: l'eficiència, la qualitat i la independència. Dintre de cadascun d'aquests eixos, cadascun dels sistemes d'avaluació identifica diversos paràmetres i els seus corresponents indicadors, i en fa el seguiment al llarg del temps. En aquesta secció recuperem els paràmetres identificats als exemples internacionals i els comparem amb els que hem usat en les seccions 2.2 a 2.6 d'aquest capítol per avaluar l'administració de justícia a Catalunya, emprant dades de l'estadística judicial CGPJ. Sobre la base d'aquesta comparació, identifiquem quins paràmetres rellevants resten satisfactòriament coberts, parcialment coberts, o sense cobrir en el nostre sistema de seguiment.

En primer lloc, en el marc de la caracterització de l'**eficiència**, els paràmetres que vàrem detectar en els exemples internacionals estaven referits als fluxos i estoc de casos, la ponderació dels casos amb els recursos disponibles, l'eficiència econòmica de l'administració de justícia, i l'eficàcia en l'execució.

- El sistema d'indicadors que hem presentat permet descriure els fluxos d'entrada, resolució i acumulació de casos emprant els dos indicadors estàndard en l'àmbit internacional: la taxa de resolució (el nombre de casos resolts al llarg de l'any respecte el de casos ingressats al mateix any) i la taxa de pendència (el nombre de casos resolts respecte el de casos acumulats al final de l'any), si bé amb les limitacions indicades a la secció anterior, referides a l'ús de l'assumpte com a unitat de mesura i la manca de desagregacions per tipus d'assumpte.
- En segon lloc, cal dir que la descripció dels fluxos d'assumpes resulta poc informativa sinó es referència amb els recursos disponibles. En aquest sentit, hem pogut determinar el nombre d'assumpes ingressats o resolts per jutge o magistrat, però no

hem pogut ponderar quina càrrega de treball representen aquests assumptes, i si la plantilla de recursos humans està ben dimensionada per poder-los resoldre amb diligència. Per fer-ho, caldria convertir tant els assumptes com la plantilla judicial a una unitat comuna per caracteritzar la càrrega de treball i la capacitat de treball que representen, respectivament, i identificar possibles desequilibris.

- El nostre sistema d'indicadors no permet avaluar l'eficiència econòmica de l'administració de justícia, en termes del cost per cas, per manca, d'una banda, d'informació pressupostària completa i, de l'altre, de la possibilitat de poder agregar els diversos assumptes que poden constituir un únic cas.
- Finalment, hem pogut descriure els fluxos, taxa de resolució i pendència de les execucions de les sentències, però no l'acompliment dels terminis fins que s'han fet efectives.

En relació amb la caracterització de la **qualitat**, en els sistemes d'indicadors revisats hem detectat diversos paràmetres rellevants referits a l'accessibilitat de la justícia, la qualitat de les sentències, la percepció de qualitat de la justícia, la qualitat en els procediments, la justícia procedimental i el respecte als drets.

- L'accessibilitat de la justícia és un dels paràmetres que resten plenament descoberts en el nostre sistema d'avaluació, ja que no hem trobat fonts d'informació que s'hi referissin. Els indicadors que hi fan referència solen tractar qüestions tals com la comunicació i disponibilitat d'informació per part dels ciutadans, l'accés i la comunicació electrònica, les taxes d'accés o l'assistència jurídica gratuïta.
- Dintre del sistema d'avaluació que hem presentat en aquest capítol, hem emprat tres indicadors que intenten aproximar-se a la qualitat de les sentències i que són d'ús habitual en altres sistemes: el percentatge de sentències que han estat dictades per jutges de carrera, el percentatge de les sentències que han estat recorregudes, i el percentatge de les sentències recorregudes que han estat anul·lades o revocades, totalment o parcialment, en segona instància. L'assumpció sobre la qual es basen aquests indicadors indirectes és que les qualificacions del jutge estan directament associades a la qualitat de les sentències que dicta i, per contra, la probabilitat de recurs i revocació hi està inversament associada.
- En el marc de la qualitat del procediment el nostre sistema inclou, en primer lloc, indicadors de durada dels casos, com fan la major part dels sistemes d'avaluació internacionals revisats al capítol 1, tant dels que han estat resolts al llarg de l'any com dels que resten pendents de resolució al final de l'any. Això no obstant, el fet que el CGPJ barregi en un mateix indicador la durada d'assumpptes de naturalesa diversa, així com l'absència d'una referència sobre quina és la durada raonable de cada assumpte, ens impedeix interpretar l'indicador adequadament. En aquest sentit, escauria complementar la caracterització de la durada amb un indicador que informés sobre quin percentatge d'assumpptes o processos de diferents tipus s'han resolt dins d'un

període que representi el mínim de diligència exigible o el màxim de temps legalment establert.

- Sobre la qualitat del procediment, hem emprat també l'indicador dels judicis celebrats respecte els assenyalats com a mesura de la certesa de la data de judici. No hem pogut aplicar, per contra, altres indicadors de qualitat del procediment, com ara la proporció d'altres esdeveniments processals rellevants, més enllà dels judicis, que es realitzen en la data en què estaven programats en primer lloc, la puntualitat horària en la celebració del judici (existeix un precedent en l'enquesta de l'ICAB de 2014); o l'exactitud, integritat i accessibilitat de l'expedient judicial, que consisteix a revisar una mostra aleatòria d'arxius sobre casos i documentar el temps que es triga a trobar cada arxiu (accessibilitat), si el sumari reflecteix de forma precisa el que conté l'expedient del cas (exactitud), i si tots els documents aportats davant el jutjat o tribunal consten a l'expedient (integritat).
- Una aproximació alternativa a la qualitat identificada a la literatura fa referència a les percepcions dels ciutadans en general, dels ciutadans que han estat usuaris de l'administració de justícia, o dels professionals que hi tenen relació, ja siguin advocats o els mateixos funcionaris de l'administració de justícia, jutges o magistrats. Aquesta aproximació no es basa en registres administratius sinó en enquestes, en les quals es pregunta sobre una diversitat d'ítems, ja sigui sobre els resultats de la seva interacció amb la justícia, sobre processos concrets o sobre el que alguns sistemes d'avaluació anomenen la justícia procedimental (és a dir, que al marge del resultat del seu cas, l'usuari tingui la percepció que ha tingut l'oportunitat d'expressar-se en les seves pròpies paraules, que ha rebut l'atenció adequada i que s'ha sentit escoltat i respectat). L'ús d'aquesta aproximació a la qualitat en el marc d'un sistema continuat d'avaluació requereix la realització sistemàtica d'enquestes. A Catalunya, malgrat que hem identificat algunes experiències esporàdiques (la majoria d'àmbit estatal, sense possibilitat de desagregar-ne els resultats) no n'existeix cap que es repeteixi de forma sistemàtica, excepte algunes preguntes dels baròmetres del Centro de Investigaciones Sociológicas.
- L'únic indicador que hem emprat en el nostre sistema d'avaluació relacionat amb la percepció de qualitat per part dels usuaris és la quantitat de queixes presentades per escrit respecte el total d'assumptes ingressats al llarg de l'any. Tal com hem comentat en aquest capítol, tanmateix, aquest indicador captura millor la insatisfacció que la satisfacció amb l'administració de justícia.
- Altres indicadors de qualitat fan referència a les garanties i el respecte els drets, especialment en l'àmbit penal. En aquest sentit, havíem identificat indicadors tals com els dies de detenció prejudicials, desagregades segons característiques sociodemogràfiques dels detinguts, que no hem pogut usar en el nostre sistema d'avaluació per manca de fonts d'informació.

Finalment, el nostre sistema d'avaluació no cobreix la **independència**, el tercer eix principal dels sistemes internacionals revisats. Els indicadors usats per mesurar-la es basen en les

percepcions de la ciutadania, usuaris i professionals, la qual es recull a través d'enquestes, així com d'alguns elements estructurals de les administracions de justícia, com ara la composició i funcions del CGPJ o els criteris de distribució dels casos entre jutges o els procediments de recusació i renúncia entre jutges.

En el capítol següent presentem els resultats d'una enquesta panel realitzada a una mostra d'advocats a Catalunya, i que ha estat dissenyada expressament per a aquest informe d'avaluació. En aquesta enquesta tractem alguns dels aspectes que han quedat descoberts en el sistema d'indicadors basat en els registres administratius de l'estadística judicial que hem presentat en aquest capítol.

3. El Panel d'Advocats per l'Avaluació de l'Administració de Justícia: resultats de les onades 1 i 2 de 2016

3.1 Introducció

L'avaluació de l'Administració de Justícia des del punt de vista dels interessos dels ciutadans troba una gran limitació en el tipus de dades disponibles en l'estadística judicial. Com hem vist en els dos capítols anteriors, les fonts de dades facilitades pel Consell General del Poder Judicial fan referència, fonamentalment, als recursos assignats i a l'activitat del sistema judicial, i només estan indirectament relacionades amb la qualitat i l'efectivitat de l'administració de justícia.

Per aquest motiu, en el marc de l'elaboració d'aquest informe, l'Observatori Social i Econòmic de la Justícia ha impulsat una iniciativa pionera per generar dades originals sobre la qualitat i funcionament de l'Administració de Justícia a Catalunya: la creació d'un **panel d'Advocats** que, de forma trimestral i mitjançant un qüestionari en línia, aporten informació sobre la seva darrera experiència amb una sèrie d'actes judicials (com ara l'admissió a tràmit d'una demanda, els assenyalaments, les sentències, o les demandes d'execució), amb un especial èmfasi en diferents aspectes de la qualitat d'aquests actes.

L'anàlisi d'aquesta informació ha de permetre, en el futur, publicar un informe anual sobre l'estat de l'administració de justícia a Catalunya, incloent l'anàlisi de tendències temporals i de les diferències entre jurisdiccions, així com identificar oportunitats de millora. En aquesta primera edició, presentem els primers resultats de les dues primeres onades realitzades a maig i octubre de 2016.

El qüestionari

El Panel d'advocats compta amb dos qüestionaris: un de general, per als lletrats dels ordres jurisdiccionals civil, social i contenciós administratiu, i un d'especial per a la jurisdicció penal.

El qüestionari general cobreix les següents dimensions de la qualitat: el temps transcorregut fins a l'admissió a tràmit de les demandes; el període comprés entre la notificació i la data dels assenyalaments; la suspensió dels assenyalaments; el temps transcorregut entre la presentació d'una demanda i la sentència en primera i/o segona instància; la qualitat de la sentència des del punt de vista del lletrat, tenint en compte la valoració probatòria, la fonamentació i la congruència; l'idioma de tramitació del procés i de redacció de les sentències; el temps transcorregut entre les demandes d'execució i la seva conclusió; la identificació de causes d'ineficàcia en l'execució processal; la percepció que el cost econòmic impedeix l'ús de la justícia per part dels ciutadans; i la qualitat del tracte dispensat als lletrats per part de jutges, magistrats, lletrats al servei de l'administració de justícia i el personal dels jutjats.

El qüestionari de la jurisdicció penal, a més, incorpora preguntes sobre la durada de les instruccions; la qualitat del tracte dispensat pel sistema de justícia penal a les víctimes de delictes; el grau de protecció dels drets de les persones que compleixen pena de presó concedit per l'administració penitenciària i pels jutjats de vigilància penitenciària; i la identificació de causes d'indefensió en els processos penals.

La mostra

La mostra de l'any 2016 ha estat constituïda per 70 lletrats, els quals han respost el qüestionari en dues onades (realitzades a juny i octubre) que feien referència a la seva darrera experiència en diversos actes judicials en els períodes compresos entre febrer i maig (per a l'onada de juny) i juliol a setembre (per a l'onada d'octubre). En total, per tant, esperàvem obtenir un total de 140 observacions (70 lletrats multiplicats per 2 onades).

En aquest primer any, la participació al panel s'ha produït a invitació dels diversos col·legis d'advocats de Catalunya, i ha estat, òbviament, voluntària. Tot i que la mostra no ha estat aleatòria, s'ha intentat respectar el pes relatiu de les diverses jurisdiccions i territoris de Catalunya aplicant els següents criteris:

- Per jurisdiccions, 22 advocats de la jurisdicció penal, 22 de la civil, 13 de laboral i 13 de la de contenciosa administrativa.
- A nivell territorial, almenys un advocat de cadascun dels 14 col·legis d'advocats de Catalunya (no necessàriament un per cada jurisdicció), i que almenys el 45% pertanyessin al Col·legi d'Advocats de Barcelona.

A la pràctica, la taxa de resposta al panel ha estat del 74,3% en la primera onada i el 68,6% en la segona, la qual cosa conforma una taxa de resposta del 71,4% pel total de 2016, això és, 100 observacions de les 140 previstes.

Taula 3.1 Taxa de resposta a les onades 1 i 2 (2016)

	Respostes	Taxa de resposta
1a onada	52/70	74,3%
2a onada	48/70	68,6%
Total 2016	100/140	71,4%

Dels lletrats participants, un 67,1% ha respost ambdós qüestionaris, un 8,5% n'ha respost només un, i un 24,3% no n'ha arribat a respondre'n cap, malgrat que, teòricament, tots els lletrats participants s'hi havien postulat voluntàriament.

Taula 3.2 Membres del panel segons la intensitat de participació, 2016

Participants al panel	N	%
Han respost les dues onades	47	67,1%
Han respost només la 1a onada	5	7,1%
Han respost només la 2a onada	1	1,4%
No han respost cap onada	17	24,3%
Total	70	100,0%

La Taula 3.3, a la pàgina següent, mostra una concentració de no-respostes en els col·legis de Barcelona i Granollers, la qual cosa sembla indicar que en aquestes dues organitzacions hi ha hagut problemes de comunicació en el procés de reclutament dels participants.

D'altra banda es detecta una menor taxa de resposta entre les lletrades que entre els lletrats, i no s'identifiquen grans diferències per ordres jurisdiccionals (destaca, solament, una participació lleugerament més alta en el penal). Per edats, només es possible conèixer la dels advocats que han participat al Panel.

Taula 3.3 Descripció de la mostra original i dels participants finals, 2016

	Participants que han respost almenys una onada		Mostra original	
Gènere	N	%	N	%
Homes	36	67,9%	44	62,9%
Dones	17	32,1%	26	37,1%
Edat				
<30	0	0,0%	-	-
30-39	9	17,0%	-	-
40-49	21	39,6%	-	-
50-59	18	34,0%	-	-
>=60	4	7,5%	-	-
Desconeguda	1	1,9%	-	-
Ordre jurisdiccional				
Civil-mercantil	17	32,1%	22	31,4%
Contenciós administratiu	9	17,0%	13	18,6%
Laboral	9	17,0%	13	18,6%
Penal	18	34,0%	22	31,4%
Col·legi professional				
Barcelona	19	35,8%	31	44,3%
Figueres	1	1,9%	1	1,4%
Girona	5	9,4%	6	8,6%
Granollers	2	3,8%	4	5,7%
Lleida	3	5,7%	4	5,7%
Manresa	1	1,9%	1	1,4%
Mataró	2	3,8%	3	4,3%
Reus	3	5,7%	3	4,3%
Sabadell	4	7,5%	4	5,7%
Sant Feliu	2	3,8%	2	2,9%
Tarragona	4	7,5%	4	5,7%
Terrassa	5	9,4%	5	7,1%
Tortosa	1	1,9%	1	1,4%
Vic	1	1,9%	1	1,4%
Total	53	100,0%	70	100,0%

3.2 Síntesi dels resultats

La durada dels procediments

L'admissió a tràmit de demandes a Catalunya el 2016 ha trigat, de mitjana, 38,9 dies.

Els assenyalaments notificats el 2016 han estat programats, de mitjana, per a una data 128,9 dies (4,2 mesos) posterior a la data de la notificació de l'assenyalament. En un 25,0% dels casos, l'acte assenyalat s'ha acabat suspenent.

Les sentències de primera instància han estat notificades, de mitjana, transcorreguts 620,4 dies (20,4 mesos) respecte la data en què es va presentar la demanda. En el cas de les sentències de segona instància, el temps mitjà transcorregut des de la presentació de la demanda fins a la sentència va ser de 577,3 dies (19,0 mesos).

En el cas de la jurisdicció penal, la instrucció més antiga en la que està intervenint l'advocat té una durada acumulada mitjana de 2.248,5 dies (6,2 anys), amb un valor màxim de 4.901 (13,4 anys).

La qualitat de les sentències

Els advocats catalans valoren amb un 3,4 sobre 5 la qualitat de la darrera sentència de primera instància que els ha estat notificada, prenent en consideració la valoració probatòria, la fonamentació jurídica i la congruència de la sentència. Un 20,5% consideren que la qualitat de la darrera sentència que els ha estat notificada era baixa o molt baixa, per un 51,1% de valoracions altes o molt altes.

Els advocats catalans valoren, igualment, amb un 3,4 sobre 5 la qualitat de les sentències de segona instància. Un 19,5% de les sentències rep una valoració baixa o molt baixa, per un 51,2% que rep una valoració alta o molt alta.

La qualitat del tracte

La qualitat del tracte rebut en la darrera actuació processal ha estat qualificada, de mitjana, amb un 3,6 sobre 5 en referència al jutge o magistrat; un 3,3 en el cas del lletrat al servei de l'administració de justícia; i amb un 3,6 en el cas del personal del jutjat. Reben una qualificació baixa o molt baixa per part de l'advocat un 13,4% de les interaccions amb el jutge i magistrat; un 20,9% de les interaccions amb lletrats al servei de l'administració de justícia i un 11,0% de les interaccions amb el personal del jutjat.

En el cas de la justícia penal, els advocats valoren amb un 2,9 sobre 5 el tracte dispensat pel sistema de justícia penal a les víctimes de delictes. Un 27,8% de les valoracions responen a una qualificació baixa o molt baixa, i no hi ha hagut cap valoració molt alta.

Les demandes d'execució

Les demandes d'execució que han clos el 2016 ho han fet, de mitjana, 1.051,7 dies (2,9 anys) després d'haver estat presentades.

La demanda d'execució no conclosa més antiga, excloent els processos matrimonials per jurisdicció civil, tenia una durada acumulada mitjana de 2.055,8 dies (5,6 anys), amb un valor màxim de 7.538 dies (20,6 anys).

L'ús de la justícia

Un 62,7% dels advocats consideren que al llarg de 2016 han tingut algun client que ha deixat de promoure un procés o interposar un recurs per motiu del cost econòmic.

La protecció dels drets de les persones que compleixen pena de presó

El grau de protecció dels drets de les persones que compleixen penes de presó dispensat per l'administració penitenciària i pels jutjats de vigilància penitenciària, rep una valoració mitjana de 2,8 sobre 5 per part dels advocats, amb un 38,9% de valoracions baixes o molt baixes, i cap valoració molt alta.

L'ús del català

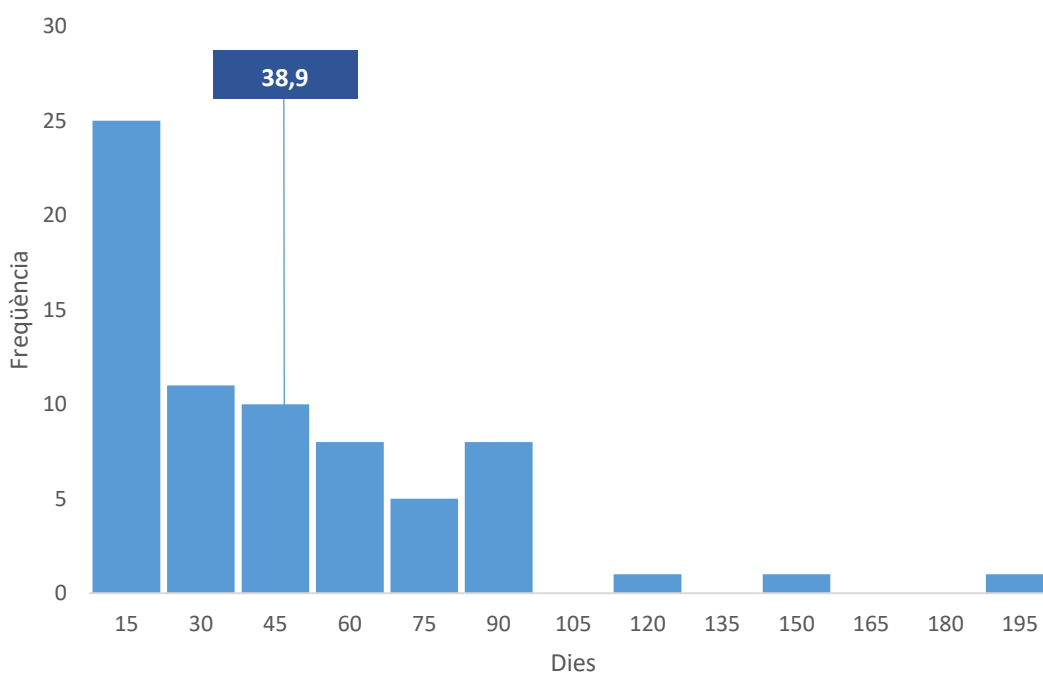
El 6,9% de les sentències de primera instància i un 12,2% de les de segona instància l'any 2016 ha estat redactada en català.

L'idioma exclusiu o predominant en què s'havia tramitat el procés havia estat el català en el 14,9% dels casos en primera instància, i en el 19,5% en segona instància.

3.3 Admissió a tràmit de demandes

“En relació amb la darrera demanda que ha estat admesa a tràmit, en un procediment en el que hagueu intervingut com a demandant o demandat, indiqueu, si us plau, en quina **data** es va presentar la demanda i en quina data va ser admesa a tràmit.”

Gràfic 3.1 Temps transcorregut fins a l'admissió a tràmit d'una demanda (en dies)

Taula 3.4 Temps transcorregut fins a l'admissió a tràmit d'una demanda (en dies)

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	45,8	30
Contenciós administratiu	34,5	11
Laboral	33,6	16
Penal	33,3	13
Total	38,9	70

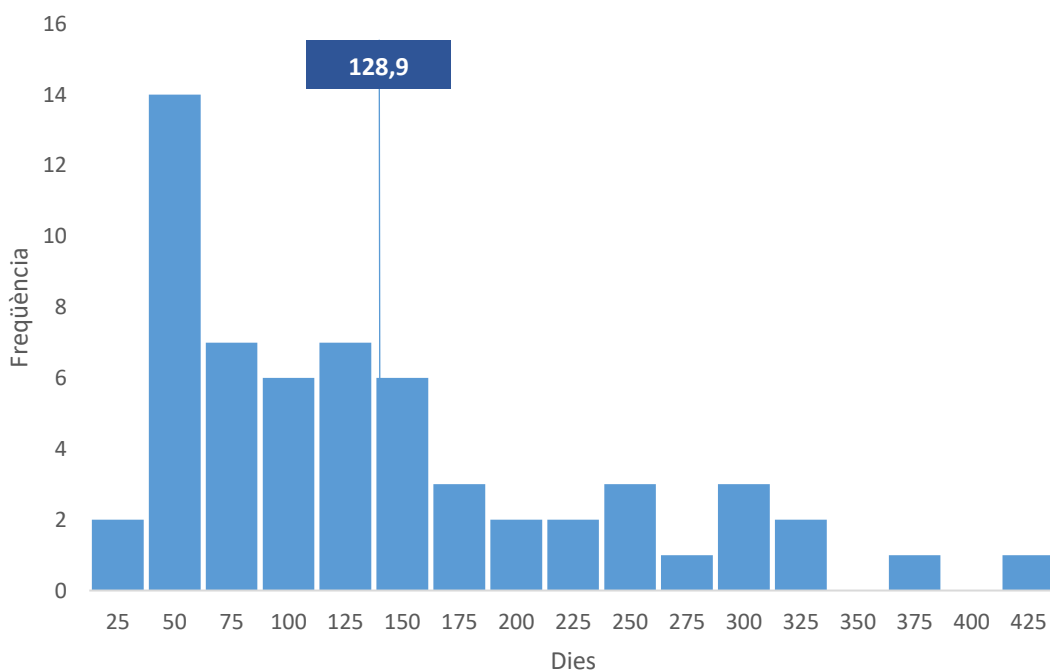
Valor mínim	1
Valor màxim	182

3.4 Assenyalaments

“En relació amb el darrer assenyalament d'un acte que us ha estat notificat indiqueu, si us plau, en quina **data** us va ser notificat l'assenyalament i per a quina data ha estat assenyalat l'acte en qüestió”

* S'entén per "acte" qualsevol actuació en què sigui necessària la presència del titular de l'òrgan judicial (judici, vista, audiència, etc.)

Gràfic 3.2 Temps transcorregut fins a l'assenyalament de l'acte judicial (en dies)

Taula 3.5 Temps transcorregut fins a l'assenyalament de l'acte judicial (en dies)

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	84,5	33
Contenciós administratiu	191,0	11
Laboral	177,8	16
Penal		
Total	128,9	60

Valor mínim	19
Valor màxim	418

“En relació amb el darrer assenyalament d'un acte que s'havia de celebrar en el període de referència, indiqueu, si us plau, si l'acte es va **suspender**”

Taula 3.6 Assenyalaments suspesos (en %)

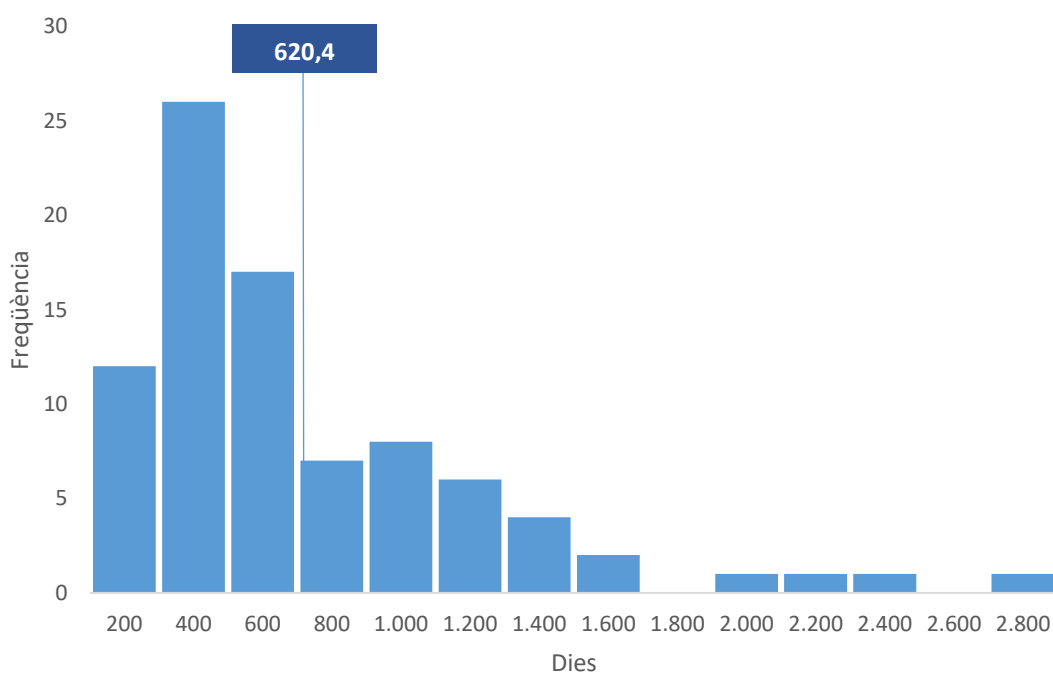
Ordre jurisdiccional	% suspesos	N
Civil-mercantil	30,3%	33
Contenciós administratiu	22,2%	9
Laboral	16,7%	18
Penal		
Total	25,0%	60

3.5 Sentències de primera instància

“En relació amb la darrera sentència de primera instància que us ha estat notificada, indiqueu, si us plau, en quina **data** es va presentar la demanda i en quina **data** s'ha pronunciat la sentència”

* sense considerar les sentències derivades d'un aplanament o els casos en els que el procés ha finalitzat per acord.

Gràfic 3.3 Temps transcorregut fins a la sentència, 1a instància (en dies)

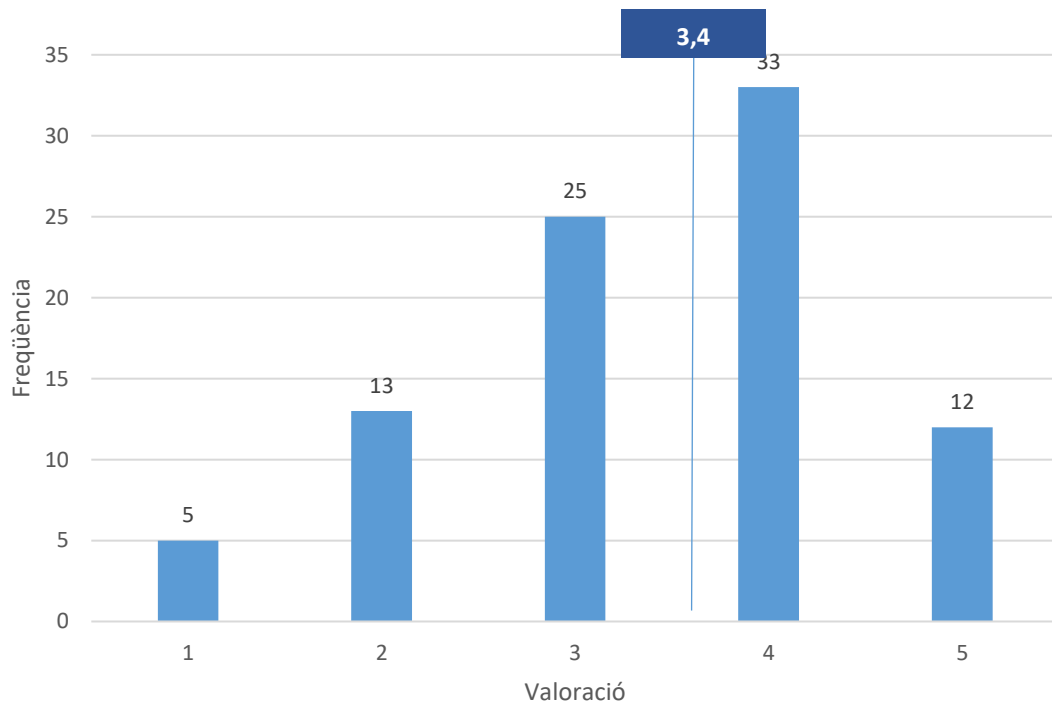
Taula 3.7 Temps transcorregut fins a la sentència, 1a instància (en dies)

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	391,7	28
Contenciós administratiu	620,0	12
Laboral	383,8	17
Penal	980,0	29
Total	620,4	86

Valor mínim	2
Valor màxim	2.729

“En relació amb la darrera sentència de primera instància que us ha estat notificada, valoreu, si us plau, la **qualitat de la sentència** (en una escala de l'1 al 5, essent 1 la valoració més baixa i 5 la valoració més alta) tenint en compte la valoració probatòria, la fonamentació jurídica i la congruència de la sentència”

Gràfic 3.4 Valoració de la qualitat de la sentència, primera instància

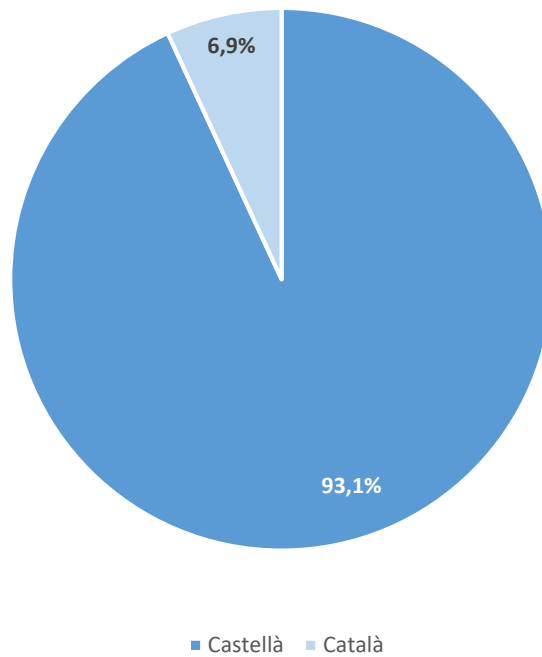
Taula 3.8 Valoració de la qualitat de la sentència, primera instància

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	3,2	29
Contenciós administratiu	3,5	13
Laboral	3,2	17
Penal	3,6	29
Total	3,4	88

Sentit de la sentència (per al lletrat que respon)	Mitjana	N
Favorable	3,8	51
Parcialment favorable / desfavorable	3,3	15
Desfavorable	2,6	22
Total	3,4	88

“En relació amb la darrera sentència de primera instància que us ha estat notificada, indiqueu, si us plau, en quin **idioma** estava redactada la sentència”

Gràfic 3.5 Idioma de redacció de la sentència, primera instància

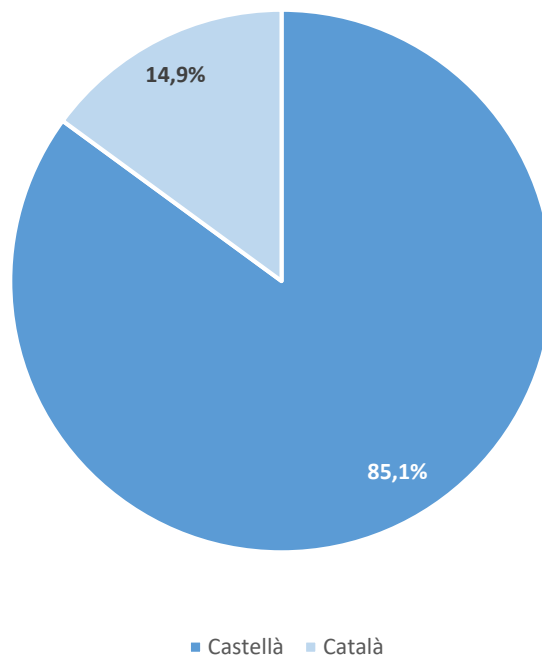

Taula 3.9 Idioma de redacció de la sentència, primera instància

Ordre jurisdiccional	Castellà	Català	N
Civil-mercantil	27	2	29
Contenciós administratiu	12	1	13
Laboral	14	2	16
Penal	28	1	29
Total	81	6	87

“En relació amb la darrera sentència de primera instància que us ha estat notificada, indiqueu, si us plau, en quin **idioma** s'ha tramitat (exclusivament o predominantment) el procés en el qual s'ha dictat la sentència”

Gràfic 3.6 Idioma en què s'ha tramitat el procés, primera instància

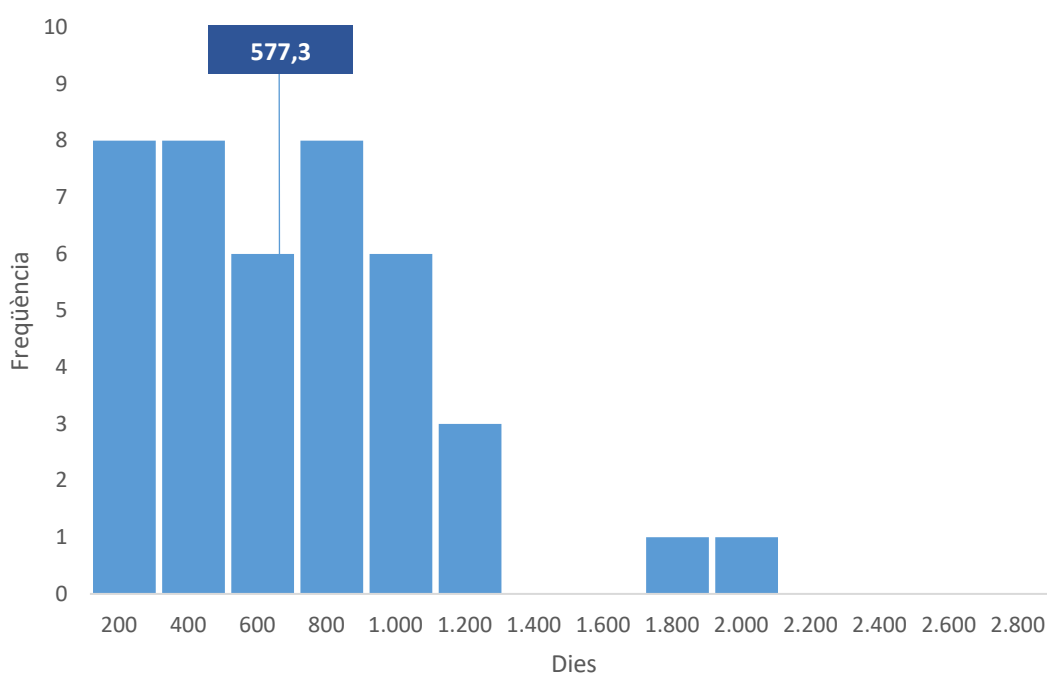
Taula 3.10 Idioma en què s'ha tramitat el procés, primera instància

Ordre jurisdiccional	Castellà	Català	N
Civil-mercantil	26	3	29
Contenciós administratiu	9	4	13
Laboral	13	3	16
Penal	26	3	29
Total	74	13	87

3.6 Sentències de segona instància

“En relació amb la darrera sentència de segona instància que us ha estat notificada, indiqueu, si us plau, en quina **data** es va presentar la demanda i en quina data s’ha pronunciat la sentència”

Gràfic 3.7 Temps transcorregut fins a la sentència, 2a instància (en dies)

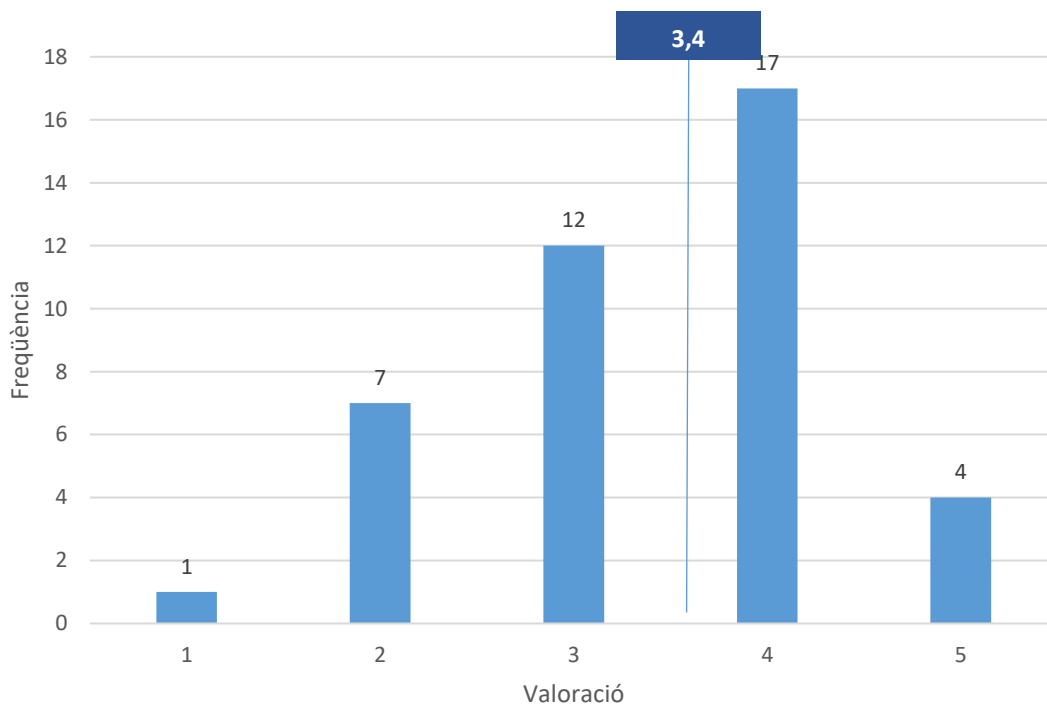
Taula 3.11 Temps transcorregut fins a la sentència, 2a instància (en dies)

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	859,2	13
Contenciós administratiu	930,0	6
Laboral	540,4	10
Penal	126,4	12
Total	577,3	41

Valor mínim	16
Valor màxim	1.933

“En relació amb la darrera sentència de segona instància que us ha estat notificada, valoreu, si us plau, la **qualitat de la sentència** (en una escala de l'1 al 5, essent 1 la valoració més baixa i 5 la valoració més alta) tenint en compte la valoració probatòria, la fonamentació jurídica i la congruència de la sentència”

Gràfic 3.8 Valoració de la qualitat de la sentència, segona instància

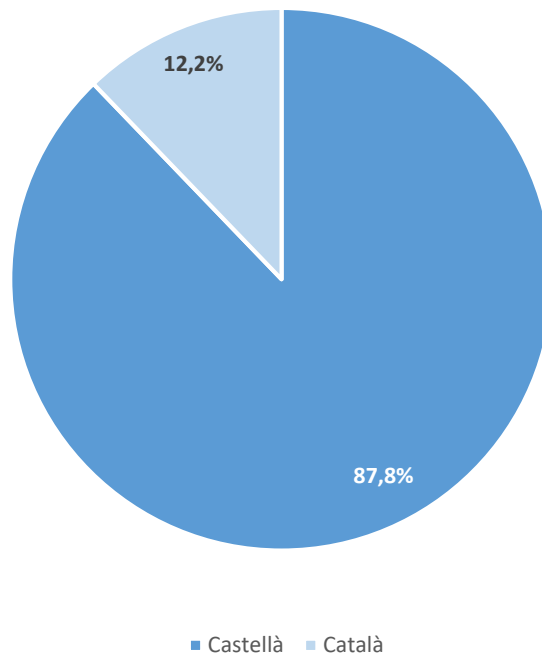
Taula 3.12 Valoració de la qualitat de la sentència, segona instància

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	3,6	13
Contenciós administratiu	3,5	6
Laboral	3,1	10
Penal	3,3	12
Total	3,4	41

Sentit de la sentència (per al lletrat que respon)	Mitjana	N
Favorable	3,8	16
Parcialment favorable / desfavorable	3,4	13
Desfavorable	2,8	12
Total	3,4	41

“En relació amb la darrera sentència de segona instància que us ha estat notificada, indiqueu, si us plau, en quin **idioma** estava redactada la sentència”

Gràfic 3.9 Idioma de redacció de la sentència, segona instància

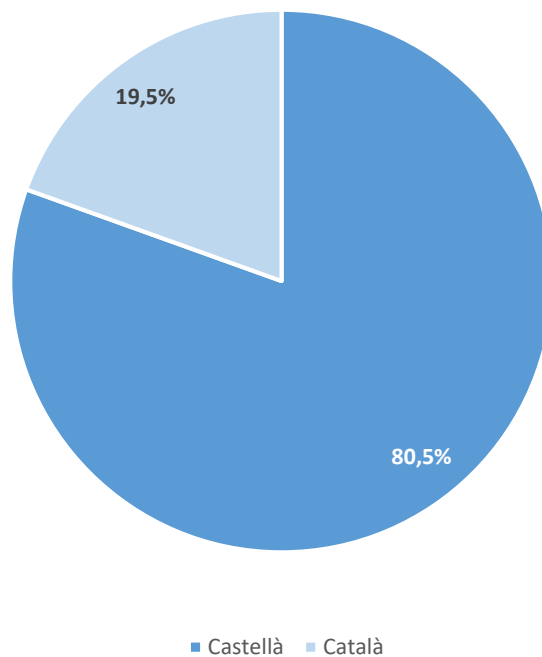

Taula 3.13 Idioma de redacció de la sentència, segona instància

Ordre jurisdiccional	Castellà	Català	N
Civil-mercantil	13	0	13
Contenciós administratiu	5	1	6
Laboral	8	2	10
Penal	10	2	12
Total	36	5	41

“En relació amb la darrera sentència de segona instància que us ha estat notificada, indiqueu, si us plau, en quin **idioma** s'ha tramitat (exclusivament o predominantment) el procés en el qual s'ha dictat la sentència”

Gràfic 3.10 Idioma en què s'ha tramitat el procés, segona instància

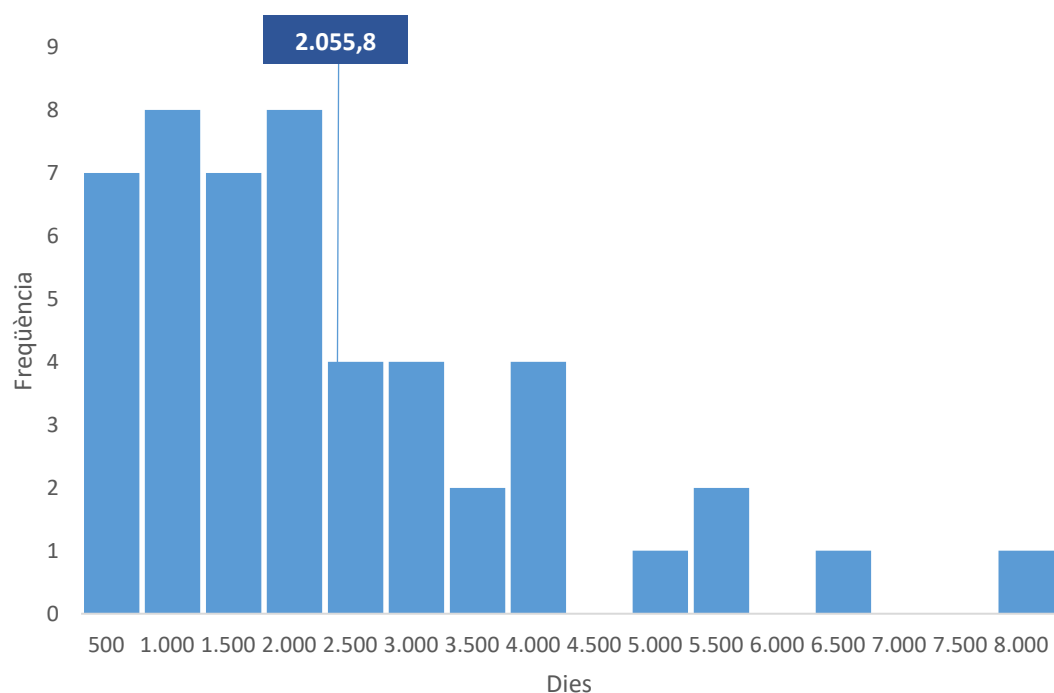
Taula 3.14 Idioma en què s'ha tramitat el procés, segona instància

Ordre jurisdiccional	Castellà	Català	N
Civil-mercantil	13	0	13
Contenciós administratiu	3	3	6
Laboral	7	3	10
Penal	10	2	12
Total	33	8	41

3.7 Demandes d'execució

“En relació amb la **demanda d'execució més antiga** que heu presentat i que encara no ha conclòs (excloent els processos matrimonials per jurisdicció civil), indiqueu, si us plau, en quina data vàreu presentar la demanda”

Gràfic 3.11 Temps des de la presentació de la demanda d'execució no conclòsa més antiga (en dies)

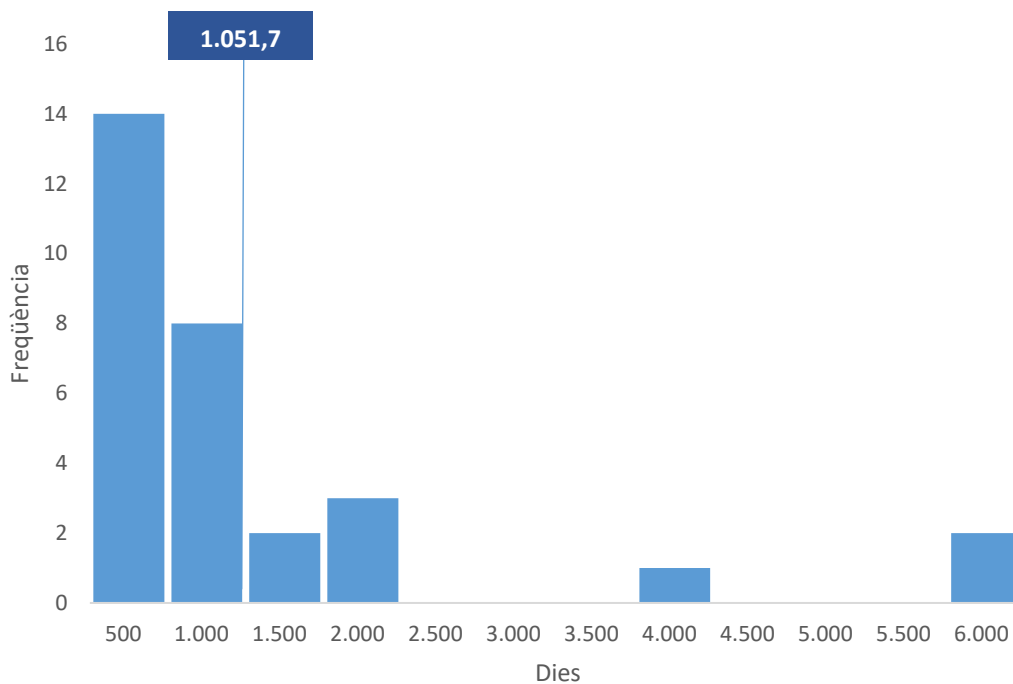
Taula 3.15 Temps des de la presentació de la demanda d'execució no conclòsa més antiga (en dies)

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	2.638,1	29
Contenciós administratiu	2.838,5	4
Laboral	804,7	16
Penal		
Total	2.055,8	49

Valor mínim	3
Valor màxim	7.538

“En relació amb la **darrera demanda d'execució conclosa** en el període de referència, indiqueu, si us plau, en quina data la vàreu presentar i en quina data va concloure”

Gràfic 3.12 Temps des de la presentació de la darrera demanda d'execució conclosa (en dies)

Taula 3.16 Temps des de la presentació de la darrera demanda d'execució conclosa (en dies)

Ordre jurisdiccional	Mitjana	N
Civil-mercantil	1461,9	17
Contenciós administratiu	30,0	1
Laboral	555,8	12
Penal		
Total	1.051,7	30

Valor mínim	9
Valor màxim	5.948

“Segons la vostra experiència professional, quina creieu que ha estat la principal causa d'ineficàcia en l'execució processal a 2015”

Insolvencia del ejecutado, lentitud de los juzgados
Demora en proveer por parte de los juzgados
Mayormente, en ejecución de título judicial Derecho de familia, la mayoría por impago de pensión de alimentos a hijos, la ineficacia de satisfacción procesal deviene por la lentitud en practicar los actos.
La lentitud de los juzgados en acordar los embargos
La crisi i l'atur
Massa tramitació innecessària
Falta d'intensitat , d'organització , professionalitat , rigor i disciplina
La tramitació en el Jutjat dels expedients és molt lenta, falta agilitat
Benevolencia ante la Administración condenada a pago de sumas
Lentitud dels jutjats per acumulació de tasques
Sobrecarga de trabajo en los juzgados, no suplencia de bajas de funcionarios, o sustitución por personal no preparado. Las notificaciones se realizan todavía por medio de carta certificada, ni tan siquiera se utiliza el fax.
Volum de feina en els jutjats
Lentitud en la tramitació al jutjat
Falta de medios humanos y materiales con relación a la ratio de asuntos laborales.
La demora en el temps de tramitació del procediment. Si hi ha designa d'ofici en benefici de justícia gratuïta, es justifica un cert alentiment per la suspensió del procediment entretant es produeix aquesta designa, però sinó hi ha de designa no.
Per manca d'impuls processal per part de l'administració de justícia (manca de mitjans...)
Costa molt que et decretin l'execució i l'averiguació patrimonial no és, de vegades, exacta
La lentitud y el exceso de poder de los letrados de la administración de justicia y la poca intervención judicial
Falta de diligencia judicial en la tramitación.
Hay varias causas: falta de medios, no entender que las ejecuciones son prioritarias (porque no lo son para los juzgados ni para la ley, pero sí para los trabajadores que llevan ya tiempo esperando a que concluya su procedimiento), falta de sanción a las empresas que no faciliten información, etc.
La falta de personal que ocasiona lentitud en la tramitación, el retraso en dar vista de la averiguación patrimonial cuando se desconocen bienes
El volum de treball
Són diversos factors: 1) a través del punt neutre judicial es consulten bases de dades de l'exercici fiscal anterior i, per tant, no són dades actualitzades. 2) les notificacions d'embargaments, ampliacions

d'embargaments, etc. s'eternitzen en casos de no compareixença de l'executat; 3) lentitud extrema de la majoria de jutjats en les execucions, com si l'execució fos un tema residual; 4) farragós procediment el d'execució, cal més agilitat i, per tant, una reforma processal
La insolvència del deutor
La lentitud en el procés
Canvis constants en el personal i planificació deficient de la unitat d'execució: pocs mitjans i/o poca implicació
Dificultad en la averiguación de solvencia. Los informes no contienen datos actualizados.
La insolvència de les empreses
Podria millorar tot allò relacionat amb les consultes telemàtiques que realitza el jutjat en bases de dades d'organismes públics amb la finalitat de localitzar solvència embargable.
Falta de mitjans personals i organitzatius.

*Les respostes dels advocats han estat transcrits de forma literal, sense modificacions ni traducció.

3.8 Ús de la justícia

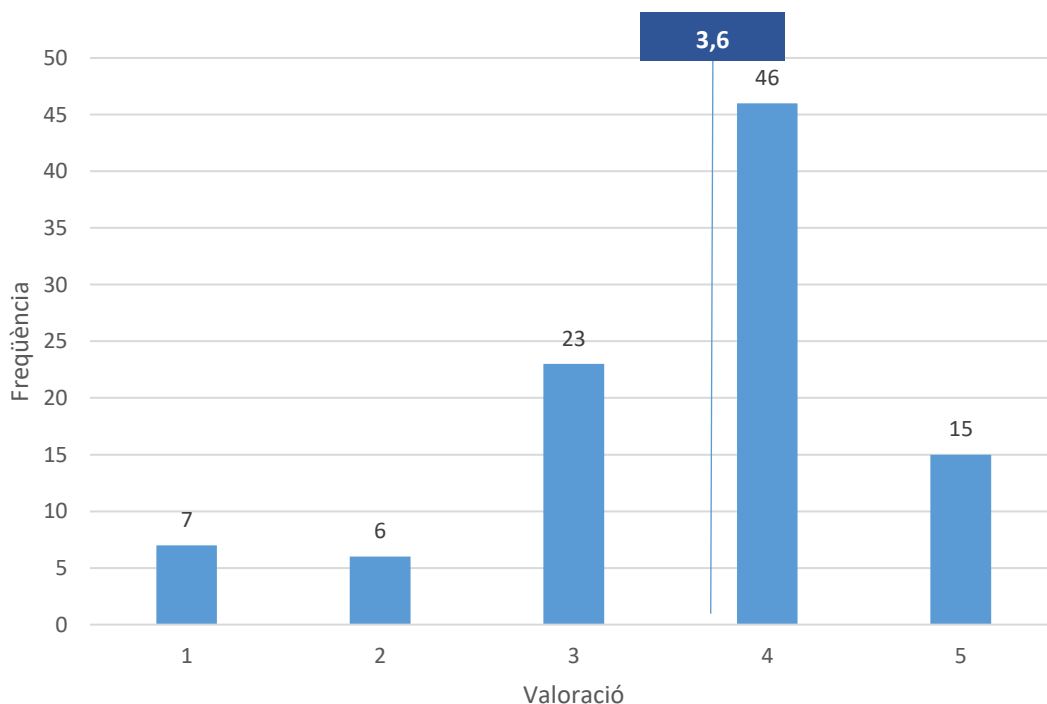
“En el període de referència, teniu la impressió que algun client vostre ha deixat de promoure un procés o interposar un recurs perquè li resultava **excessivament costós** des d'un punt de vista econòmic”

Taula 3.17 Percepció de no ús de la justícia pel cost econòmic (en %)

Ordre jurisdiccional	% respostes	
	afirmatives	N
Civil-mercantil	63,6%	33
Contenciós administratiu	56,3%	16
Laboral	66,7%	18
Penal		
Total	62,7%	67

“Valoreu, si us plau, en una escala de l'1 al 5 (essent 1 la valoració més baixa i 5 la més alta), la **qualitat del tracte rebut**, durant la darrera actuació processal, per part del **jutge o magistrat**”

Gràfic 3.13 Valoració del tracte rebut per part del jutge o magistrat en la darrera actuació processal

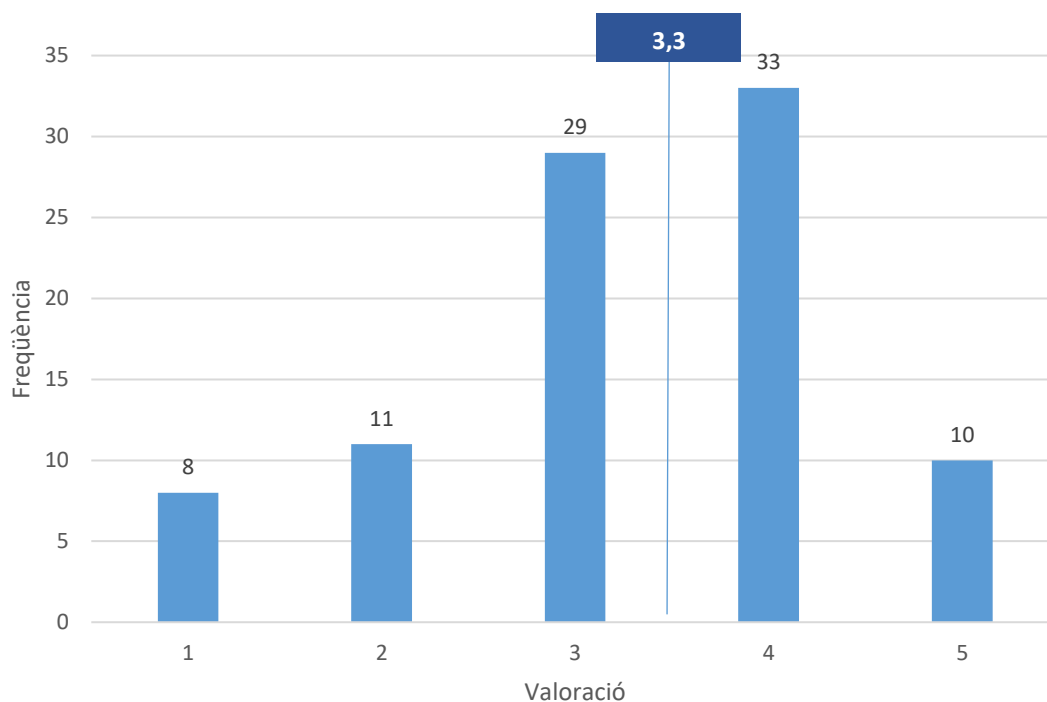

Taula 3.18 Valoració del tracte rebut per part del jutge o magistrat en la darrera actuació processal

Ordre jurisdiccional	% >=4	Mitjana	N
Civil-mercantil	51,5%	3,4	33
Contenciós administratiu	78,6%	3,8	14
Laboral	66,7%	3,7	18
Penal	65,6%	3,6	32
Total	62,9%	3,6	97

“Valoreu, si us plau, en una escala de l'1 al 5 (essent 1 la valoració més baixa i 5 la més alta), la **qualitat del tracte rebut**, durant la darrera actuació processal, per part del **lletrat al servei de l'administració de justícia** (antic secretari judicial)”

Gràfic 3.14 Valoració del tracte rebut per part del lletrat al servei de l'administració de justícia en la darrera actuació processal

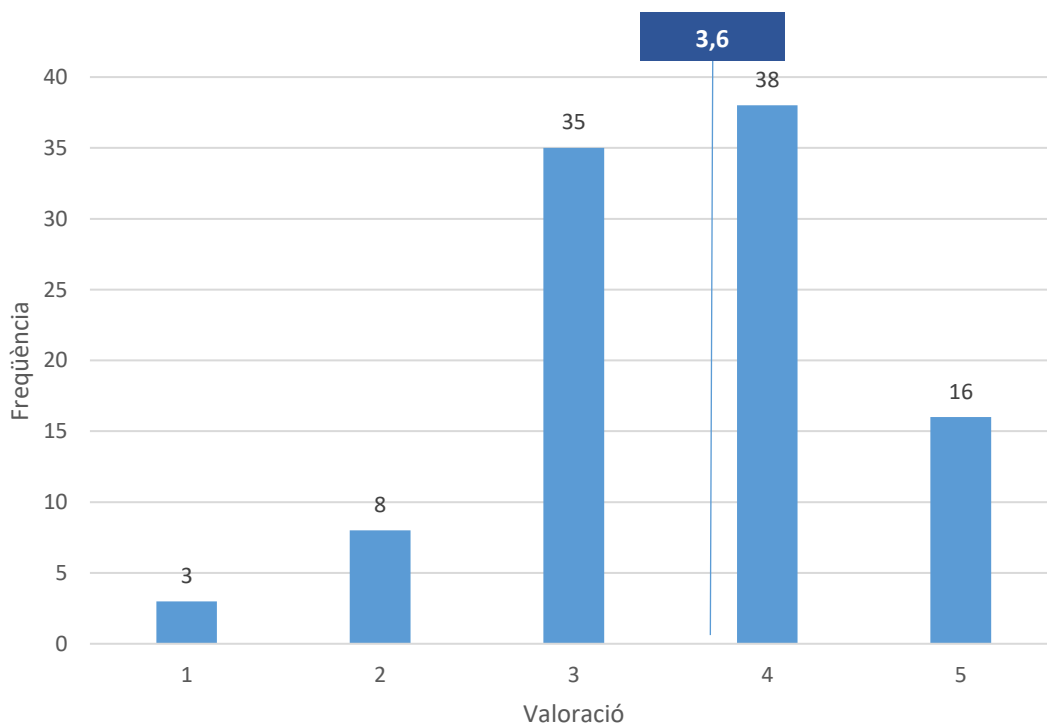

Taula 3.19 Valoració del tracte rebut per part del lletrat al servei de l'administració de justícia en la darrera actuació processal

Ordre jurisdiccional	% >=4	Mitjana	N
Civil-mercantil	35,5%	3,1	31
Contenciós administratiu	42,9%	3,3	14
Laboral	64,7%	3,8	17
Penal	51,7%	3,2	29
Total	47,3%	3,3	91

“Valoreu, si us plau, en una escala de l'1 al 5 (essent 1 la valoració més baixa i 5 la més alta), la **qualitat del tracte rebut**, durant la darrera actuació processal, per part del **personal del jutjat**”

Gràfic 3.15 Valoració del tracte rebut per part del personal del jutjat en la darrera actuació processal

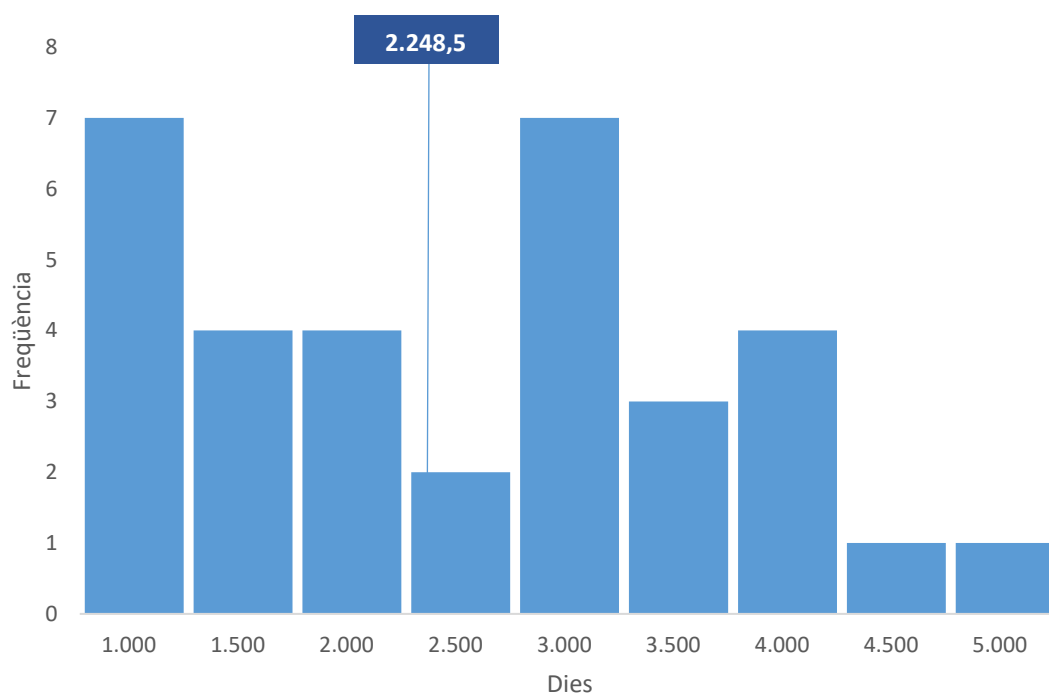
Taula 3.20 Valoració del tracte rebut per part del personal del jutjat en la darrera actuació processal

Ordre jurisdiccional	% >=4	Mitjana	N
Civil-mercantil	39,4%	3,2	33
Contenciós administratiu	75,0%	4,1	16
Laboral	55,6%	3,7	18
Penal	57,6%	3,6	33
Total	54,0%	3,6	100

3.9 Justícia penal

“En relació amb la **instrucció més antiga** en què esteu intervenint, indiqueu, si us plau, en quina data es va iniciar el procés”

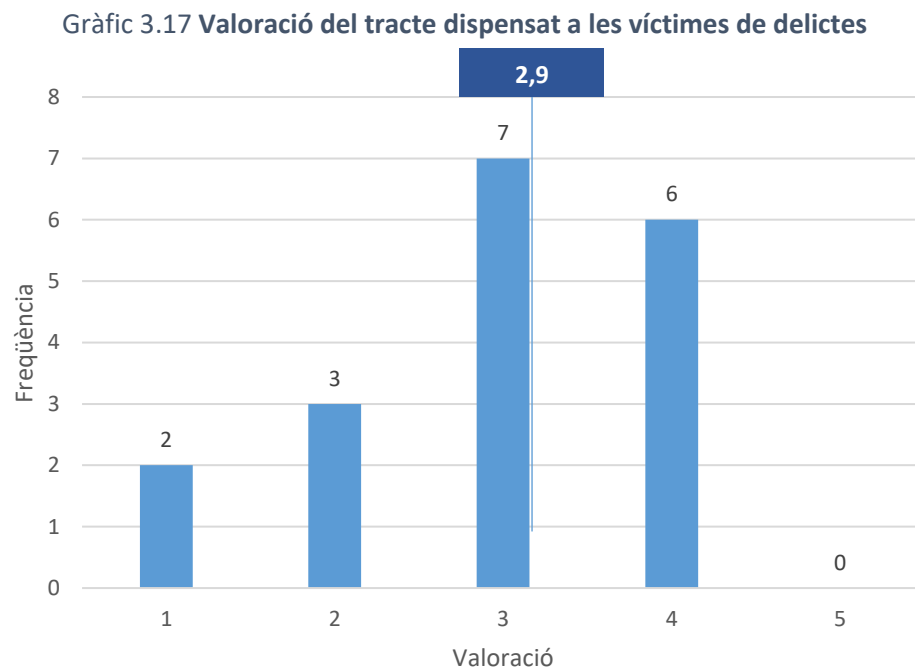
Gràfic 3.16 Temps transcorregut des de l'inici de la instrucció més antiga (en dies)

Taula 3.21 Temps transcorregut des de l'inici de la instrucció més antiga (en dies)

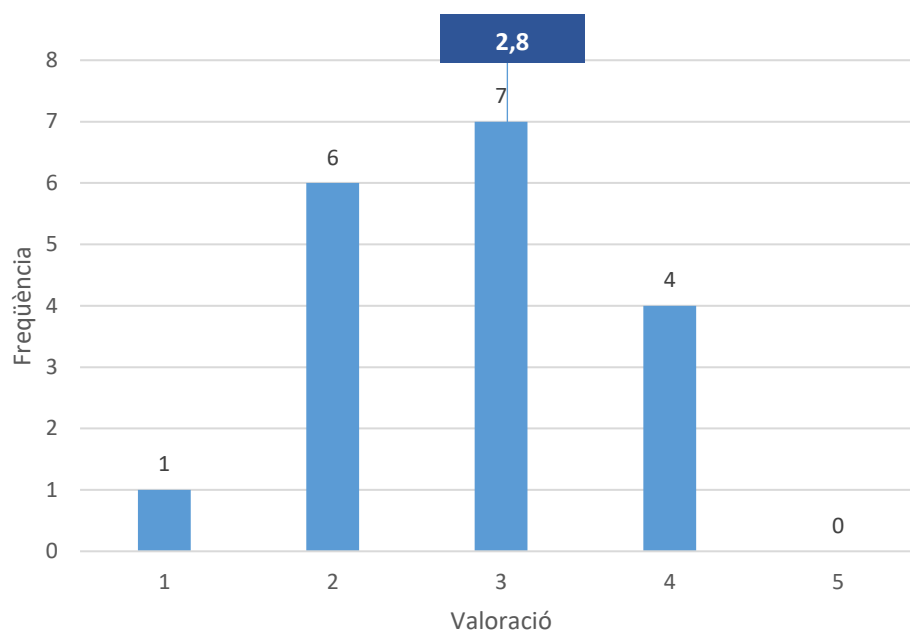
Mitjana	2.248,5
N	33
Valor mínim	618
Valor màxim	4.901

“Valoreu, si us plau, en una escala de l'1 al 5 (essent 1 la valoració més baixa i 5 la més alta), la qualitat del **tracte dispensat** pel sistema de justícia penal a les **víctimes de delictes**”

“Valoreu, si us plau, en una escala de l'1 al 5 (essent 1 la valoració més baixa i 5 la més alta), el **grau de protecció dels drets** de les persones que compleixen **pena de presó** concedit per l'administració penitenciària i pels jutjats de vigilància penitenciària”

Gràfic 3.18 Valoració del grau de protecció de drets de les persones que compleixen pena de presó

“Quina creieu que és la principal **causa d'indefensió** als processos penals?”

La lentitud en la tramitació de procesos penales complejos
La falta de respecte als lletrats
La falta de contradicció en la investigació penal
El retraso provocado por la falta de (1) preparación técnica, jurídica y organizativa del personal de los juzgados, y (2) de medios tecnológicos, de personal, económicos
La falta de medios en el ámbito judicial
No poder tenir l'atestat a comissaria
La lentitud
La poca relació entre l'advocat i el client per preparar el judici. Moltes vegades el client manifesta que no ha vist el seu advocat des del moment de la detenció o de l'inici del procediment.
Pel que fa a les execucions penals, causa indefensió el fet de que no donin trasllat per còpia als lletrats dels antecedents penals del condemnat.
La lentitud de la instrucció i la falta de formació de determinats jutges substituïts
En primer lloc, la delimitació en la pràctica de la prova encara que sigui evident la necessitat de les proves. En segon lloc, en els judicis ràpids s'intenta atemorir a l'investigat per a que accepti la conformitat. En tercer lloc, el fiscal al penal segueix el dictat del fiscal d'instrucció i manté l'acusació encara que a la vista quedi demostrada la no culpabilitat. En quart lloc, en determinats processos sembla que el dictat del jutge vingui predeterminat per la instrucció, no per la vista
La inexistència de un proceso de segunda instancia en los casos de juicio ante la Audiencia Provincial
La presumpció de veracitat policial
La dilació en el procediment judicial
El desconeixement que tenen alguns jutges de la doctrina dels tribunals superiors i del Tribunal Suprem. Sobretot els jutges substituïts, encara que això no es pot generalitzar a tots els substituïts
La insostenible sobrecàrrega de feina als Jutjats d'Instrucció i que es trasllada després als Jutjats penals, produïda per una manca de personal funcionari de carrera, i la inexperiència i ineficiència del personal interí contractat per contractes temporals.
La falta de recursos per a medis probatoris a càrrec dels pressupostos del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, que pateix el justiciable beneficiari de la A.J.G..
El secreto de sumario
La ausencia de notificación a la defensa de numerosos trámites de la instrucción. La ausencia de rigor en la elaboración de los atestados de los Mossos d'Esquadra y cuando éstos mantienen conversaciones con los detenidos sin presencia letrada para obtener información

*Les respostes dels advocats han estat transcrits de forma literal, sense modificacions ni traducció.

3.10 Els reptes del panel l'any 2017

Un cop completada la fase pilot del panel de l'any 2016, els principals reptes per al proper any rau en:

- Revisar els qüestionaris, conjuntament amb els participants, per identificar-ne oportunitats de millora
- Renovar el 50% de la mostra, ja que, idealment, el compromís de participació hauria de ser per a dos anys, talment que cada any es renovés la meitat de membres del panel
- Ampliar la mostra fins als 100 participants
- Realitzar 4 onades trimestrals (per a produir 400 observacions)
- Introduir la selecció aleatòria dels membres del panel dins de cada Col·legi d'Advocats
- Celebrar actes d'informació i de retorn de resultats tant al principi com al final de l'any

4. Conclusions: l'estat de l'administració de Justícia a Catalunya

1. Els referents internacionals consultats d'avaluació de les administracions de justícia no empenen un sistema comú, però solen estructurar-se al voltant de tres grans paràmetres: **eficiència, qualitat i independència**.

En la revisió dels informes i estudis d'avaluació de l'administració de justícia de països del nostre entorn no hem identificat paràmetres i indicadors universalment utilitzats, si bé tots ells se solen estructurar al voltant de tres grans eixos: **l'eficiència, la qualitat i la independència judicial**.

La major part dels informes revisats compleixen una funció merament descriptiva i informativa. No obstant això, alguns realitzen recomanacions concretes sobre la base dels resultats obtinguts o estan vinculats a instruments de gestió o a processos de millora de la qualitat de la justícia.

2. **A Catalunya, creix el nombre de jutges i magistrats per cada 100.000 habitants, però és encara per sota la mitjana espanyola.**

L'any 2015 es va produir a Catalunya un creixement del 9,1% en el nombre de jutges i magistrats respecte l'any anterior. La resta de plantilles de l'administració de justícia va patir variacions poc significatives. Fruit d'aquest increment, el 2015 hi havia a Catalunya **11,5 jutges per cada 100.000 habitants**, una proporció que ha anat creixent progressivament des dels 9,1 de l'any 2004. Tot i així, el nombre de jutges i magistrats per habitant a Catalunya és encara substancialment inferior a la mitjana espanyola, que és de 12,6.

Igualment, l'increment de jutges (sumada a la caiguda del nombre d'assumpes ingressats) ha fet que el nombre d'assumpes ingressats per jutge o magistrat el 2015 a Catalunya sigui de 1.431, això és, 233 menys que l'any anterior, i una xifra molt propera a la mitjana espanyola. La tendència a la baixa en el nombre d'assumpes ingressats per jutge o magistrat ha estat contínua des de 2009.

En síntesi, l'any 2015, Catalunya representava el 16,2% de la població espanyola i el 18,9% del PIB. Per contra, a Catalunya s'hi van ingressar només el 14,9% dels assumpes del conjunt de l'Estat. La proporció de recursos humans assignats a Catalunya se situa a mig camí entre el pes de la seva activitat judicial i el de la seva població: compta amb un 14,8% dels jutges i magistrats, un 15,2% dels lletrats al servei de l'administració de justícia, un 16,4% dels funcionaris judicials i un 16,7% dels fiscals.

3. **La litigiositat a Catalunya, a la baixa i per sota de la de l'Estat**

Catalunya té una **litigiositat** relativament baixa i en dinàmica descendent. La litigiositat (el nombre d'assumpes ingressats per cada 1.000 habitants) s'ha reduït a tots els ordres jurisdiccionals entre 2014 i 2015: en conjunt, s'han ingressat 164,8 assumpes per cada 1.000

habitants, un 6,0% menys que l'any anterior, continuant la tendència a la baixa iniciada el 2009.

En perspectiva comparada, la litigiositat a Catalunya és inferior a la mitjana espanyola (179,7), i substancialment inferior a les Comunitats Autònomes més poblades, com ara Andalusia (209,4), Madrid (202,0) o la Comunitat Valenciana (187,6).

Respecte el conjunt de l'Estat, Catalunya té menys litigiositat en totes les jurisdiccions, però destaca especialment en la contenciosa administrativa, en què a Catalunya s'ingressen menys de la meitat d'assumpes per habitant que al conjunt d'Espanya.

4. A Catalunya es resolen més assumpes dels que s'ingressen i, per tant, l'estoc d'assumpes pendents al final de l'any es va reduint progressivament. Tot i això, la productivitat dels jutges i magistrats en la resolució d'assumpes està minvant des de 2009.

A Catalunya, l'any 2015 es van ingressar a l'administració de justícia un total de 1.237.491 assumpes i se'n van resoldre 1.285.339, una quantitat lleugerament superior als ingressats. A inicis de 2015 s'havien heretat 383.574 pendents de resolució de l'any anterior. Al final de l'any 2015 en quedaven 350.835 de pendents per al 2016. Per tant, el volum d'assumpes pendents es va reduir.

En relació amb 2014, continua la tendència a la baixa en el **nombre d'assumpes ingressats** iniciada l'any 2010 i que afecta totes les jurisdiccions. La reducció de 2014 a 2015 ha estat del 6,2%, i ha estat especialment important en l'ordre contenciós, amb una caiguda del 14,4%.

Tanmateix, també el **nombre d'assumpes resolts** està declinant en totes les jurisdiccions, des del màxim de 2010, la qual cosa sembla indicar un ajustament de la productivitat judicial al volum d'assumpes ingressats. Respecte el 2014, el nombre d'assumpes resolts ha baixat en un 4,0%. La reducció ha estat més important en l'ordre civil (5,8%), i n'ha estat l'excepció la jurisdicció contenciosa, amb un increment del 3,4% del nombre d'assumpes resolts.

Donat que la reducció d'assumpes ingressats està sent més intensa que la disminució dels assumpes resolts, el **nombre d'assumpes pendents** a finals d'any han baixat el 2015 per cinquè any consecutiu. Entre 2014 i 2015, s'han reduït en un 8,5%.

Un dels indicadors que il·lustra l'eficiència judicial és la **taxa de resolució**. La taxa de resolució mesura la capacitat de l'administració de justícia per resoldre assumpes respecte al volum d'assumpes que ingressa. A Catalunya, l'any 2015, va ser de 1,04: és a dir, es van resoldre un nombre d'assumpes que representen el 104% del nombre d'assumpes ingressats, i per aquest motiu, es va aconseguir reduir la quantitat d'assumpes pendents. La taxa de resolució va ser més alta que el 2014, en què havia estat del 1,02. La taxa de resolució és superior a 1 en totes les jurisdiccions. Per tant, en totes elles es resolen més assumpes dels que s'ingressen. El valor màxim es dona a la jurisdicció contenciosa administrativa, on ateny l'1,33. Destaquem que la taxa de resolució catalana de 2015 ha estat la més alta entre totes les Comunitats

Autònomes. Ha estat superior a la mitjana espanyola en tots els ordres jurisdiccionals, excepte en el social.

D'altra banda, la **taxa de pendència** mesura el volum d'assumpes pendents a finals de l'any respecte la capacitat del sistema per resoldre assumpes. El 2015, ha estat del 0,27: això vol dir que el nombre d'assumpes pendents a finals de 2015 representava un 27% dels assumpes resolts al llarg de 2015. En altres paraules, a Catalunya caldrien aproximadament 3 mesos de dedicació exclusiva als assumpes pendents, sense que n'entrés cap de nou, per poder fer net. La taxa de pendència total amaga una variabilitat molt alta entre jurisdiccions: el 2015 la taxa de pendència catalana va ser de 0,14 en la jurisdicció penal; 0,56 a la civil; 0,75 a la social i 0,98 a la contenciosa.

La pendència catalana el 2015 és inferior a la de 2014, que va ser de 0,29. Es va reduir en totes les jurisdiccions, excepte a la civil, en què s'ha mantingut. A la jurisdicció contenciosa la reducció ha estat molt destacada: ha baixat del 1,23 al 0,98 en només un any. Això no obstant, el valor proper a 1 indica que caldria un any de feina dedicada exclusivament als assumpes pendents per poder resoldre'ls tots. La taxa de pendència catalana és lleugerament inferior a l'espanyola, que l'any 2015 va ser de 0,28. És d'un ordre molt similar en tots els ordres jurisdiccionals excepte en el contenciós administratiu, en què a Catalunya és del 0,98, i a l'Estat del 0,86.

L'increment gradual de la plantilla de jutges i magistrats combinat amb la progressiva reducció en els assumpes resolts, ha menat a que el **nombre d'assumpes resolts per jutge o magistrat** decreixi. Concretament, l'any 2015 es van resoldre a Catalunya 1.468 assumpes per jutge o magistrat, mentre que el 2014 n'havien sigut 1.689. L'any 2009, en què es va assolir el nombre màxim abans que comencés la davallada, en van ser 1.978. És a dir, la caiguda acumulada en la productivitat en aquests sis anys ha estat del 25,8%. El nombre d'assumpes resolts per jutge o magistrat a Catalunya el 2015 no és gaire diferent al de l'Estat, que és de 1.456.

5. Les dades del CGPJ són incongruents quant a l'eficàcia en l'execució de les sentències, i no permeten saber si la situació millora o empitjora. Les execucions pendents s'acumulen en la jurisdicció civil, en què les execucions pendents a finals de 2015 multipliquen per 3,33 vegades les que es van resoldre al llarg de 2015.

L'activitat de l'administració de justícia no es limita a processar els assumpes fins que es dicta sentència sinó que s'estén a l'execució d'allò que la sentència disposi a fi de donar-li plena eficàcia.

L'any 2015 es van resoldre a Catalunya 220.072 execucions i se'n van ingressar 163.872, la qual cosa indica que a Catalunya es resolen més execucions de les que s'ingressen. Això no obstant, les dades d'execucions pendents del CGPJ no són congruents, ja que les execucions no resoltes acumulades a finals d'any es van incrementar entre 2014 i 2015.

Considerant les dades d'execucions ingressades i resoltes, la taxa de resolució d'execucions a Catalunya el 2015 va ser de 1,34, és a dir es resolen un 134% d'execucions respecte el nombre d'execucions que s'estan ingressant. La taxa de resolució d'execucions va ser màxima en la jurisdicció social, amb un valor de 1,65, i mínima en la contenciosa, de 1,11. Per tant, es resolen més execucions de les que s'ingressen en tots els ordres jurisdiccionals.

La taxa de resolució d'execucions s'ha incrementat de 1,25 a 1,34 entre 2014 i 2015. S'ha produït una millora en la resolució en tots els ordres jurisdiccionals.

Si ens fixem en la taxa de pendència de les execucions, la situació ha empitjorat lleugerament respecte 2014: de 2,01 a 2,05. Les execucions pendents de resolució es concentren en un 81,6% en la jurisdicció civil, en què la taxa de pendència és del 3,33 (és a dir, les execucions pendents de resolució a finals d'any més que tripliquen les que s'han resolt al llarg de l'any). La pendència és molt inferior a la resta de jurisdiccions: 0,82 a la penal, 0,56 a la contenciosa i 0,48 a la social.

6. A Catalunya, les demandes d'execució que han clos el 2016 ho han fet, de mitjana, 1.051,7 dies (2,9 anys) després d'haver estat presentades.

La demanda d'execució no conclosa més antiga, excloent els processos matrimonials per jurisdicció civil, tenia una durada acumulada mitjana de 2.055,8 dies (5,6 anys), amb un valor màxim de 7.538 dies (20,6 anys).

7. L'any 2016, els advocats catalans han valorat la qualitat jurídica de les sentències amb una nota mitjana de 3,4 sobre 5.

Els advocats catalans valoren amb un 3,4 sobre 5 la qualitat de la darrera sentència de primera instància que els ha estat notificada, prenent en consideració la valoració probatòria, la fonamentació jurídica i la congruència de la sentència. Un 20,5% consideren que la qualitat de la darrera sentència que els ha estat notificada era baixa o molt baixa, per un 51,1% de valoracions altes o molt altes.

Els advocats catalans valoren, igualment, amb un 3,4 sobre 5 la qualitat de les sentències de segona instància. Un 19,5% de les sentències rep una valoració baixa o molt baixa, per un 51,2% que rep una valoració alta o molt alta.

8. Menys sentències dictades per jutges de carrera el 2015 que el 2014, i força per sota de la mitjana espanyola, especialment a la jurisdicció contenciosa administrativa.

Un indicador emprat per aproximar-se al concepte de qualitat a l'administració de justícia és el percentatge de sentències dictades per jutges de carrera, el qual es basa en l'assumpció que la qualitat jurídica de les sentències dels jutges de carrera tendeix a ser superior que la dels substituïts i suplents no professionals.

L'any 2015, el 83,3% de les sentències civils, el 86,0% de les penals, el 77,5% de les contencioses i el 91,2% de les socials de Catalunya van ser dictades per jutges de carrera, i la resta per substituïts i suplents no professionals. Això implica un lleuger empitjorament en tots els ordres des de 2014, excepte en el contenciós.

En tots els ordres jurisdiccionals el percentatge de sentències dictades per jutges de carrera és més baix a Catalunya que al conjunt de l'Estat. La diferència és especialment gran a la jurisdicció contenciosa (77,5% a Catalunya i 93,6% a Espanya) i civil (83,3% i 90,2%, respectivament).

9. El percentatge de recursos d'apel·lació per sentències dels jutjats contenciosos administratius s'ha incrementat notablement entre 2014 i 2015, i és substancialment més elevat que al conjunt d'Espanya. A més, aquests recursos tenen també major probabilitat de prosperar a Catalunya que al conjunt de l'Estat.

Una segona aproximació indirecta a la qualitat de les sentències resulta de la combinació del percentatge de recursos elevats en un any respecte el total de sentències d'aquell mateix any, i de l'altra, del percentatge de recursos elevats amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial. L'assumpció implícita, en aquest cas, és que tant la probabilitat que es presenti un recurs com la de que aquest recurs resulti en l'anul·lació o revocació parcial o total de la sentència són inversament proporcionals a la qualitat de la sentència inicial.

A Catalunya, entre 2014 i 2015 les variacions en ambdós indicadors són moderades. Destaca, tanmateix, l'increment els recursos d'apel·lació en els jutjats contenciosos administratius (del 22,1% al 27,1%).

Prenent ambdós indicadors conjuntament, el percentatge de sentències dictades per a les quals s'ha elevat un recurs amb resultat d'anul·lació o revocació total o parcial a Catalunya s'ha incrementat en els recursos de cassació en audiències provincials per sentències civils (de l'1,0% al 1,1%) i en els recursos d'apel·lació als jutjats contenciosos administratius (del 7,0 al 7,9%). S'ha reduït en el cas dels recursos d'apel·lació en els jutjats penals (del 5,4% al 5,1%) i en els recursos de suplicació en els jutjats socials : del 5,6% al 4,9%.

En comparació al conjunt de l'Estat, a Catalunya s'eleva un percentatge substancialment major de recursos d'apel·lació als jutjats contenciosos administratius (27,1% per 18,5%) i menor en les audiències provincials per sentències civils (6,4% per 7,4%). Les diferències entre Catalunya i Espanya són més grans quant al resultat dels recursos: a Catalunya és més freqüent que els recursos resultin en l'anul·lació o revocació total o parcial de les sentències en les audiències provincials per sentències civils (17,7% a 14,3%), jutjats penals (25,4% a 22,3%) i jutjats contenciosos administratius (29,1% a 26,0%); i menys freqüent en les audiències provincials per sentències penals (13,6% a 17,1%) i jutjats socials (18,0 a 22,6%).

Destaca, doncs, el cas dels jutjats contenciosos administratius de Catalunya, on no només la taxa de recurs és molt més alta que al conjunt de l'Estat, sinó que després aquests recursos

acaben en l'anul·lació o revocació de la sentència més sovint. En menor mesura, això mateix succeeix en les sentències dels jutjats penals.

10. Els judicis celebrats respecte els assenyalats: estabilitat en els darrers anys, amb una caiguda continuada en els jutjats mercantils.

Més enllà de la qualitat de les sentències, l'informe ha cobert diversos aspectes de la qualitat procedimental de la justícia. El primer indicador analitzat és la proporció de judicis que se celebren respecte els que s'assenyalen. L'any 2015 aquest indicador s'ha mantingut força estable respecte el 2014 amb tres excepcions: s'ha reduït als judicis mercantils, als penals en jutjats de menors i als civils en jutjats de violència contra la dona.

La davallada en els jutjats mercantils destaca especialment, ja que s'ha produït de forma pràcticament ininterrompuda des de 2007, talment que han passat de celebrar el 87,8% dels judicis assenyalats al 58,6% el 2015. A més, al conjunt de l'Estat els jutjats mercantils celebren el 75,7% dels judicis assenyalats.

Destaquen, igualment, pel seu baix valor respecte la mitjana espanyola els judicis civils dels jutjats de primera instància, instrucció i primera instància i instrucció (68,5% a Catalunya i 74,3% a Espanya) i els judicis penals en jutjats de menors (72,1% i 80,2%, respectivament).

11. La qualitat del tracte dispensat per l'administració de justícia als advocats catalans el 2016: entre un 3,3 i un 3,6 sobre 5

La qualitat del tracte rebut en la darrera actuació processal ha estat qualificada, de mitjana, amb un 3,6 sobre 5 en referència al jutge o magistrat; un 3,3 en el cas del lletrat al servei de l'administració de justícia; i amb un 3,6 en el cas del personal del jutjat. Reben una qualificació baixa o molt baixa per part de l'advocat un 13,4% de les interaccions amb el jutge i magistrat; un 20,9% de les interaccions amb lletrats al servei de l'administració de justícia i un 11,0% de les interaccions amb el personal del jutjat.

En el cas de la justícia penal, els advocats catalans valoren amb un 2,9 sobre 5 el tracte dispensat pel sistema de justícia penal a les víctimes de delictes. Un 27,8% de les valoracions responen a una qualificació baixa o molt baixa, i no hi ha hagut cap valoració molt alta.

12. Les queixes dels usuaris per cada 100.000 assumptes han crescut el 2015 i han trencat la tendència a la baixa iniciada el 2007

Les reclamacions, denúncies, suggeriments i peticions d'informació per escrit presentades pels ciutadans són un altre indicador indirecte de la qualitat, ja que mesuren la insatisfacció més que no pas la satisfacció.

Entre 2014 i 2015 el nombre de queixes per cada 100.000 usuaris ha crescut a Catalunya de 101,0 a 124,2., la qual cosa constitueix el trencament d'una tendència a la baixa iniciat l'any

2007, només interromput el 2012. El nombre de queixes per cada 100.000 assumptes és molt similar a Catalunya (124,2) i al conjunt de l'Estat (121,6)

13. La durada estimada dels assumptes resolts creix de forma continuada en els recursos civils de les audiències provincials i en els assumptes dels jutjats socials, i són substancialment més llargs a Catalunya respecte el conjunt de l'Estat els recursos civils, els sumaris i els judicis amb jurat a les audiències provincials. Destaca positivament la reducció abrupta de la durada dels judicis amb jurat: de 10,4 a 7,1 mesos en dos anys.

Entre 2014 i 2015 s'ha produït a Catalunya un escurçament notable dels recursos penals en audiències provincials (de 2,2 a 1,9 mesos) i dels judicis amb jurat (de 9,5 a 7,1), els quals acumulen dos anys de reducció de la durada.

Malgrat que l'increment entre 2014 i 2015 és discret, destaca també l'increment de la durada dels recursos civils en audiències provincials i dels assumptes dels jutjats socials, ja que la tendència a l'alça es remunta al 2007 i 2008, respectivament.

Respecte els valors del conjunt de l'Estat, destaca que a Catalunya la durada dels assumptes resolts durant l'any és substancialment més llarg en el cas dels recursos civils en audiències provincials (10,3 mesos a Catalunya i 6,5 mesos a Espanya), els sumaris en audiències provincials (13,6 i 10,9, respectivament) i els assumptes per jurat (7,1 i 5,8).

14. La durada mitjana dels procediments a Catalunya el 2016: 38,9 dies per admetre a tràmit una demanda; 128,9 dies entre l'assenyalament i l'acte; 620,4 dies des de la presentació de la demanda fins a les sentències de primera instància i 577,3 fins a les de segona instància

Segons l'enquesta realitzada als advocats catalans l'any 2016, l'admissió a tràmit de demandes a Catalunya el 2016 ha trigat, de mitjana, 38,9 dies.

Els assenyalaments notificats el 2016 han estat programats, de mitjana, per a una data 128,9 dies (4,2 mesos) posterior a la data de la notificació de l'assenyalament. En un 25,0% dels casos, l'acte assenyalat s'ha acabat suspent.

Les sentències de primera instància han estat notificades, de mitjana, transcorreguts 620,4 dies (20,4 mesos) respecte la data en què es va presentar la demanda. En el cas de les sentències de segona instància, el temps mitjà transcorregut des de la presentació de la demanda fins a la sentència va ser de 577,3 dies (19,0 mesos).

En el cas de la jurisdicció penal, la instrucció més antiga en la que està intervenint l'advocat té una durada acumulada mitjana de 2.248,5 dies (6,2 anys), amb un valor màxim de 4.901 (13,4 anys).

15. La protecció dels drets de les persones que compleixen pena de presó: una assignatura pendent

El grau de protecció dels drets de les persones que compleixen penes de presó dispensat per l'administració penitenciària i pels jutjats de vigilància penitenciària, rep una valoració mitjana de 2,8 sobre 5 per part dels advocats catalans, amb un 38,9% de valoracions baixes o molt baixes, i cap valoració molt alta.

16. La utilització de l'assumpte com a unitat de mesura de l'activitat judicial requereix ser revisat.

Una part substancial de les dades que s'exposen en aquest informe provenen de l'estadística judicial del CGPJ. Una de les particularitats d'aquesta font estadística és la utilització de l'assumpte com a unitat de mesura de l'activitat judicial. Sobre la base d'aquesta unitat es construeixen diversos indicadors d'ús, eficiència i qualitat de la justícia.

Això no obstant, l'assumpte és un concepte de creació pròpia per als informes estadístics sense referències clares ni en la normativa processal ni en la doctrina. A més, la validesa de l'indicador sembla discutible, en tant que en el recompte d'assumpptes s'hi inclouen procediments sense caràcter jurisdiccional, procediments assignats a personal no jurisdiccional, procediments que no constitueixen un procés en sentit estricte sinó que són tràmits accessoris a un altre procediment principal, o diverses fases d'un mateix procés que es computen repetidament. Igualment, es computen junts i es tracten de forma homogènia assumpptes de rellevància processal molt diversa i que impliquen una càrrega de treball igualment dispar, sense fer-ne cap tractament estadístic diferenciat. Finalment, es computen com a "assumpptes resolts" i sense distingir-los, tant processos que culminen amb sentència sobre el fons de l'assumpte, com altres que culminen sense sentència, i en els que ni tan sols existeix activitat jurisdiccional.

Escau emprendre una anàlisi a fons del sistema d'estadística judicial per determinar quines variables s'han d'emprar per a la caracterització de l'activitat judicial i quines queden excloses, entre les dades primàries que el CGPJ publica (això és, les dades originals en les que es basa l'informe "La justicia dato a dato"), així com establir les desagregacions oportunes a fi que el seguiment d'aquests indicadors no només permeti detectar dinàmiques temporals, de millora o empitjorament, o fer comparacions entre Comunitats Autònomes, sinó que permeti estimar, de forma precisa l'activitat de l'Administració de Justícia, fer-ne comparacions internacionals i emprar la informació per guiar processos de millora.

17. L'estadística judicial disponible resulta incompleta, en tant que no permet avaluar diversos aspectes rellevants de la qualitat de l'administració de justícia.

En primer capítol de l'informe ha identificat els paràmetres i indicadors que s'empren en els informes i sistemes d'avaluació de la justícia en altres països, mentre que ens els capítols 2 i 3 hem desenvolupat la nostra pròpia proposta d'avaluació de l'administració de justícia a

Catalunya emprant les dades de l'estadística judicial del CGPJ i d'una enquesta panel administrada a advocats catalans. La comparació entre les referències internacionals i la nostra proposta ens permet detectar aspectes rellevants de la qualitat de l'administració de justícia que resten per cobrir en el nostre sistema de seguiment.

És a saber: la ponderació entre carrega de treball i recursos disponibles; l'eficiència econòmica en termes de cost per cas; l'acompliment de terminis legals o raonables en els procediments; la puntualitat en la celebració dels actes; l'exactitud, integritat i accessibilitat dels expedients judicials; les percepcions dels ciutadans usuaris i no usuaris; el respecte als drets dels detinguts; l'accessibilitat de la justícia i la independència judicial.

Índex de gràfics

GRÀFIC 2.1: EVOLUCIÓ DE LA PLANTILLA DE JUTGES (CATALUNYA, 2004-2015).....	41
GRÀFIC 2.2: TOTAL DE JUTGES I MAGISTRATS PER CADA 100.000 HABITANTS, PER CCAA (2015)	42
GRÀFIC 2.3: RELACIÓ ENTRE LA POBLACIÓ TOTAL I EL NOMBRE DE JUTGES I MAGISTRATS PER CADA 100.000 HABITANTS, PER CCAA (2015)	43
GRÀFIC 2.4: ASSUMPTES INGRESSATS PER JUTGE O MAGISTRAT (2004-2015)	43
GRÀFIC 2.5: ASSUMPTES INGRESSATS PER JUTGE O MAGISTRAT (PER CCAA, 2015)	44
GRÀFIC 2.6: RELACIÓ ENTRE ELS JUTGES I MAGISTRATS PER CADA 100.000 HABITANTS I ELS FUNCIONARIS JUDICIALS PER CADA 100.000 HABITANTS (PER CCAA, 2015)	45
GRÀFIC 2.7: COMPOSICIÓ DE LA PLANTILLA JUDICIAL PER ORDRES JURISDICCIONALS (2015)	45
GRÀFIC 2.8: INDICADORS DE RECURSOS JUDICIALS I DE NECESSITAT (CATALUNYA COM A PERCENTATGE DEL CONJUNT DE L'ESTAT, 2015)	46
GRÀFIC 2.9: LITIGIOSITAT A CATALUNYA, PER JURISDICCIONS (2004-2015)	48
GRÀFIC 2.10: LITIGIOSITAT TOTAL, PER COMUNITATS AUTÒNOMES (2015)	50
GRÀFIC 2.11: COMPOSICIÓ DE LA LITIGIOSITAT PER ORDRES JURISDICCIONALS (2015)	51
GRÀFIC 2.12: FLUXOS D'ENTRADA I SORTIDA D'ASSUMPTES	53
GRÀFIC 2.13: EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT JUDICIAL A CATALUNYA 2004-2015, TOTES LES JURISDICCIONS.....	56
GRÀFIC 2.14: EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT JUDICIAL A CATALUNYA 2004-2015, JURISDICCIO CIVIL	56
GRÀFIC 2.15: EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT JUDICIAL A CATALUNYA 2004-2015, JURISDICCIO PENAL	57
GRÀFIC 2.16: EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT JUDICIAL A CATALUNYA 2004-2015, JURISDICCIO CONTENCIOSA	57
GRÀFIC 2.17: EVOLUCIÓ DE L'ACTIVITAT JUDICIAL A CATALUNYA 2004-2015, JURISDICCIO SOCIAL	58
GRÀFIC 2.18: ASSUMPTES INGRESSATS PER JURISDICCIONS RESPECTE EL TOTAL ESPANYOL, 2015	58
GRÀFIC 2.19: DISTRIBUCIÓ DELS ASSUMPTES INGRESSATS PER JURISDICCIONS, CATALUNYA I ALTRES CC.AA RESPECTE EL CONJUNT DE L'ESTAT, 2015	59
GRÀFIC 2.20: EVOLUCIÓ DE LA TAXA DE RESOLUCIÓ PER JURISDICCIONS, CATALUNYA (2004-2015).....	61
GRÀFIC 2.21: TAXA DE RESOLUCIÓ 2015, PER CCAA, TOTES LES JURISDICCIONS	62
GRÀFIC 2.22: TAXA DE RESOLUCIÓ 2015, PER ORDRES JURISDICCIONALS.....	63
GRÀFIC 2.23: EVOLUCIÓ DE LA TAXA DE PENDÈNCIA PER JURISDICCIONS, CATALUNYA (2004-2015)	65
GRÀFIC 2.24: TAXA DE PENDÈNCIA 2015, PER CCAA, TOTES LES JURISDICCIONS	66
GRÀFIC 2.25: TAXA DE PENDÈNCIA 2015, PER JURISDICCIONS	67
GRÀFIC 2.26: ASSOCIACIÓ ENTRE LA TAXA DE RESOLUCIÓ I LA TAXA DE PENDÈNCIA 2015, PER CCAA	67
GRÀFIC 2.27: EVOLUCIÓ DE LA TAXA D'ASSUMPTES RESOLTS PER JUTGE O MAGISTRAT, CATALUNYA (2004-2015)	68
GRÀFIC 2.28: ASSUMPTES RESOLTS PER JUTGE O MAGISTRAT, 2015, PER CCAA	69
GRÀFIC 2.29: TAXA DE RESOLUCIÓ D'EXECUCIONS, PER JURISDICCIONS, 2015	73
GRÀFIC 2.30: TAXA DE PENDÈNCIA D'EXECUCIONS, PER JURISDICCIONS, 2015	73
GRÀFIC 2.31: PERCENTATGE DE SENTÈNCIES DICTADES PER JUTGES DE CARRERA (CATALUNYA, 2004-2015).....	75
GRÀFIC 2.32: PERCENTATGE DE SENTÈNCIES DICTADES PER JUTGES DE CARRERA, PER JURISDICCIONS, 2015	75
GRÀFIC 2.33: PERCENTATGE DE RECURSOS ELEVATS I AMB RESULTAT D'ANUL·LACIÓ O REVOCACIÓ, CATALUNYA 2015	78
GRÀFIC 2.34: RECURSOS DE CASSACIÓ O SUPPLICACIÓ ELEVATS RESPECTE SENTÈNCIES DICTADES, 2015	79
GRÀFIC 2.35: PERCENTATGE DE RECURSOS DE CASSACIÓ O SUPPLICACIÓ AMB RESULTAT D'ANUL·LACIÓ	79
GRÀFIC 2.36: PERCENTATGE DE SENTÈNCIES DICTADES PER A LES QUALS S'HA ELEVAT RECURS AMB RESULTAT D'ANUL·LACIÓ O REVOCACIÓ TOTAL O PARCIAL.....	80
GRÀFIC 2.37: PERCENTATGE DE JUDICIS CELEBRATS RESPECTE ELS ASSENYALATS (CATALUNYA, 2004-2015).....	82
GRÀFIC 2.38: DURACIÓ ESTIMADA DELS ASSUMPTES RESOLTS DURANT L'ANY PER TIPUS DE JUTJAT, EN MESOS.....	85
GRÀFIC 2.39: DURACIÓ ESTIMADA DELS ASSUMPTES RESOLTS DURANT L'ANY, PER TIPUS DE JUTJAT I PROCEDIMENT, 2015	86
GRÀFIC 2.40: DURACIÓ ESTIMADA DELS ASSUMPTES PENDENTS A FINALS DE L'ANY, PER TIPUS DE JUTJAT I PROCEDIMENT, CATALUNYA, 2004-2015.....	88
GRÀFIC 2.41: DURACIÓ ESTIMADA DELS ASSUMPTES PENDENTS A FINALS DE L'ANY, PER TIPUS DE JUTJAT I PROCEDIMENT, 2015	88
GRÀFIC 2.42: RECLAMACIONS, DENÚNCIES, SUGGERIMENTS I PETICIONS PRESENTADES PER ESCRIT	90
GRÀFIC 2.43: RECLAMACIONS, DENÚNCIES, SUGGERIMENTS I PETICIONS PRESENTADES PER ESCRIT	91
GRÀFIC 3.1 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A L'ADMISSIÓ A TRÀMIT D'UNA DEMANDA (EN DIES).....	105
GRÀFIC 3.2 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A L'ASSENYALAMENT DE L'ACTE JUDICIAL (EN DIES)	106

GRÀFIC 3.3 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A LA SENTÈNCIA, 1A INSTÀNCIA (EN DIES).....	108
GRÀFIC 3.4 VALORACIÓ DE LA QUALITAT DE LA SENTÈNCIA, PRIMERA INSTÀNCIA.....	109
GRÀFIC 3.5 IDIOMA DE REDACCIÓ DE LA SENTÈNCIA, PRIMERA INSTÀNCIA	110
GRÀFIC 3.6 IDIOMA EN QUÈ S'HA TRAMITAT EL PROCÉS, PRIMERA INSTÀNCIA	111
GRÀFIC 3.7 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A LA SENTÈNCIA, 2A INSTÀNCIA (EN DIES).....	112
GRÀFIC 3.8 VALORACIÓ DE LA QUALITAT DE LA SENTÈNCIA, SEGONA INSTÀNCIA.....	113
GRÀFIC 3.9 IDIOMA DE REDACCIÓ DE LA SENTÈNCIA, SEGONA INSTÀNCIA	114
GRÀFIC 3.10 IDIOMA EN QUÈ S'HA TRAMITAT EL PROCÉS, SEGONA INSTÀNCIA	115
GRÀFIC 3.11 TEMPS DES DE LA PRESENTACIÓ DE LA DEMANDA D'EXECUCIÓ NO CONCLOSA MÉS ANTIGA (EN DIES)	116
GRÀFIC 3.12 TEMPS DES DE LA PRESENTACIÓ DE LA DARRERA DEMANDA D'EXECUCIÓ CONCLOSA (EN DIES)	117
GRÀFIC 3.13 VALORACIÓ DEL TRACTE REBUT PER PART DEL JUTGE O MAGISTRAT EN LA DARRERA ACTUACIÓ PROCESSAL .	121
GRÀFIC 3.14 VALORACIÓ DEL TRACTE REBUT PER PART DEL LLETRAT AL SERVEI DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA EN LA DARRERA ACTUACIÓ PROCESSAL	122
GRÀFIC 3.15 VALORACIÓ DEL TRACTE REBUT PER PART DEL PERSONAL DEL JUTJAT EN LA DARRERA ACTUACIÓ PROCESSAL	123
GRÀFIC 3.16 TEMPS TRANSCORREGUT DES DE L'INICI DE LA INSTRUCCIÓ MÉS ANTIGA (EN DIES).....	124
GRÀFIC 3.17 VALORACIÓ DEL TRACTE DISPENSAT A LES VÍCTIMES DE DELICTES	125
GRÀFIC 3.18 VALORACIÓ DEL GRAU DE PROTECCIÓ DE DRETS DE LES PERSONES QUE COMPLEIXEN PENA DE PRESÓ	126

Índex de taules

TAULA 1.1 PARÀMETRES I INDICADORS D'EFICIÈNCIA EN DIVERSOS SISTEMES DE MONITORATGE	25
TAULA 1.2 PARÀMETRES I INDICADORS DE QUALITAT EN DIVERSOS SISTEMES DE MONITORATGE	27
TAULA 1.3 PARÀMETRES I INDICADORS D'INDEPENDÈNCIA JUDICIAL EN DIVERSOS SISTEMES DE MONITORATGE	29
TAULA 2.1 RECURSOS HUMANS (CATALUNYA, 2014-2015)	40
TAULA 2.2 RECURSOS HUMANS/ NECESSITAT (CATALUNYA, 2014-2015)	40
TAULA 2.3: NOMBRE D'ASSUMPTES INGRESSATS PER CADA 1.000 HABITANTS (LITIGIOSITAT) A CATALUNYA (2014-2015)	47
TAULA 2.4: FLUXOS D'ASSUMPTES A CATALUNYA, ANY 2015	54
TAULA 2.5: VARIACIÓ DE L'ACTIVITAT JUDICIAL A CATALUNYA (2015 RESPECTE 2014)	55
TAULA 2.6: TAXA DE RESOLUCIÓ PER JURISDICCIONS (CATALUNYA, 2014-2015)	60
TAULA 2.7: TAXA DE PENDÈNCIA PER JURISDICCIONS (CATALUNYA, 2014-2015)	64
TAULA 2.8: FLUXOS D'EXECUCIONS DE SENTÈNCIES, CATALUNYA 2015	70
TAULA 2.9: TAXA DE RESOLUCIÓ D'EXECUCIONS PER JURISDICCIONS (CATALUNYA, 2014-2015)	71
TAULA 2.10: TAXA DE PENDÈNCIA D'EXECUCIONS PER JURISDICCIONS (CATALUNYA, 2014-2015)	72
TAULA 2.11: PERCENTATGE DE SENTÈNCIES DICTADES PER JUTGES DE CARRERA (CATALUNYA, 2014-2015)	74
TAULA 2.12: PERCENTATGE DE RECURSOS ELEVATS RESPECTE SENTÈNCIES DICTADES (CATALUNYA, 2014-2015)	77
TAULA 2.13: PERCENTATGE DE RECURSOS ELEVATS AMB RESULTAT D'ANUL·LACIÓ O REVOCACIÓ TOTAL O PARCIAL (CATALUNYA, 2014-2015)	77
TAULA 2.14: PERCENTATGE DE SENTÈNCIES DICTADES PER A LES QUALS S'HA ELEVAT RECURS AMB RESULTAT D'ANUL·LACIÓ O REVOCACIÓ TOTAL O PARCIAL (CATALUNYA, 2014-2015)	77
TAULA 2.15: PERCENTATGE DE JUDICIS CELEBRATS RESPECTE ELS ASSENYALATS (CATALUNYA, 2014-2015)	81
TAULA 2.16: PERCENTATGE DE JUDICIS CELEBRATS RESPECTE ELS ASSENYALATS (CATALUNYA I ESPANYA, 2015)	83
TAULA 2.17: DURACIÓ ESTIMADA DELS ASSUMPTES RESOLTS DURANT L'ANY PER TIPUS DE JUTJAT, EN MESOS	84
TAULA 2.18: DURACIÓ ESTIMADA DELS ASSUMPTES PENDENTS A FINAL D'ANY PER TIPUS DE JUTJAT, EN MESOS	87
TAULA 2.19 RECLAMACIONS, DENÚNCIES, SUGGERIMENTS I PETICIONS PRESENTADES PER ESCRIT	89
TAULA 3.1 TAXA DE RESPOSTA A LES ONADES 1 I 2 (2016)	100
TAULA 3.2 MEMBRES DEL PANEL SEGONS LA INTENSITAT DE PARTICIPACIÓ, 2016	101
TAULA 3.3 DESCRIPCIÓ DE LA MOSTRA ORIGINAL I DELS PARTICIPANTS FINALS, 2016	102
TAULA 3.4 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A L'ADMISSIÓ A TRÀMIT D'UNA DEMANDA (EN DIES)	105
TAULA 3.5 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A L'ASSENYALAMENT DE L'ACTE JUDICIAL (EN DIES)	106
TAULA 3.6 ASSENYALAMENTS SUSPESOS (EN %)	107
TAULA 3.7 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A LA SENTÈNCIA, 1A INSTÀNCIA (EN DIES)	108
TAULA 3.8 VALORACIÓ DE LA QUALITAT DE LA SENTÈNCIA, PRIMERA INSTÀNCIA	109
TAULA 3.9 IDIOMA DE REDACCIÓ DE LA SENTÈNCIA, PRIMERA INSTÀNCIA	110
TAULA 3.10 IDIOMA EN QUÈ S'HA TRAMITAT EL PROCÉS, PRIMERA INSTÀNCIA	111
TAULA 3.11 TEMPS TRANSCORREGUT FINS A LA SENTÈNCIA, 2A INSTÀNCIA (EN DIES)	112
TAULA 3.12 VALORACIÓ DE LA QUALITAT DE LA SENTÈNCIA, SEGONA INSTÀNCIA	113
TAULA 3.13 IDIOMA DE REDACCIÓ DE LA SENTÈNCIA, SEGONA INSTÀNCIA	114
TAULA 3.14 IDIOMA EN QUÈ S'HA TRAMITAT EL PROCÉS, SEGONA INSTÀNCIA	115
TAULA 3.15 TEMPS DES DE LA PRESENTACIÓ DE LA DEMANDA D'EXECUCIÓ NO CONCLOSA MÉS ANTIGA (EN DIES)	116
TAULA 3.16 TEMPS DES DE LA PRESENTACIÓ DE LA DARRERA DEMANDA D'EXECUCIÓ CONCLOSA (EN DIES)	117
TAULA 3.17 PERCEPCIÓ DE NO ÚS DE LA JUSTÍCIA PEL COST ECONÒMIC (EN %)	120
TAULA 3.18 VALORACIÓ DEL TRACTE REBUT PER PART DEL JUTGE O MAGISTRAT EN LA DARRERA ACTUACIÓ PROCESSAL	121
TAULA 3.19 VALORACIÓ DEL TRACTE REBUT PER PART DEL LLETRAT AL SERVEI DE L'ADMINISTRACIÓ DE JUSTÍCIA EN LA DARRERA ACTUACIÓ PROCESSAL	122
TAULA 3.20 VALORACIÓ DEL TRACTE REBUT PER PART DEL PERSONAL DEL JUTJAT EN LA DARRERA ACTUACIÓ PROCESSAL	123
TAULA 3.21 TEMPS TRANSCORREGUT DES DE L'INICI DE LA INSTRUCCIÓ MÉS ANTIGA (EN DIES)	124

Bibliografia

Alonso-Cuevillas J., Eficiencia y transparencia del sistema judicial español en el contexto europeo: análisis comparativo y propuestas de mejora. Editor J.M. Bosch: 2015.

Bagues M. i Esteve-Volart B., 2010, Performance pay and judicial production: Evidence from Spain, no publicat.

Bureau of Justice Assistance. Trial Court Performance Standards. US Department of Justice, 1997, a:

<https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/161570.pdf>

Consejo General de la Abogacía Española. Barómetro interno del Consejo General de la Abogacía Española 2015. 2015, a:

<http://www.abogacia.es/wp-content/uploads/2012/05/INFORME-GENERAL-BAROMETRO-INTERNO-CGAE-JULIO-2015.pdf>

Contini F. i Carnevali D., The quality of Justice in Europe: conflicts, dialogue and politics. Research Institute on Judicial Systems Italian National Research Council, 2010, a:

<http://www.sisp.it/files/papers/2010/francesco-contini-davide-carnevali-888.pdf>

Council of Europe: European Commission for the Efficiency of Justice. European Judicial Systems: Efficiency and quality of justice. CEPEJ Studies nº 23, 2016 a:

http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/2014/Rapport_2014_en.pdf

Council of Europe: European Commission for the Efficiency of Justice. CEPEJ Guidelines, a:

http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/textes/Guidelines_en.pdf

European Commission. Flash Eurobarometer 385: Justice in the EU. 2013, a:

http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_385_en.pdf

European Network of Councils for the Judiciary. Quality and access to justice: Report 2009-2010. 2010, a:

<http://birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/nemzetkozi/english/finalreportqm20092010.pdf>

Fleischer D. Christie C., 2009, Evaluation Use, American Journal of Evaluation Volume 30 Number 2

Fundación Wolters Kluwer. Informe 2015: Observatorio de la actividad de la justicia, 10 indicadores de actividad. 2015, a:

<http://www.fundacionwolterskluwer.es/es/observatorio.asp>

García E., La calidad de la justicia penal en España. Indicadores de calidad del CGPJ. Revista de derecho penal y criminología, nº 10, 2013, págs. 553-582 a:

<http://e-spacio.uned.es/fez/eserv/bibliuned:revistaDerechoPenalyCriminologia-2013-10-4075/Documento.pdf>

Hall D. i Keilitz I. Global measures of court performance. International Framework for Court Excellence: 2012, a:

http://www.courtexcellence.com/~media/microsites/files/icce/global%20measures_v3_11_2012.ashx

Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona. Informe ICAB 2016. Barcelona: 2016, a:

<http://www.icab.es/files/242-497656-DOCUMENTO/Informe-Justicia-ICAB-2016-CAS.pdf>

McIntyre J., 2014, Evaluating Judicial Performance Evaluation: A Conceptual Analysis, Oñati Socio-legal Series, v. 4, n. 5

Minnesota judicial Branch. Performance measures: key results and measures annual report. 2013, a:

http://www.mncourts.gov/mncourtsgov/media/assets/documents/reports/Annual_Report_2013_Perf_Measures-Jud_Cncl_Version.pdf

Mohr R. i Contini F., 2014; Conflicts and Commonalities in Judicial Evaluation, Oñati Socio-legal Series, v. 4, n. 5

National Center for State Courts. CourTools, a:

<http://www.courtools.org>

OECD. Judicial performance and its determinants: a cross-country perspective. OECD Economic policy papers nº 5. 2013, a:

<http://www.oecd.org/eco/growth/FINAL%20Civil%20Justice%20Policy%20Paper.pdf>

Quality project of the courts in the jurisdiction of the Court of Appeal of Rovaniemi (Finland). Evaluation of the quality of adjudication in courts of law. 2006, a:

<http://www.courtexcellence.com/~media/Microsites/Files/ICCE/QualityBenchmarksFinlandDetailed.ashx>

Rovaniemi Court of Appeal. Model for the Quality Assessment System. 2013, a:

https://oikeus.fi/hovioikeudet/rovaniemenhovioikeus/material/attachments/oikeus_hovioikeudet_rovaniemenhovioikeus/uusikansio_17/niaDsWiwp/hovioikeus_CAF_englanti_72dpi.pdf

Toharia JJ. (dir.), “La imagen de la Justicia en la sociedad española”, Consejo General del Poder Judicial (2000) a

<http://www.unizar.es/deproyecto/programas/docusocjur/Pgs%20de%20Toharia.pdf>

World Bank. Improving the performance of justice institutions. Colombia: The World Bank, 2011 a:

<http://estadistica.poderjudicial.es/infoe2/Banco%20Mundial/Improving%20the%20performance%20of%20Justice%20institutions.pdf>